

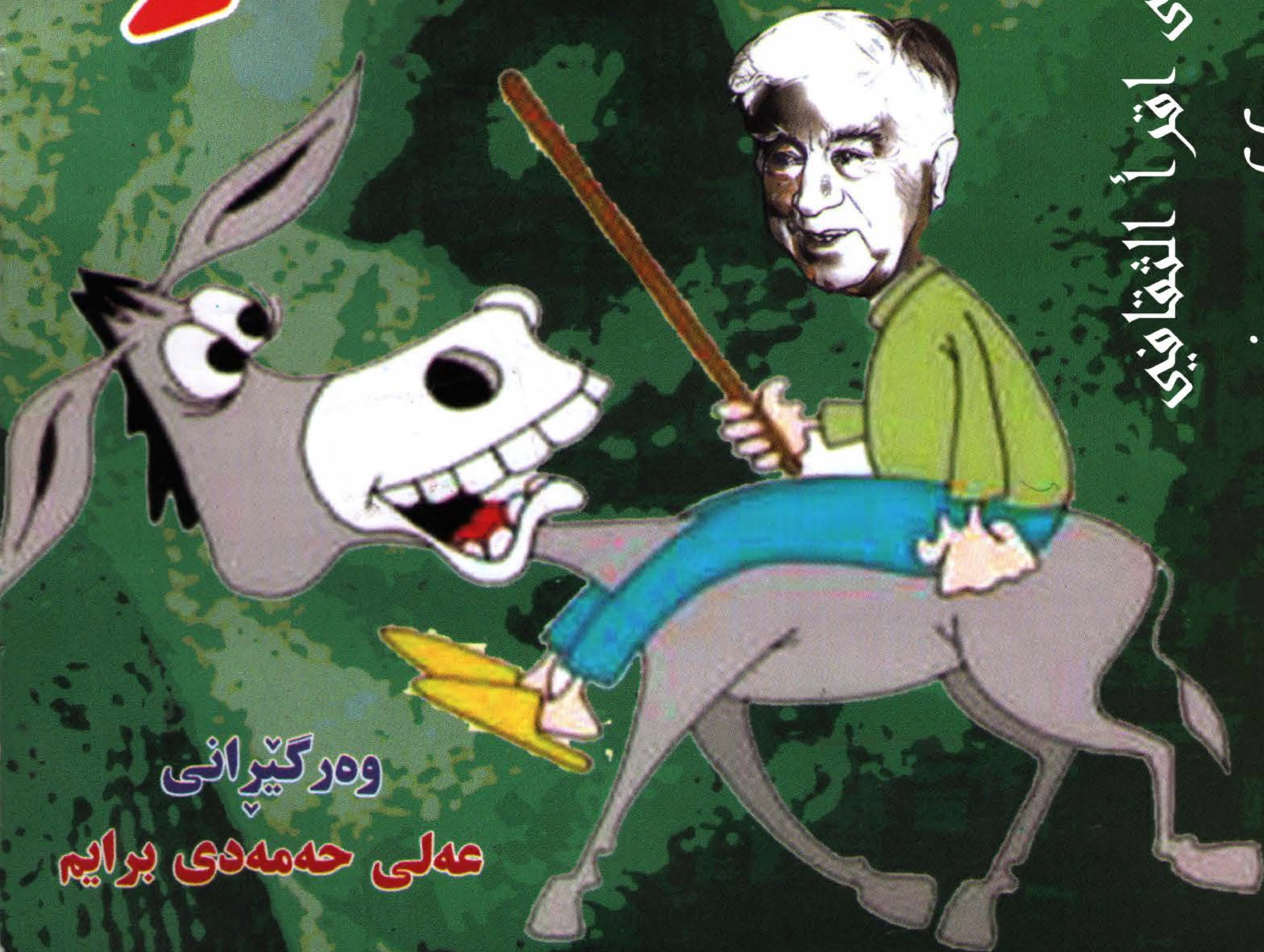
نوو سینی

عەزیز نەسین

کەردی توپیو

هەتەدی اقرا الثقا فیدی

www.iqra.ahlamontada.com

وەرگیرانی

عەلی حەمەدی بڕایم

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

رۇمان

كەرى تۇيىو

بلاوکراوهی خانهی چاپ و بلاوکردنهوی چوارچرا

زنجیرهی ۱۳۹

ناونیشان / سلیمانی - سهرهتانی شقاقسی مهولهوی بهرامبهر پالاس

مۆبایل ناسیا ۰۷۷۰۱۵۷۵۰۶۷ - سانا ۰۷۵۰۱۱۲۸۳۸۸

نرخه (۲۵۰۰) دیناره

رۇمان

كەرى تۆپىو

غەزىز نەسىن

وەرگىنپانى
غەلى ھەمەدى برايم

۲۰۱۱

پېنئاسى كىتېب

ناوى كىتېب: كەرى تۇپيو

باپەت : رۇمان

نوسىنى : غەزىز نەسىن

وەرگىزۈش : غەلى خەمەدى برايم

نۇبەتى چاپ : چاپى يەكەم ۲۰۰۸

شۈيىنى چاپ : چاپەمەنى ھىمىن

تىراژ : ۱۰۰۰ دانە

نرخ : ۲۵۰۰ دىنار

ژمارەى سپاردنى (۵۷۸) سالى (۲۰۰۸) ى پىندراوہ

"نامەى يەكەم"

"كەرەكە باسى تۆپىنى خۇس دەكا"

براس زۆر خوشەويستم "ميشە كەرانه"....

دۇنيام كاتىك كە ئەم نامەيەت پىدەگات، پىر بە دەم ھاوار دەكەى " ئەى
ھاوار كەرى تۆپىو چۆن نامە دەنوسى؟

لەبەر خوتەو دەلىى: ئاى كە كەرىكى بى چاو و پروو بوو.

سالانىكى دوور و درىژ بناو گوى و بن گونىم دريشە ھاژن كرد، كەچى
ئىستا بى شەرمانە نامەم بۆ دەنوسى، خواى گەورە دەبى ئەو لە چ
گىرپىكەو سەرى ھەلدايىتەو؟ زۆر سەيرە! خۆ دەمىكە تۆپىوھو بوو
بەوربانى حازرى.

دۇلران مەبە "ميشە كەرانهى" ھاوپىم من لەگۆرستانەو نامەت بۆ
دەوسم، ئەمە دواين نامەى من نايىت، ئەگەر پەلە نەكەى و نارام بگرى
ھەمو مانگىك نامەيەكى منت لەگۆرستانەو پى دەگات. بەلى لىرەو
لەمۆرستانى ئارژەلەن ھەر ئاوا چەند سەد مەترىك دوور لەگۆرستانى
ئاممىزادەكان، ئەوانەى كەچەند سالىك لەژياندا پىاوى گەورە و ئاودار
و ھىز بوون ھەموو لىرەن، بەلى لىرە گۆرى دەيان شاعىر و نوسەر و
ھەرمەندى لىيە، كە لەژيان دا نرخی كەرىكىان نەبوو، ئان نەبوو
بىژن، ھەر لەخۇرا راوەدوويان دەنان، دواى مردىيان ھەموو چلە و
سانەيان بۆ دەكرى. ئاخ ميشە كەرانه نازانى ئىمە چەند زىندوو كوزى

مردوو پەرستين "ميشه كهرانه" باوهرت بى مردن نهوه نيهه كه له ژيان دا نه وهندهى لى دهرساين، ههر كه مردى له هه مووى خوشتر نه وهيه كه زيندوو هكان ده لى به راستى به مردنى زيانىكى گه وره مان لى كهوت، ههر گيز جىگاي پر نابيته وه. بۆ ههتا ههتايش له دلى زيندوو هكاندا دهژى. نه وهى يه كجار خوشه كه راسته وخۆ له دواى مردنت ههستى پى دهكهى نه وهيه كه كاروبارى گوپستان به شيوهيهكى خيرا و زور پىك و پىك به پىوه دهچى و هيچ دام و دهزگايهكى دهولهتى لى نيهه.

"فهريمان بهر" ههر ناوئيشى نابيستى لىره دامه زراوه دهولهت ييه هكان نين، تا به كاره ناشيرين و ههله كانيان دلى مروفه هكان بهتەقيئن. بۆ نمونه كه تو ويستت نامهيهك بۆ هاو پىيهكى خوشه ويستت بنوسى پىويست ناكات سهردانى ويستگهى پۆسته و گهياندى بكهى ههر به خيراى تيشك نه وهى به خيال و ميشكى تۆدا دى له پرستهى جوان و بىرۆكهى ورد راسته وخۆ له ميشك و ههستى هاو پىيهكهت دا دهچه سپى. سه رسام مه به ميشه كهرانه ئه نامهيهى من شيوهيهكه لهو نامهانه.

ميشه كهرانهى زيندوو، لىره دا ده مهوى باسى مردنى خۆمت بۆ بكه م. پهنگه پۆژىك له پۆژان كه ژيان بىزارى كردى و ويستت خۆت له ناو ببهى يان له بهر پىرى و نه خوشى له مردن نزيك ببيه وه، كه لك لهو باسه وهربگرى. ئاوا من مردم، مردنى به راستى و له پىزى زيندوو هكاندا نه مام، نهك وهك نه وانهى له ژيان دا كه تيونويان بوو، هاوار له شاگردى گازينيويه هكان دهكه ن: ناخ مردم خيرا شهربه تىكى ساردم بۆ پينه

دهزانم دوو كهس له دنيا به دل بۆم دهگرين، يه كه م هالهى هاوه نه كه ههر گيز پۆژىك له پۆژان نه يتوانى جهمه ئاليكىكم دهام، پهرى لىر به كه

سالانیک بوو دهست و پینی خوئی و مال و مندائی بووم. دووهم ناله‌ی
کورتان دوروو، سور دهزانی که هرگیز نهو په‌نجا لیره‌یه‌ی دهست
ناکه‌ویته‌وه که به قهرز دوا کورتانی میراتیمی بۆ دروو بووم ده‌شیزانی
که نهو بره پاره‌یه‌ی که مانگانه له قاله‌ی خاوه‌نم دهستی ده‌کوت به
هیزی شان و ملی من په‌یدای ده‌کرد.

می‌شه که رانه‌ی خوشه‌ویست: کاتی که بریارم دا بمرم گه‌وره‌که‌ی خۆم
هه‌لبژارد، به‌لام که بیرم کرده‌وه مردن له‌سهر جیگا و له ناو نوین سهر
شو‌رییه وازم له مردنی ماله‌وه هینا.

نه‌وهم به خه‌یالدا هات که من له هه‌موو ژیانم دا نه‌متوانی ته‌نجا جاریک
کاتیکی خوش له یه‌کیک له هاوینه هه‌واره‌کانی وولاته‌که‌م به
سه‌ربه‌رم. بۆیه بریارم دا بپۆم بۆ یه‌کیک له‌و شوینه خوشانه بمرم. منیش
وه‌ک پشیله‌کیوی که کاتی مردن هات ده‌چپته شوینیکی لاچپ تا
دورمه‌کانی به بینینی لاشه‌که‌ی خوشحال نه‌بن. پووم کرده جیگایه‌کی
کراوه و جوان و دلگیر که به‌سهر لیواری ده‌ریادا ده‌پروانی.

پیش نه‌وه‌ی بمرم داوام له خۆم کرد، دوا ئاره‌زوت له ژیان دا چیه‌ی؟ بیلی
تا بۆت جیه‌جی بکه‌م. له قولایی ناخمه‌وه هاواریک هه‌ستا، ژیان، ژیان به
خۆم وت واز له‌و داواکارییه‌ت بینه. بۆ دواچار پیت ده‌لیم دوا‌بین
داواکاریت چیه‌ی؟ چونکه هه‌میشه نه‌وانه‌ی حوکی له سیداره‌دانیان به
سه‌ردا ده‌سه‌پینن نه‌و پرسیاره‌یان لی ده‌که‌ن. نه‌گهر دواکارییه‌کی
ناساییت هه‌یه فه‌رموو داوای که. دیسان له ناخیکی قولتر هاواریکی
به‌رزتر، ژیان، ژیان.

ئاي مېشەكەرانى گەۋاد، بەسەرى تۇ دىنيا ئەۋە ناھىنى. بەرپىزىت دەيان
سالە لە بن كلكى ئەسپ و لا مىلى كەرى دىز دەژى و دەرزىيان تى
دەچەقىنى، چىت بە چى كرد...ھا؟

ھەر كە گيانم دەرچوو، چاۋەكانم لەسەر يەك دانان، بە نارەزوۋى خۇم
قاچەكانم لى پاكىشا و مردم.

يەكەم رېبوار كە بە لامدا تېپەرى تۆزىك لىم ورد بوۋەۋە لەقەيەكى لە بەر
ورگم كوتا تۆزىكى تر لىم ورد بوۋە و بە نوكى پىيى لمبۆزى بەرز
كردمەۋە كە زانى ھەستم لى براۋە، دەستى كرد بە پشكنىنم، ختوۋكەم
دەھات، پىم وابوۋ لە سەعات و جزدان و ئەنگوستىلە دەگەرپا، ھەر نەبى
چەرخىكى گران بەھا يان قتوۋە جگەرەيەكى دەست كەۋى
زۆرە، ئەۋەندەي نەمابوو لە قاقاي پى كەنن دەم. دانم بە خۇمدا گرت من
كە مردووم چۆن دەبى پى بكنم دواي ئەۋەي كابرا ھىچى لە
گىرفانەكانمدا دەست نەكەوت نە پارە، تەنانەت قەلەم پاندانىكىش
لەقەيەكى لە لاچاوم دا و پۇشت بە پاستى پىاۋىكى خاۋەن وىژدان
بوو، چۈنكە من مردووم دەيتوانى شتى خراپىترىشم لەگەل دا بكا.
تۆزىك پۇيشت توۋشى رېبوارىك بوو.

دەزانى لەو سەر پىگايە مەيتىك كەۋوتوۋ؟

بۇ ناچى پۇلىس ناگادار كەيتەۋە؟ ھەرچەندە زۆر زەحمەتە پۇلىسىش
ھىچى لە بارەۋە بزانى چۈنكە ھىچ ناسنامەيەكى ھەل نەگرتوۋە
رېبوارەكە گوۋتى خىراكە با بېرۆين، ئىستا بە يەك چركە پىت دەلىم كى
يە.

گوۋتى: ئىمە پۇلىسىن، پۇلىس! ھىچ شتىك لە نىمە شارارە نە

باوهرت بى ئىمەى پۆلىس:

لە موو ھوو دەردىنن.

باشە بەلام چۆن؟

تۆ راوہستە ئىستا وای ئى دەكەم قسە بکا.

بەخوا سەیرە! مردوو قسە بکا؟

ئەو نەینى کارەكەى منە، ھەموو كەس دەتوانى زىندوو بخاتە قسە بەلام من مردووھەكان دەھىنمە قسە. تەنانەت كفن دزەكان وا ئى دەكەم كە لەبەر ھات و ھاوارى مرووھەكان نەتوانن بە رۆخى گۆرستانەكاندا بپۆن چ جاي ئەوھى كفن بدزن.

پۆلىسەكە دوو جار سەرھو بنى كردم و چەند پارچە شىعەرىكى لە گىرفام دەرهینا.

ئای خۆ ئەو شاعىرە، دەزانى وا باشە ئى گەپریم و بە دەنگى نەھىتم. ئەو شاعىرە، شاعىر، بکەوئتە قسە نەك بە من بە پۆلىسى ھەوت دەولتە بى دەنگ ناکرى. دەستى كرد بە خوئندنەوھى شىعەرەكان كابرە بە پۆلىسەكەى گەوت:

دەزانى من ھىچ لە مانای ئەو شىعەرە تى نەگەيشتم؟ بىرالە ئەو شىعەرى نوین! نە تۆ و نە باوكى پۆلىس و نە جەماوەر لە مانای ئەو شىعەرە تى ناگەن. دەبى بيان دەمە پۆلىسى بەشى سىياسى تا ماناكانيان لىك بدەنەوھ و بزانن كە دژى دەولت نەنوسراون؟ دوایى پۆلىس و رېبوارەكە ھەر يەكەيان قاچىكيان راکيشام و خستيانمە چالئىكەوھ.

بەلى: "ميشە كەرەنە" ئى بەرئز و زىندوو من بەم شىوھىە مردم، بەلام پيئت وایە مردن لە وولاتى ئىمە ھەر وا شتىكى سوک و ئاسانە! باوهر بکە با

بمري ئهگەر جارېك له له دايك بونت په شيمان ببييه وه هزار جار له
مردنه كهت په شيمان دهبييه وه.

ئيمه هرچند له كات و شويڼي ديارى كراو له دايك بوين، به لام كه
بمانه وي بژين ناهيلن، كه بمانه وي بشمرين هر ناهيلن. چاوه پى به له
نامه ي داهاتوودا بوټ باس دهكهم كه له دواى مردنم چيم
به سهرهات. سلاو و پيزم بو هموو ئهوانه ي كه ليم ده پرسن، به لام تكام
وايه جيگا و شويڼي من بهو "ميشه كه رانه" مه لى كه هاوړي تن نه كا
بزائن و خويان بمري نن، به خويان و دريشه تيژه كانيان بيته هه مان
گوږستان و دهرزي ئارنم كهن و حه سانه وه ي ئه و دنيا م لى تيك دن.
بويه ده ليم ناو نيشانى من مه ده به كهس له كوټايى دا دهرزيه
تيژه كهت ماچ دهكهم.

دلسوزت

((كهري توپيو))

((نامەى دووھم))

((باسى گواستىنەۋەى تەرمەكەى بۆ))

((خەستەخانە بە ئۆتۆمبىلى))

((فرياكەۋتن))

مىشە كەرەنەى خۆشەۋىست:

لە نامەى پىشوم دا بۆم باس كىردى كە چۆن مردەم.يان باشتىر وايە بلىم
چۆن ھەردوۋ قاقچىم لى پاكىشا و خۇم كىرد بە مردوۋ،كىشەكان لىرەۋە
دەستيان پۇچە كىرد دواى ئەۋەدى كە پۇلىس و رېبۋارەكە جىيان ھىشتەم
ھەر رېبۋارىك كە لە نىزىكمەۋە رەت دەبوۋ لاي دەدايە سەر تەرمەكەم تا
واى لى ھات خەلكىكى زۆر لەسەرم كۆ بوۋنەۋە.يەككى ھاۋارى كىرد
ئەرى ئىۋە چۆن بىنا دەمىكن؟كەسىك لەبەر چاۋتان مردوۋە كەچى
موچوركىك بە دلتان دا نايە يەككى كە ھاۋارى كىرد تۇزقالىك شەرەفم
نەبى ئەگەر لەم وولاتە بىمىنم و،نەپۇم بۆ ھەندەران كە ئەۋەدى ناۋى
مىرۇقايەتتە لەم وولاتەدا نىيە.

تەنەت ھاۋكارى مردوۋش ناكەن.

ئەۋەدى تەنىشتى پىي گوت:ئەى تۆ بۆ ھاۋكارىمان ناكەى؟ئەى تۆ مىرۇق
نى؟يا بە تۆ محاسەبەى خوت بكە ۋاز لە من بىنە.

- جا تۆ چوزانى، من كارم ھەيە دەنا ھەر ئىستا دەچووم خەستەخانەم ناگادار دەكردەوھ.

- ئەي كە كارت ھەيە خىرە سەعاتىكە لىرە وەستاوى؟
تا دەھات قەرەبالغىيەكە زىيادى دەكرد و دەنگ و ھەراش بەرزتر دەبووھوھ.

- ئەرى كاكە لە ناو ئەو ھەموو ھەشامەتە دكتورىكتان تىدا نىيە؟
- دكتورى چى، بىرادەر ديارە ناگات لە ھالى پۇژنامەكان نىيە پۇژ نىيە ھەوالى كۆچى چەند دكتورىك رانەگەينن كە بەرە و ئەوروپا و ئەمريكا كۆچ دەكەن.

يەكك ھاوارى كرد: دە باشە كەسيك بېوا لەو نزيكانە تەلەفونىك بكات.
ديار بوو ئەو ھەيان زۆر بە ويژدانە كە دەيگوت: ئەي ھاوار خواى گەرە لە بەرچاوى ئەو ھەموو خەلكە دەمرى، كەسيك ناتوانى تۆژە يارمەتییەكى بدا. ئاي دادپەرورەرى، كوا دادپەرورەرى؟ ئاخ ئەگەر شتىكى ئاوا لە ئەوروپا پويىدەدا، دەتانبىنى، يەككى كە گوتى: بابە قسەى قۆر مەكە بۆ پىت وایە دادپەرورەرى لە وولاتى ئىمەدا نىيە؟ گوايە شارستانیيەت ھەر لە ئەوروپا ھەيە؟ ئەگەر پياوى ئەو قسانە لەبەردەمى ئەو خەلكە دووبارە بكەوھ.

- بابە واز لەو قسە ھىچ و پوچانە بىنن خەرىكە دەمرى.
- دەزانى لە ئەوروپا نوسینگەى تايبەت بەو جۆرە كارانە ھەيە؟ ئەگەر سەگىك بە ئاستەم قاچىكى ئازارى پى بگا، ھەر خىرا دەگەنە سەرى و دەيبەنە خەستەخانەى تايبەت بە ئازەلان.

ئەۋەى تەنىشتى ھەلىدايە: نەخىر ۋا نىيە لە ئەمىرىكا ۋ ئەۋروپا كەس
كارى بە سەر كەسەۋە نىيە. ھەر كەسەۋە ئىشى خۆى دەكا. نەگەر كەسىل:
ھاۋار كا بۇ خاترى خوا لە تىنۋان خىنكام كەس چۆرە ئاۋىكى
ناداتى. ئەرى بەرپىز ئىۋە ئەۋروپاتان دىۋە؟

ئەى بەرپىزتان سەردانى ئەۋروپاتان كىردۋە؟
من بەش بە ھالى خۇم نەخىر...! بەلام لە بارەى ئەۋروپاۋە زۆرم شت لە
خەلك بىستۋە، بۇ خۇشم شت زۆر دەخوئىنمەۋە. ئەى بەرپىزتان؟
بەلى بە دىنىيائىيەۋە، ھەر سالى پار ئەۋ رىكخراۋە پۇشنىرىيەى كە من
كارى لى دەكەم، گەشتىكى بۇ دەرياي سىپى ناۋەراست ساز كىرد. لە
ماۋەى دوو ھەفتەدا يۇنان ۋ ئىتالىا ۋ ئىسپانىا بە درىژايى ۋ بە پانى
گەراين.

بە راست كام لەۋ شارانە زۆر سەرنجى راكىشاي؟
شار گىرنگ نىيە گىرنگ ئەۋەيە كە من ئەۋروپام دىۋە. لەۋ گەرانەى
ئەۋروپام بۇم دەركەۋت كە لە ناۋ ئىۋەدا وىژدان ۋ چاكە كىردن زۆر
كەمە. بگرە ھەر نىيە.
بۇ نىيە كاكە؟

دە ئەگەر ھەيە با يەكىك لە ئىۋە بىۋا خەستەخانە ئاگادار كاتەۋە.
ئەزانى ھەرچەند تۇ ئەۋروپات دىۋە يەلام لە ھىچ ھالى ئابى ۋەك من
بىستۋمە لە ئەۋروپا ۋ ئەمىرىكا كەس كارى نە بە مردوۋ نە بە زىندوۋ
نىيە.
بۇ؟

لەبەر ئەوەی وولاتى شارسىتانىن، با پىت بلىم لەوى بۇ ھەر جۈرە
 روداويك رىكخراويكى تايىبەتى ھەيە، تەنەت ئەوانەى كە لە دار
 دەكەونە خوارى لەگەل ئەوانەى كە دەكەونە ناو گۆماو و زەلکاوەكان
 كۆمەلەى جياواز ھەيە بۇ پرزگار كردنيان. پىت وايە ئەوى وەك ئىرە
 وايە، فەرموو مردووتان لە بەر دەستدايە و ھەر يەكە لە ئاوازيك
 دەخوينى كەچى پياويكتان تىدا نىيە بپوا خەستەخانەى لى ئاگادار
 كاتەوہ.

ئەكىك لە ناو ئاپۇرايا كە ھاوارى كرد: ئەرى كاكە.. دە يەكىك تۈزىك
 رايوہ شىنى بەلكە بىتەوہ ھۆش خۆى.

ئەكىكى كە دەستى خەستە سەر دلم، ھاوارى كرد: ئۇف.. ئۇف.. ھەزار جار
 بە داخوہ مرد! ناخ خۆ تۈزىك پىش ئىستا زىندوو بوو ئاى بەستە زمان
 خۆ مرد!...

ھەستە لە تەنىشتى ئەو ئاخ و ئۇفەى ناوى، ھەموو گيانلەبەرىك پىش
 ئەوہى بمرى زىندووہ.

تا دەھات ئاپۇرايەكە زىادى دەكرد ئەوانەى دواوہ خۇيان ھەلدەبىرى و
 لەسەر شانى ئەوانەى بەردەميان سەيرىان دەكرد ھەوليان دەدا بزەن
 چى رويداوہ. ئەگەر دەمزانى بە مردنى كەسىك خەلكى ئەوہندە سەرقال
 دەبن و ئاوا مشت و مېرى لەسەر دەكەن دەچووم لە باخىكى گشتى نزيك
 شەقامىكى سەرەكى دەمرد، ئىستا من كە بەلنىم بە خۆم داوہ كە بمرم
 خۆ ناكرى راست بىمەوہ و بپۆم بۇ باخىكى گشتى، ديارە سەر شۆرىيە
 لە بەردەم ئەو ھەموو حەشاماتە لە بەلنى خۆم پەشىمان
 بىمەوہ. ئەوانەى لە پىش ھەموياندا ھاتوون ناپۇن زياتر تامەزىوى

دەنگ و باسن لە بارەى مردنى منهوه. منالێك لەبەردەم پیاویكدا
وەستا بوو كە دەستی لەسەر شانی ژنەكەى دانا بوو. پیاوێكە بە
نارەزایى دەربڕینەوه:

بە راستى لەم زەمانە گەورە و بچوکی نەماوە بۆیە دەولمەندەكان لە
دەرەوێ شار باغ و قیلا دروست دەكەن تا منداڵەكانیان تێكەڵاوی
منالێ ئەمڕۆ نەبن. فەرمون بەقەدەر بێهوشێكە هاتوو لە بەردەمى من
وەستاوه، بە راستى گەورە و بچوکی لە وولاتى ئێمە بارى كردوو.

میشە كەرانی خۆشەویست: زیاتر لە شەش كاترۆمێر لەو چالەدا
كەوتم. پۆژ بەرەو ئاوا بوون دەچوو، دەزانی من بۆ لەو شوێنە دا
مامەوه؟ چونكە ئێمە كۆمەلگایەكین گیانی هاوكارى و یامەتیمان تێدا
نییه. پۆژ بەرەو ئاوا بوون دەچوو كەچی هیشتا دانه دانه و دەسته
دەسته خەلك بۆ تەماشای من دەهاتن. یەكك دەیگوت: ئای بەستە زمان
نەوه فەرمانبەر بووه لە بەر كەمى موچه و داخی گرانى و خەمى
كریچتی مردوو.

یەكێك دەیگوت: بە گوێرەى چلکی یەخەكەى و سەر دەستهكانى دلنایام
شاعیرە، یەكێك دەیگوت: پەنگە مامۆستا بێ لە داخی تەمبەلێ
قوتابییهكانى و ئەوەندەشى وانەى زیاده گوتۆتەوه گیانی لە دەست
داوه.

لە پەر لاویكی شیکى قات لەبەر پەیدا بوو، هەر لە - دوورەوه دەستی
پادەوهشاند و هاواری لە خەلكەكە دەكرد: ئەرى دەلێنى لە ژيانقاندا
مردووتان نەدیوه؟ شورەیی ناكەن ئاوا لە سەر سەرى وەستاون؟ هیچ
نەبێ ریز بن.

جا چۆن رېز بېن.

دە ۋەرە خۆت مەكوژە...! نازانن رېز بېن. ديارە قوتابی نەبوون، سەربازیتان

نەکردوو؟ بۆ جارێكیش بى بەردەمى دوكانى نانەواتان دیوہ

خیرا دوان دەستیان کرد بە رېز کردنى خەلكەكە. لورە لورى ئوتومبیلی

فریاكەوتن هەستا. گەشتنە لامان و دوان دابەزین، بە پەلە منیان خستبە

سەر دەستە بەریەك، لەو كاتەدا پیاویك بە پەلە و بە پەشوكاوى درى بە

خەلكەكە دەدا و بەرەو لای من دەهات.

لاچن كاكە، پێم كەن برا، جێم كەن با بیبینم.

بوو بە دەنگە دەنگ، ئۆخەى ئەوا كەس و كارى پەیدا بوو، پێى كەن با

بیته سەرى، با دیدار ئاخىرى نەبى.

ئەرى براڵە ئەوہ كەس و كارى تۆیە؟

نەخیر هەر نایناسم.

ئەى بۆ ۋا پەشوكاوى؟

بێم چى تاویك پێش ئیستا گوتیان تەرمیك لەو ناوہ كەوتووہ منیش

وہك ئەو خەلكە ھاتووم چاویكم بە تەرمەكە بكەوى.

فرییان دامە ناو ئۆتومبیلەكە، تا چەند مەترێك منالە وردەكە دوامان

كەوتن، خەلكەكە وردە وردە لە پێش چاووم ون بوون.

میشە كەرانەى بەرپز، لە نامەى داھاتومدا باسى گەشتەكەمت بۆ

دەكەم. گەشت بە ئۆتومبیلی فریاكەوتن. سلاو و رېزەم ھەردوك چاو و

دەرزىیە تیزەكەت ماچ دەكەم.

دلسۆزت

((كەرى تۆپیو))

((نامەى سىيەم))

((كەرىس تۆپىيو باسى گەشتەكەى خۇى دەكا))

((بە ئۆتۆمبىلى فرىياكەوتىن))

ئازىزەكەم مىنشە كەرانە: بە سالاۋى گەرم و ماچى درىشەكەت دەست پى
دەكەم، بۆم باس كرىدى كە چۆن مردم و فرىيان دامە ئۆتۆمبىلى
فرىياكەوتنەۋە. لە پىر ترسىكىم لى نشت وامزانى لە تاكسىدام، ھەر ئىستا
داۋاى كرىى تاكسىم لى دەكا. ئەى ھاۋار چى بكەم. باش بوو بىرم
كەۋتەۋە كە مردووم. ۵۰۰ مەترىك نەپۇشتىن كە ئۆتۆمبىل دەستى كرىد
بە پىرتە پىرت. لە پىنش دا شۇفىرەكە لەلووت بەرزىيەكەۋە دابەزى و
بۆنىپىتى ھەلدايەۋە و. ھاتەۋە پىشت. سوكانەكە و جارىكى كە
دابەزىيەۋە. كە ھىچى بۇ نەكرا لە خەلكەكەى كە لە دەۋرى ئۆتۆمبىلەكە
كۆ ببونەۋە تورە بوو. ئەرى چىيە؟ لەم وولاتى ئىمە خەلك لە ھەموو
شتىك كۆ دەبنەۋە. دەلىى ھەمووتان بى ئىش و كارن. تىكايە كەس
نەۋەستى. ھاتەۋە پىشت سوكانەكە. بەلام ئۆتۆمبىل دەىگوت قەدى دارە و
لە زەۋى چەقىۋە بە ھىچ شىۋەيەك لە شوىنى خۇى تەكانى

نەدەخوارد. جى گىرەكە بە شۇڧىرەكەى گوت: دەتەوى ئەم قەرەبالغىيەت
لەكۆل بىكەمەۋە؟

ئەى بۇ نا؟

جىگىرەكە كە ھاۋارى كرد ھۆ خەلكىنە، براكانم مردوومان پىيە بەلكە
پالىكمان پىۋە نىن، دەى براكانم بلكە بگەينە شەقامى
سەرەكى. ئەۋەندەى بلى يەك و دوو كەس بە دەۋرى ئۆتۆمبىلەۋە
نەما. جىگىرەكە ديسان ووتى خەمت نەبى ئىستا ولىن لى ئەكەم پال
نىن. بە دەنگى بەرز ھاۋارى كرد، ئەى خەلكىنە گوتان لى بى كى خۋاى
گەرەى خۋش دەۋى با بى پال نى ئەۋەى خواشى خۋشى نلۋى با لىرە
نەۋەستى ھەر ھەموو خەلكەكە بەرو ئۆتۆمبىلەكە رايان كرد و دەستيان
كرد بە پال نان. بەلام چونكە بە دل پالايان نەدەنا ئۆتۆمبىل يەك بست لە
شۋىنى خۋى نەجولاً. دەى كاكە پال نىن، ھەموو ھاۋاريان
دەكرد، يەك، دوو، سى دەى خىرا دەى پال نىن دەى براى سىنى ئەو
پالەيان بۇ خودايە. بەلام بى كەلك بوو بە ھات و ھاۋارى كە دەيان كرد
دەتگوت ئىستا بال بە ئۆتۆمبىل نەگىر و نەگىنە خەستەخانە، بەلام
باۋەرت بى بەر ھەموو خەلكە نەيان توانى ھەنگاۋىك ئۆتۆمبىل بەرەو
پىش بەرن.

شۇڧىرەكە كە مى دەرمىنا بوو: دەى كاكە ھەر تەكانىك بخۋا دەكەۋىتە
ئىش و بۇ خۋى دەروا پىاۋىكى پىر لە نورەۋە دستى راۋەشان و
ھاۋارى دەكرد: پال نىن باۋكەكەم، كوپىنە پال نىن، بە قايم بە قايم نەتان
بىستۋە خۋاى گەرە دەلى: لە ئىۋە حەرەكەت لە من بەرەكەت. پال نىن
ئەۋەيان بۇ خۋايە دەى براكانم كى خۋاى خۋش دەۋى با پال نى.

يەككە لەوسەر بە فيزىكەۋە سەيرى خەلكەكى دەكرد گووتى: ئەگەر
ئەم ئۆتۈمبىلە لە ئەمىرىكا با ۋەك بالئەدە دەفرى، بابەئەۋە خۆ دوو سال
بە سەر مۇدىلەكەيدا تىنەپەريۋە، ئاخ ئەگەر بە دەستى خاۋەنى خۆيەۋە
دەبوۋ، بە پەنجا سالى كە ۋاى لى ئەدەھات. نازانم ئۆتۈمبىل بۆچى لە
ۋولاتى ئىمە ۋەك كەرى دىز جەنە دەگرن. ۋەك كەرى بۆز قاچ لە زەۋى
دەچەقىنن بە سەد تىلا و نەقىزە ناجولین. دوۋان بە پەرۋشەۋە گويان
بۇ گرتبۋو. يەككىيان گووتى: برا گيان قسەكەى تۆ زۆر راستە. كابرا
ۋوريا بوۋەۋە بە پۆزشىكەۋە گووتى: كۆپىنە بىرم دى سالىك دەۋلەت
كەشتىيەكى كرى بۇ ھات و چۆى ھاۋولاتىيان بۇ ئەۋروپا بە ھۆى
سەرما و بەستەلەك ئەۋ كەشتىيە تەنھا سالىك كارى كرد. پىم سەيرە
دەۋلەت بۇ بە گویرەى كەش و ھەۋاى ۋولاتى خۇمان نامیرەكان
ناكړى. بەللى ئەۋ قەسەيەى تۆ زۆر راستە ئەۋ پاسانەى لە خەتى
گەرەكى ئىمە كار دەكەن ھىچ گەرەك پازى نابى سواريان بن لەبەر
دوۋكەل و تەقە تەق. يەككە بە تۆپەيىەۋە: كاكە ۋان لەۋ چەنەبازىيە
بىنن. ۋەرن ئىۋەش تۆزىك پال نىن، ھەر لە قسەى زللتان داۋە.

دەى كاكە: يەك، دوۋ، سى ئۆتۈمبىل جەنەى گرتۋە و
نارۋا. كاكە: دەترسم ئۆتۈمبىلەكە لە گىر بى.

يەككى كە ھاۋارى كرد: براينەبەسە، ھىلاك بوۋىن ۋەرن دانىشىن با سەر
و جگەرە بگىشن.

سەرۋ جگەرەيان كىشا، شۆفىرەكەچۋە پىشت سوكانەكە، خەلكەكەش
لەبەرئەۋەى ھەموۋىان خاۋيان خۆش دەۋىست دوۋبارە بەرەۋ پىشتى
ئۆتۈمبىل چۈنەۋە. لە ناكاو پىاۋىكى قات و بۆينباغ لەبەر پەيدا

بوو. زور به لوت بهرزييه وه به شوفيره كه ي گوت دابهزه، ده ي خيرا، خيرا
 دابهزه. كاكه بو دابهزم نه ليم دابهزه ناخ نازانم بو له م ولاته ي نيمه كه س
 كونترول ي كاري خوي پي ناكري. شوفيره كه دابهزي و كابراي قات له بهر
 چوه شوينه كه ي، چهند جاريك سولفي ليدا به لام نوتومبيل نيش
 ناك، ملي دهره ينا و له حه شاماته كه ي راخوري: كوپره نه وه بو وه ستاون
 پال نين ده ي خيرا. خه لكه كه به بي نه وه ي بزانن نه و پياوه كييه، وهك
 ميروله كه كلو شه كريان بو دانرابي به پهله له پشتي نوتومبيله كه خر
 بوونه وه. بوو به ههرا و هورياهك هه مپرسه. ده ي كاكه، ده ي
 براكه م، ناوي خوي لي بينن ده ي چاوه كه م. كه دلسوزي نه و خه لكه م دي
 منيش گهرم داهاتم، هاوارم كرد: ده ي براكانم هه م نه و ته كانه باش
 بوو، خه لكه كه له بهر هاوار هاواري خويان كه س گويي له من نه بوو، ده نا
 ده يان گوت نه و پياوه چهنده دلسوزه به مودوييلش هاوكاري
 زيندووه كان دهكات. نوتومبيل كه وته جولّه جولّه تا دمها ت خيراتر
 ده روست تا گه شتينه سه ره و خواريك لانس ي و مرگرت و زور خيراتر
 روست. شوفير و خه لكه كه ده تگوت به دواي تاوانباردا راده كن. كه
 جار جاره نوتومبيله كه ته كان يكي ده دا كابراي پيره له دواوه هاواري
 ده كرد: ده ي... ده ي نيش كه، كابراي قات له بهريش قولّي له جامه كه وه
 دهره ينا بوو به دم نه رمه گورانييه وه ده يوت: ناي نيشتمان چيت لي
 هات، ناي ويژدان بو كوي چوي، ناي راستي بو جيت هيشتين ناي
 ده ست پاكي بو مال ناواييت لي كردين، شوفير له پيش هه موويان و
 خه لكه كه ش به دوايدا له ته نيشت نوتومبيله كه وه و مستان. شوفيره كه

گووتى: مامۇستا زۆرمان ئەزىيەت داى ديارە ئىش ناكات، بابە چۆن ئىش
ناكا: دەى كۆپىنە پال نىن كەس نەلى ھىلاكم.
بۇ جارى دووم شۇفېر و جىگرەكە و خەلكەكە دەستيان كردهو بە پال
نان بەلام چۆن پالېك. گەشتىنە سەرەو لىژىيەكى يەكجار سەخت
خەلكەكە دەستيان لى بەردا، ئۆتۆمبىل بە شىووەيەك سەربەرە و خورا
بۆۋە بىيادەم سامى لى دەكرد. لە پىر وەك ناپالم بەتقى زرمە ھەستا و
دواوہى ئۆتۆمبىل خوى كىشا بە دارتېلىكى قەراغى جادەكە و كەوتە
ئىش ھەر خىرا شۇفېر و جىگرەكەى خويان ھەلدايە ناو
ئۆتۆمبىل. كابراى قات لەبەر دەستى كرد بە لىخوپىن بە زەوق و گۇرانى
گوتنەوہ لەم شەقام بۇ ئەو شەقام. بابە ئەگەر عەقل بخەيتە كار شت
ھەيە لەو جىھانەدا كۆتنترول نەكرى. گەشتىنە نىزىك
پاركىك. ئۆتۆمبىلەكەى وەستاند، دابەزى و دەستى پراوہ شاندى، باى، باى
زۆر سوپاس من ھەر خۆم دەھاتم بۇ ئىرە. دووبارە شۇفېرەكە چۆۋە
پىشتى سوكان و بۆى دەرچوو. مېشەكەرانەى پەزا گران لە نامەى
داھاتووم باسى ئەو سەيرانە خۆشەت بۇ دەكەم كە بە ئۆتۆمبىلى
فرياكەوتن كردمان.

لەگەل پىزىمدا

تامەزرۆت

((كەرى تۆپىو))

((نامەى چوارەم))

مىشە كەرەنەى ئازىز:

لە نامەى پەرگولوى پىشومدا غەزەم كەردى: كە داۋەى ئۆتۈمبىلەكە بەر
دارتەلىكى قەراغى جادەكە كەت. بېورە داۋىى زانىم كە دار تەل
نەبوو. بەلكە مەۋقەلىكى نەگبەت بوو. بەستەزمانە لە ترسى ژيانى خۇى
چەند مەترىك ھەلاتبوو بۇ قەراغى شەقامەكە، خەلكىكى زۇر دەورەيان
دابوو. دەتگوت گا لەو ناۋە سەرپراۋە، ئەۋەندەى خوین لەبەر
پۇيىبوو. يەككە بە دەنگىكى قەبەى ناخۇش ووتى: بە پاستى ئەو پياۋە
بەخت دارە، تەماشاكەن لە جيات ئەو ھەموو ئۆتۈمبىلەى لەو شارەدا
ھەيە ئۆتۈمبىلى فرىاكەۋتن لىى داۋە كاكە باش نىيە تىرلەيەك يان
سەيارەى خۇلەكە لىى نەداۋە. ئەو بىرىندارەشيان بە بى ھۇشى ھەلدايە
ناۋ پىشتى ئۆتۈمبىلەكە. شۇڧىر و جىگرەكەى بە پەلە چوونە پىشى
ئۆتۈمبىلەكە. پىش ئەۋەى دەرچىن پياۋىك گەيشتە نىزىكمان، سەيرىكى
خوینە پراۋەكەى كرد، تەماشاشى ئەو خوینە گەشە كەن، كەلە خەلكەكەى
پىرسى: ئەرى ئالين كىە؟

له جامى ئۆتۈمبىلەكەش تەماشى بىرىندارەكەي كىرد. له پىر ھاۋارى كىرد: به شەرەفم كەمالى خويىن بەخشە، ئاي كەمالى بەستە زمان. يەككىكى كە گووتى: به ناموسم منىش ناۋى ئەو كەمالەم بىستوو. دەلىن زىاتر له ھەزار بوتلى خويىن داۋە به ھاۋولاتيان، چى بكا ھەزارە ژيانى مال و مندالى به خويىن فروشتن داين دەكرد. يەككىكى كە گووتى: به خۋاى گەرە منىش له بارەى ئەو كەمالە شتىكم بىستوو، دەيان گووت ھەر كە ناۋى دەخواردەۋە له لەشيدا دەم و دەست دەبوو به خويىن بەرەو شەقامى سەرەكى كەوتىنە پى، جىنگرەكە به شۆفىرەكەي گووت: له پىش دا كارەكانى تۆ بكەين يان ئەوانەى من؟

شۆفىرەكە گووتى: من تا سەرىكى مالى خالم نە دەم ناچمە ھىچ شويىنىك. ئەرى كاك (فەرىد) تۆ بۆ ئەۋەندە مالى خالت خوش دەۋى؟ فەرىد گووتى: گىلەى نەعلەتى تۆ ھىچ له بارەى مالى خالمەۋە دەزانى؟ تا ئەو پىرسىارە له من بكەى؟

نا، بەلام زۆر بۆيان سوتاۋى. گوڭبگرە بى عەقل، ئىستا له پىگەى پاركى گەرەۋە دەتەبەم بۆ مالى خالم، بۆ ئەۋەى تا دەتوانى لەو پىگا بەرزەۋە سەيرى دىمەنى جوان و پاراۋەى شار بكەى.

مىشە كەرانە: پىگەى خەستەخانە بوو به پىگەى گەشت و گوزار، بۆ من ناخۆش نەبوو، بەلام كابراى بىرىندار خالى شىر بوو.

فەرىد ئاخىكى سارد و سىرى ھەلكىشا و گووتى: گوڭت لى بى! داىكم من و دوو خوشكىمى ھەبوون، ھەردووك له من گەرەتر بوون. ئەوان زوو شويان كىرد و برديانن بۆ لادى، بە كۆپى شەرىف و جوتيار، ھەردوو زاۋايەكەشمان خرمى خۆمان بوون، بىرالە ئىمە به پەچەلەك لادىن باوكم.

خو عافوی کا هتا مردیش دهیگوت: رەز و بەراوم لە دیه‌که‌ی خۆمان
 ماوه. کوپری خۆم خزمه‌کانم دهیخۆن. فەرید بەرده‌وام بوو. دوا‌ی چه‌ند
 سالی‌ک باو‌کم عومری درێژی بو تو به‌جی هیشت. ماینه‌وه‌من و
 دای‌کم. خا‌لم ما‌لی ئاوا بی له ژیر خانی خانووه‌ گه‌وره‌که‌ی خۆیدا
 هۆده‌یه‌کی داینی له کۆل کریچینی کردینه‌وه. دای‌کم هاو‌کاری خا‌لوژنمی
 ده‌کرد له ما‌له‌وه. منیش له بازار له‌گه‌ل خا‌لم کاری کرین و فروشتنی
 دانه‌وێله‌م ده‌کرد. له‌گه‌ل کچه‌ گه‌وره‌که‌ی خا‌لم خۆشه‌ویستییه‌کی پاک و
 بی‌گه‌ردمان له نیواندا بوو. خا‌لیشم حزی ده‌کرد بیا به‌ من، به‌لام ناخ له
 ده‌ست لوت به‌رزى، خا‌لوژنم من و دای‌کمی به‌ چاوی خزمه‌ت کار و
 کاره‌که‌ر ته‌ماشای ده‌کرد. بۆیه هەر سێ کچه‌که‌ی دان به‌ سێ کوپری
 ده‌وله‌مەندبه‌ بی ئه‌وه‌ی پرس به‌ خا‌لم و کچه‌کانی بکا. خا‌لو ژنم له‌و
 جو‌ره‌ ژنانه‌یه‌ که له ما‌له‌وه‌ که‌س ناتوانی قسه‌ له قسه‌یدا بکا. به‌لام به
 داخه‌وه‌ که ئیستا هەر سێ کچه‌که‌ی بی وه‌ژنن و له ما‌له‌وه‌ن.

می‌شه‌که‌رانه‌ی درێشه‌ تیز: ئه‌و به‌سه‌رهاته‌ی فەرید و پا‌ژانی ناو
 ئۆتۆمبیل و دیمه‌نی سه‌وز و پڕ دارستانی شار، خۆشی و سه‌یرانیکیان
 بو من دروست کردبوو، له ژیانم دا ساتی وا بی ده‌نگ و ئارام
 نه‌دیوو. له پڕ زرمه‌ هه‌ستا، ئۆتۆمبیل خوی کی‌شا به‌ دره‌ختی‌کی
 گه‌وره‌ی سه‌ر شۆسته‌که‌دا. نه‌مزانی چۆن ئه‌و هه‌موو خه‌لکه‌ له کوپوه
 هاتن و ده‌وره‌یان داین. فەرید و جی‌گه‌ره‌که‌ی دابه‌زین، ده‌رگای دوا‌وه‌یان
 کرده‌وه‌ خه‌لک به‌ سه‌رمان وه‌ربوون، جی‌گه‌ره‌که‌ی سه‌یری هەر چوار ده‌وری
 لای ئۆتۆمبیله‌که‌ی کرد و گووتی: لام وابی سه‌لامه‌تین، سوپاس بو خوا
 که به‌ سا‌غی ده‌رچووین.

ئەرى مېشە كەرەنەى خوشەويست پيىت وا نىيە ئەگەر بىمزانىيا ئەو
كارەساتەم بەسەر دى قەت دەمردەم. دەبى چ پووداوى تال و ناخوشى كە
چاوەرېم بن.

مېشە كەرەنە ئىتر بەسە هىلاك بووم تۆشم هىلاك كرد. لەگەل سلاوم
هيوای سەرفرازى و بەختەوهرىت بو دەخووزم.
زۆر زۆر تامەزىوت

((كەرى تۆپيو))

((نامەى پىنچەم)) .

هاورپى خوشەويستم:

مىشە كەرانەى زىندوو: لە نامەكانى پىشومدا، باسى مەرگەساتى مردنم
بۇ كردى كە چەند ناخۆش و پىرسەر ئىشە بوون. لىرەدا نامەوى ورەت
بىروخىنم، لىم گەرى با بەسەرھاتى خۆمت بە راستى و دروستى بۇ تەواو
بگەم، دوايى چۆنت پى خوش بوو وا بگە. بۆم باس كردى كە چۆن
دواوہى ئۆتۆمبىلەكە بەر درەختىك كەوت.

سوار بوونەوہ، چەند مەترىك نەپۆشتىن كە فەرىد بە جىگرەكەى
گووت: دەزانى بەنزيتمان لى برا. ئەى چى بگەين بۇ خاترى خوا! ئىمە
مەيتىك و بىرىندارىكمان پىيە ھەروا خوین لەبەرى دەپوا. ئاى بەنەعلەت
بى شەيتان، فەرىد گيان با ئۆتۆمبىلىك پاگرين. ھىچ نەبى بىرىندارەكە
بگەيەنیتە خەستەخانە. فەرىد گووتى: دەزانى تۆ زۆر كەرى؟ ھەتيو
ئۆتۆمبىل چۆن لىرەدا رادەوہسىتى؟ بۆ ھەر لەبەر ھىندى پارە؟ ئا... لەبەر
ئەوہى كەم شوفىر ھەيە بىرىندار بەرى بۆ خەستەخانە. ئا... ھا... تا
ئۆتۆمبىلەكەى خويناوى نەبى. وورە وورث ئۆتۆمبىل بە لاماندا تىدەپەرىن
بە بى ئەوہى ھەر ئاوپرىشمان لى بدەنەوہ. مىشە گيان لە پىر
ئۆتۆمبىلىكى زۆر خىرا داى بە لاماندا فەرىد و جىگرەكەى خۇيان

هه‌لدايه سه‌ر شوسته‌كه. خه‌ريك بوو هه‌ردووكيان هه‌لا هه‌لا كا. جيگره‌كه
 گووتی: ده‌ باشه با ته‌كسييه‌ك راگرين. هه‌تيو تاكسي بشوه‌ستی كه
 چاوی به‌و برينداره كه‌وی ده‌پوا. گویت له من بی: من پيش ئه‌وه‌ی له
 خه‌سته‌خانه دابه‌م‌زیم شو‌فیتری تاكسي بووم، تاكسييه‌كه هی خالم
 بوو، هه‌م نیش و کاری مال و عه‌مبارم پی ده‌کرد. هه‌م کریش. له دواي
 شوو‌کردنی خوشه‌ويسته‌كه‌م و مردنی دایکم مالی خالم به
 جیه‌یشت. ماوه‌یه‌كه له ئوتیل خه‌وتم، پوژیک توشی كونه‌ هاوپیه‌كه‌م بووم
 كه له یه‌كێك له گه‌په‌كه‌هه‌ژار نشینه‌كان ژورینکی به‌ کری گرتبوو. منی
 برده لای خو‌ی و گووتی: فه‌رید ده‌ستی نوین بکه‌. منیش ئه‌وه‌ی له
 میراتی ماله‌كه‌ی دایکم بوم به‌جی مابوو له ژیر خانه‌كه‌ی مالی خالم
 ده‌ره‌ینا، هیندیكم فروشتن و ئه‌وه‌ی به‌ كه‌لكم هاتن بردن بو ئه‌و
 ژووره‌. ماوه‌ی سی چوار مانگ دوو قو‌لی ژیانیکي گه‌لیك خو‌ش و بی
 کیشه‌مان له‌و ژووره‌ بچو‌كه‌دا به‌سه‌ر برد. شه‌ویکیان هاوپیه‌كه‌م
 نه‌هاته‌وه‌، به‌یانی كه‌ خه‌به‌رم بوومه‌و سه‌یرم كرد له ته‌نیشتم
 دانیشتوه‌، جانتایه‌کی بچو‌کی له‌سه‌ر یاوه‌شی داناوه‌. هه‌ر كه‌هه‌ستام و
 به‌یانی باشم لی كرد. گووتی: فه‌رید، هاتومه‌وه‌ خواحافیزیت لی بکه‌م
 شته‌كانم هه‌مووی بو تو. کریی دوو مانگیشم له ژووره‌كه‌دا داماهه
 ئه‌ویش هه‌ر بو تو. ئه‌ملا و ئه‌ولای یه‌كتهمان ماچ كرد، به‌ په‌له له ژووره‌كه‌
 چو‌ ده‌ری، پو‌یی به‌ره‌و هه‌نده‌ران. ئیستاشی له‌گه‌ل بی نه‌مزانی
 گه‌یشت، نه‌گه‌یشت، تیدا چوو. به‌ هه‌ر حال خوا بیپاریزی، یادی به
 خیر. براله‌ من هه‌تا ئیستاش له‌و ژووره‌دا به‌ ته‌نیا ده‌ژیم. زور له‌ كچه‌
 عازهب و قه‌یره‌ی گه‌په‌كه‌ ده‌یان ویست كه‌ شووم پی بکه‌ن به‌لام پیم

نالېی به چى ژن بېنم، چۈنى به خىو كەم، ئەو كات من ھاندەرى يانەى
 (فەنار بەھجە، بووم، ئەگەر كەسى يان چەند كەسى، دەرھاتن دەيان ويست
 بىانېم بۇ يارىگە بە تايىبەتى نەو پۇژانەى كە يانەكەى خۇمان يارى
 ھەبا بۇ بېجگە لە ھاندەرى يانەى (فەنار بەھجە) كەس خەدى ئەو
 ھەبوو پى، بخاتە ناو تەكسىيەكەى مەو، دار و دىوارى ناو تەكسىيەكەم
 وینە و ئالای يانەكەم بوو. جىگرەكە گووتى: باشە ئەو ھەموو ئۆتۆمبىلە
 جوانە لايان داودتە قەراغى رىنگا، بى ئىش و بى كار وەستاون، دەرپۇم
 داوا لە يەك دوانىك دەكەم بەلكە بە دەنگمانەو بېن. فەرىد گووتى: بى
 عەقلى ئەوانە كەسانىكەن لە بەرزترىن چىنى وولاتى ئىمەن. ئىستا ھەر
 يەكەو بە كارى جى بە جى كەردنى ئارەزووكانى خۇيەو خەرىكە. ئەو
 شۇقۇرلىتە نابىنى بە تەنیا كوپ و كچىكى تىدايە، ئەى ئەو خانمە تەر
 پىرە نابىنى لە پىشتى سوكانەكەيەو چاودىرىيان دەكا ئەو ەش لاويكى
 ترە بە تەنیا، ئەو ((جىب)) تازەى پىيە، نابىنى چەند مندالە، بېروانە بىرە
 دەخواتەو. كەرە ئەو چىنى دەولەمەندەكانن ئەو ەندەى نەبرد
 ئۆتۆمبىلىكى تازەى فەرىكەوتن دەرکەوت، دەستيان لى راگرت وەستا كە
 برىندارەكەى دى گووتى: بىم بوورن دەچم بۇ وەرگرتنى بەنزىن دوايى
 دىمەو بۇ لاتان لە كۇتايىدا تەكسىيەكەيان وەستان، تۆزىك لە دىمەنەكە
 پاما: بەخوا برىندار سوار ناكەم لەبەرئەو، ەوسەلەى دادگا و پۇلىسم
 نىيە فەرىد گووتى: باشە تۇ ھان دەرى كام يانەى، شۇفۇرى تەكسىيەكە
 گووتى: يانەى ((فەنار بەھجە)). جىگرەكە گووتى: باشە بە پىشى تۇ
 رەوايە يەكەك لە باشتىن يارىزانەكانى يانەكەت برىنداربى، بالى راستى
 يانەكەش بى ھەنگاويك تا خەستەخانەى نەگەيەنى، بەخوا ھاندەرى

چاکی، ھەرچۇنىڭ بى شۇڧىرى تەكسىيەكە پازى بوو. بە ھەرسىڭيان
برىندارەكەيان خستە ناو تاكسىيەكە.

مىشە كەرانە بە شەرفت ھەقم نىيە ئەگەر بمرم و كۆتايى بە ژيانم
بىنم، ھەرچەندە من تا ئىستاش بە شىۋەيەكى ياسايى نەمردووم.....
لەگەل جۋانتىرىن سلاوم

((كەرى تۇپيو))

((نامەى شەشەم))

هەردوو چاوەكانم: مێشە كەرانە

وەكو باسەم كرد برىندارەكەيان خستە تاكسىيەكەو بەلى خاوەن تاكسىيەكەيان هەل، خەلەتاند. منىشيان لە لاى قاچى برىندارەكە دانىشانە وەكو زىندوو، فەرىدەيش لە پىشەو دانىشت. كەواتە ئىستا لە تەكسىيەكەدا ٣ زىندوو بەك برىندار دانىشتوین كە نازانین گيانى تىدا ماوە يان نا. بەلام بەش بە حالى خۆم لە پىزى مردووێك دانراوم. شۆفێرى تاكسىيەكە گوتى: بە راست، بۆنى مردوو دى!

فەرىد وەلامى داىەو: هەر بۆنى مردوو؟ ئەى بۆ ئەو گەرمایە ئالىي؟ دار و بەرد سور بۆتەو هەلاوى ئۆتۆمبىلەكەش سەربار و بن بار. بگەينە خەستەخانە و دەزانن ئەو دووانە سوتاون. گەشتىنە مەيدانىك خەلكىكى زۆر چوار پىز وەستابوون، كۆتايى پىزەكان ديار نەبوو، تومەن شوينى تاقىكردنەوى بەلگەنامەى شۆفێرى بوو.

لە نزىكمانەو هەوارىك هەستا: ئەرى بەخوا بورايەو، پۆلىسىكى هاتو چۆ دەستى لە نيمە راگرت: بۆستە كۆرە، ئەم نەخۆشە لەگەل خۆت ببە بۆ خەستەخانە. بەستەزمانە لە گەرمان بوراوتەو.

ئەو بى ھۆشەشيان ئاخىيىيە لاي ئىمە لەبەرئەۋەي زۆر قەلەو بوو فەزەي
لە من و برىندارەكە بېرى. مېشە كەرەنە ئىستى ۳ كەس لە
دواۋەن، مردوۋىك، برىندارىك، بى ھۆشەك. شۇڧىرى تاكسىيەكە
گوۋتى: دەبى پەي بورانەۋەي ئەو پياۋە چەند بى ھەر خىرا پياۋە بى
ھۆشەكە راست بۆۋە و پروۋى كىرە شۇڧىرەكە: بۆ بورانەۋەش پەي
ھەيە؟ كەۋتە چەنەبازى، كاكە تۆ ئاگات لە دنيا نىيە ئىم ئەمپۆ لە كۆي
۳۰۰ كەس كە تاقي كىرەنەۋەيان ئەنجام داۋە ۲ كەس دەرچوۋن
يەككىيان من بووم بۆ پىت وايە سەردەمى ئىۋەيە؟ ھەر لە خۇرا
پوخسەتى شۇڧىرىتان بدەنى؟ ديار بوو كابرى بى ھۆش پياۋىكى
چەنەباز بوۋ، لە سەر قسەكانى پۆشت: با پىت بلىم ئىستە كۆمەلىك رىگە
بە پىچا و پىچى ناتوانى بە نىۋانىندا بېروا و چەند دانەيەك نەخا. فەرىد
گوۋتى: راستە، پياۋى زۆر ووربا و شارمزا نەبى ناتوانى بە نىۋانىندا
بېروا ئافەرىن برادەر، وايە؟ ديارە تۆش تازە مۆلەتى شۇڧىرىت
دەرھىناۋە. شۇڧىرى تاكسىيەكە توۋرە بوو ئاۋرىكى لە كابرى چەنەباز
دايەۋە و گوۋتى: ئاي دونيا، بە شەرەفم سەدى ۋەك تۆ ۋەك و دەسكە
شىتل بە دەستەۋە دەگرم و ۋەك و مەرمزە دەقتان چىنم، سەماش بە
تاكسىيەكەم دەكەم. كابرى گوۋتى: برا خۇ ئاللىم تۆ دەرناچى، دەرەچى
بەلام بە زەھەمەت... شۇڧىرى تاكسىيەكە چەند پەستى پۇرڭار و گرانى
و ئەشپاي يەدەگ بوو، ئەۋەندەش پەستى گەرمەيەكە بوو، قسەكانى
كابرى چەنەباز ئەۋەندەي كە پەستيان كود. ئاۋرىكى لە كابرى دايەۋە و
گوۋتى: نەك بە نىۋان ئەو پايانەدا زۆر باش بزانە من ئەو تەكسىيەي
خۇم بە سەر پردى سىراتىشدا دەپەرئەمەۋە. ئىدى بىكە بە خاترى خوا

لەود زیاتر چەنەبازی مەكە، ئەگەر پیاوی وەرە گەرە بکەین، تۆ جاریك
نۆتۆمبیلەكەت رەت كە من حەوت جار تەكسییەكەم رەت دەكەم. دەنەگەر
ناموست هەیه، دە وەرە حەوت بە یەك، دە وەرە گەرە بکەین.

میشە كەرانە: شۆفیری تاکسییەكە چەند توورەتر دەبوو زیاتر پیتی لە
بەنزین دەنا، دەتگوت تاکسییەكە بانێ گرتوو. كابرای چەنەباز
گوتی: كاكە گیان رایگرە، بە قوربان رایگرە من دادەبەزم شوکور بۆ خوا
باشترم. رایگرە كاكە دوورم مەخەو، پیویستم بە دکتۆر نییە، كاكە
لەسەر خۆ بە.

شۆفیرەكە زیاتر پیتی لە بەنزین نا...

لەسەر خۆ كاكە، برا من لە قسەى خۆم نەك جاریك حەفتا جار پەشیمان
بوومەو.

شۆفیری تاکسییەكەش وەك نۆتۆمبیلێ پۆلیسی پیتی و پراوە دووی
تاوان باران بنی تاکسییەكەى بۆ لای راست و چەپ دەشكاندووە زۆر بە
خیاریى خۆی دەکرد بە نیوان دوو نۆتۆمبیلدا. هەرچی هونەرى خۆی
هەیه هەمووی بەكارهینا. ئەوەندەى بەملا و ئەولادا داین وەك چیشتی
مجیوری لى کردین. لە ناکاو شلپەیهكى زۆر گەورە هەستا، شتیكى زۆر
گران كیشای بە سەرمدا، دوو جار نۆتۆمبیلەكە چۆ پیشەو و هاتەو
دواو، دیتیم عەمودیك لە ناو و پاستی تەكسییەكە چەقیو. كابرای
چەنەباز وا شیوا بوو كە نەیدەزانى چی پووێ داو. لەبەر خۆیهو
ورپنەى دەکرد و دەیگوت: باشە خۆ كە من سوار بووم ئەو عەمودى
لێرە نەبوو ئەى چی هینایە ئێرە! شۆفیرەكە لە جامى تاکسییەكە پەرى
بوو چەند مەترێك ئەولاتر كەوتبوو، هەردوو ئەژنۆى لە ورگی گیر

کردبوو، ھاواری دەکرد: بە شەرەفم ھەوت جار، لە جیاتى يەك جارى تۆ
ھەوت جار.

میشەكەرانی خوشەویست لەبەرئەوێ جیگاكەمان ناوەرەستی شاپ
بوو خیرا پۆلیس گەیشته سەرمان تاكسییەكی كەیان راگرت، ئیمەیان
خستە ناو تاكسییەكە. وردە وردە بەرچاوم تاريك بوو، ئاگام لە خۆم
نەما، ھەستم كرد كە يەكجاری مرەم، لیڤەدا كۆتایی بە نامەكەم
دینم. داواى لەش ساغیش بۆ تۆی بەرپرێز دەخوازم
برات

((كەرى تۆپیو))

((نامەى حەوتەم))

كەرى تۆپپو باسى ھۆى مردنى خۆى))

((دەكا))

براكەم و ھەردووك چاۋم:مىشە كەرانە بزانە چۈن بە راستى و بى پەردە
باسى مردنى خۆم بۇ كردى،بەلام باسى ھۆى مردنى خۆم بۇ
نەكردووى.باش دەزانم كە تۆ پستەى كورت و پېر ماناى گەورەت
دەوى.بىرت دى جارېك لە كاتى بى كارېم دا،ھاتە لات و داواى
يارمەتېم لى كردى.بەو زمانە پاراۋەى خۆم لىت پارامەۋە بەلام
قېوشېكم لە تۆ دەست نەكەوت.

زانايەك دەلى:((دەبى بزانى لە چ كاتىكدا داواى شت لە بەرامبەرەكەت
دكەى)) نازانم ئەم ووتەيە ھى مۇلىرە؟پۇبسىرە؟يان ھىتلەرە؟يان
مەشھەدى جەعفەرە؟ئەۋەندە دەزانم كە دوواين پىتى نلۋەكەى پىتى
پىيە.بەلى چاكت بىر دى،كە ھاتم سەرم دانەۋاند و ئەۋپەندە بەرزەم بۇ
خوئندىيەۋە،بەلام ھەر بە خەيالىشت دا نەھات.تا ووتەيەكى خۆم
چىپاند بە گوئىتا،دەستت كرد بە گريان و ھەرچى لە گىرفانتدا بوو
دەرت ھىنا و دات پىم.خۆ ئەگەر بت زانىبا ئەو ووتەيە ھى خۆمە.لەم
گوئىيەت دەچۆ ژوورى ولەو گوئىيەت دەچۆ دەرى چونكە پەندى

كەسايەتى خۇمان ئەگەر گەۋھەرىش بى نىرخى بەردىكى نىيە.چونكى
بايەخى قىسە لەلەي ئىمە بە گۆيرەي بايەخى قىسەكى نىيە بگرە بە
گۆيرەي جىنگاي بەرز و نىزمى قىسەكەرەكەيە.

واتە ئەگەر دووكل كىشىك بشكى،قرچە قرچ و تەقە تەقەكەي وەكو
موعجىزەيەكى خودايى وايە.لە سايەي خواۋە:دواي جىيەشتىنى ئەو
ژيانە بەدقەرە تىگەشتەم كە دوو جوړ مروۋە ھەن.

جوړى يەكەم:شيتەكان ھىچ لىپرسىنەۋەيەكيان لەسەر نىيە.

جوړى دووھم:پاشا و لىپرسراۋەكان.

مىشە كەرەنە:واي دانى من يەكك بام لە سەرۆكى يەكك لەو
وولاتانە.دەيانگووت لەبەر ئەۋەي سەرۆك مەعدەنەكەي زۆر چاكە لە
چاكترين مەعدەن پەيكەريان بۆ دەكردم.خۆ ئەگەر دەمەم كەردبايەۋە
باويشكىك بەدم،تىكرا دەيان ووت:ماشاللە لەو باويشكە
جوانە.دوايىش لە دەرۋە ھەوليان دەدا لاسايى باويشكەكەم
بەكەنەۋە...

ئاگات لى بى ئىمە پۆژى چەندىن قىسە دەكەين و بە ھەزاران واڭاي بە
نىرخ و بە كەك بە فېرۆ دەدەين.ھەرۋەكوو چۆن پارە و ژيانىشمان ھەر بە
فېرۆ دەپروا.

پىم نەگووتى كە پەندى جوان لای ئىمە نىرخى بەردىكى نىيە.گويت يىنە
با وتەيەكى زۆر بەكەكت بە گويدا بچرپىنم.لە دايك بوون خۆشە بەلام
مردن زۆر ناخۆشە.تۆ لە لايەن كەسيكى كەۋە لە دايك دەبى بەلام دەبى
ھەر خۆت بە تەنيا بمرى.ھەرگىز بە خەيالما نەدەھات كە پۆژىك لە
پۆژان بمرم.منيش ۋەك ھەموو مروۋەكان ژيانم خۆش دەويست.پۆژىك

دوای پەنجا لیرەى پېشىنەم لە بەرپۆبەرەكەم كرد. پىنى ووتەم بۆچیتە؟ بە
میشكەم دا هات بلىم كەمىك كاغەزى پى دەكرم و فېرۆكەيەكى پى
دروست دەكەم.

ووتەم: قەرزارى كابرايەكم لە تۆى وەردەگرم و دەيدەمەو
بەو. كەى؟ ئەمپۆكات ژمىرى دووى دوانىوەرپۆ بۆى دى. باشە ئەو كاتە
وەرە تا پەنجا لیرەكەت بدەمى. ئەى نابى ئىستا بىمدەيتى؟ نەخىر
نابى! بۆ! لەبەرئەو تۆ سەرى دوو پەتت بۆ ناگاتەو بە يەك و لەو شتانە
نازانى. تۆ بىر لەو ناكەيتەو كە خاوەن قەرزەكەت پىش كاتژمىرى دوو
بمرى؟ ماناى ئەو يە تۆ پزگارت دەبى لەو پەنجا لیرەيە بەخوا قوربان من
ئەوئەندە بەخت دار نىم لەوانەيە پىش ئەو كاتە من بۆ خۆم بمرم. ئى بۆ
خراپە بەو جوړەش هەر تۆ پزگارت دەبى.

میشەكەرەنە لە دلى خۆمدا ووتەم من پىاوئىكى نەگبەتەم دەترسم تا ئەو
كاتە بەرپۆبەرەكەم بمرى هەرچەند تەمەن بە دەست خواى
گەرەيە. ئەوسا من چى بكەم؟ كاتژمىر يەك و نىو چوومەو بۆ لاى
بەرپۆبەر بەلام بە كارئىكى پىويست فەرمانگەى بەجىهشتبوو منىش
پىش كاتژمىرى دوو بارىكەم داىە و لە فەرمانگە وەردەركەوتم. كەوتە
گفتوگۆ لەگەل بىر و هۆشم باشە من بە دەيان هاوپی پەوشەن بىر و
خاوەنى بىر كردنەوئەى ئازادى خاواى و دلسۆزم هەن. ئەى نەبوو! لەو
شەوانە لەگەلئان دانىشتبووم هەمويان پىكەكانيان لىك داو هەلئان
برى، هاواريان كرد: بژى يەكسانى، بژى دادپەرورەى.

چووم بۆ مالى يەكئىك لەو هاوپیانەم. كە چووم ميانئىكى زۆرى
هەبوو. بانگ هیشتنى كردبوون بە بۆنەى دەرچوونى بە سەرۆكى

دەزگايەكى پۇشنىبىرى گەورە. بەسەرھاتى خۇم و. بەرپۆبەرەكەم بۇ
گىپرانەو، ئەوئەندە پىكەنن. كچىك ئەو پىكەى بە دەستىيەو بوو لىنى
پژايە ناو مىلى ئەو پياوۋى دەستى خستبۆ سەر شانى.

ھەرچەندە من قولپى گريان لە گەرومدا بوو، يەككىك ھاۋارى دەکرد: بە
راستى بەسەرھاتىكى خوش بوو. يەككىك بۇ ئەۋى رادەى پۇشنىبىرى.
خوى بۇ ميوانەكان دەربخا بە ئىنگلىزى دەگووت: ئۇ. "سەر
پرايز". بەلى من لە داخا خەرىك بووتەنگە نەفەس دەبووم. كەچى ئەوان
زىاتر قاقايان لى دەدا و پى كەننىيان پى رانەدەوئەستا.

ئافرەتىكى زۆر جوان كە بەرامبەرم دانىشتبوو دەستى كرد بە
گريان، گووتم ئۇخەى ئەو ئافرەتە وىژدانى جولاً و دەرونى منى
خويندەو دەسپەكەى دەرھىئا و دەستى كرد بە فرمىسك سىرپىن، ھاۋارى
كرد: مانت بە قور نەگىرى ئەۋەندە پىكەنىوم ھەردووك چاوم پىر بوون لە
ئاو.

ھاۋارم. كرد: بە چى پى دەكەنن "كۆرە بى قەزا بى بەو بەسەرھاتە
خۇشەى كە تۇگىپراتەو.

ھەستام و چوومە دەرى، لەودىو دەرگاكوە گويم لى بوو يەككىكان بە
دەم پىكەننەو دەىگووت: بە راستى پياۋىكى قسە خوش
بوو، ھاۋرپىيەكەم پووى كردە ميوانەكانى: نەتان ناسى كى بوو، گوتيان
نەخىر! گووتى: ئەۋە ئەو نوسەرەيە دەنوسى تا خەلك بگريەنى بەلام بە
نوسىنەكانى پى دەكەنن ئەۋە عزىز نەسىن بوو...

ھەردووك چاۋەكانم مېشە كەرانە:

خوت باش دهرانی نه هامه تییه کانی ژیان پوژ له دواى پوژ له سىم
كه له كه ده بوون كاتيك دهمويست لای يه كيك له هاوپرنييه كانم باسى
نه دارى خوم بكهم و راز و نهيننييه كانی خوم دهرپریم. نه وان ده بوو بو
به سه رها ته كانی من گريابان نهك پينيكه نن. هيوام وایه به دهرزييه
تيزه كهت پيوه يان بدهى و ئازاريان پى بگه يه نى.

ههردوو باله رهنكا و رهنكه كهت

ماچ ده كهم له ژير تيشكى خوردا

له گهل خوشه ويستيمدا

((كهرى تۆپيو))

((نامەى ھەشتەم))

میشە كەرەنەى خۆشەويست:

دوای ئەوھى كە گەشتىنە بەردەمى يەكەم خەستەخانە، وامزانى ئىدى
كىشەكان كۆتايىيان ھات.

پىت وا نەبى لە نامەكاندا زىادە پەويم كەردى، دەربارەى مردن و
مردوكان، نا... تەنھا دەمەوى ترست لە مردن بشكىنم. دەبى وات لى بکەم
كە ئەو پۆژەى دەمرى وابزانى لە مالى خۆتانەو دەچى بۆ سەيرانىكى
قەراغ شار. ھەر بە راستىش وايە، كاتى ھىچ گيانلەبەرىك نەتوانى لە
دەستى مردن پزگارى بى، ئىتر مردن ئەو ترس و لەرزەى بۆ چىيە؟ ميشە
گيان با بىيەنەو سەر باسى گەشتەكەمان، لە پىگا ئۆتۆمبىلەكە ئاوى
تیدا نەما، چەند ئۆتۆمبىلىكمان راگرت ھەريەك بە بەھانەيەك ئاويان
نەداينى شۆفېرەكە بە سوألەتە لەتەك لە گۆمىك كە لە نزيك جادەكە بوو
بە پىنج شەش جار ھات و چۆ رادىتەرەكەى پەر كەردەو لە ئا. وەك و
عەرزەم كەردى گەشتىنە بەردەمى يەكەم خەستەخانە، كاتى دەست پى
كەردنى دەوامى فەرمان بەرەكان بوو. لە پىشدا برىندارەكە و دوایى
مەنيان داگرت، لە ھەوشەكە لە تەنىشت يەك درىژيان كەردىن... سەستەرىك
ھاتە سەرمان، پەوى لە شۆفېرە كەرد: ئەوانە لە كەيەو و ايان لى
ھاتوو؟ لە دويىنەو. ئەى لەو كاتەو لە كوى بوو؟ بە ناخىرتان تازە دەيان

هينن بۇ خەستەخانىە ئەۋەتە يەككىيان مردوۋە و ئەۋەشيان بە حال
گيانى تىدا ماۋە. دووبارە سىستەرەكە پروى لە شۇڧىرەكە كىردەۋە: بە
پاست ئەۋ برىندارە لە دوينيۋە ئاۋا خوينى لەبەر دەپۋا! شۇڧىرەكە
گوۋتى: تۇ چىت ديوە دوينى برىندار بوۋ دىبات ۋەك جۇگە لە خوينى
لەبەر دەپۋى.

لەبەرئەۋەى دىكتۇرى خەستەخانىەكە ھەر ئەم بەيانىيە سەفەرى كىردبوۋ
بۇ ھەندەران، بە پەلە سۋارىيان كىردىنەۋە و بەرەۋ خەستەخانىەيەكى
تريان برىدىن. ھەر كە گەشتىنە دوۋەم خەستەخانىە بە پەلە برىندارەكەيان
داگرت، منيان لە ئۇتۇمبىلەكەدا بە جىھىشت. دىكتۇرى خەستەخانىەكە
پىيى گوۋتن: لىرە ھىچ پىداۋىستىيەكەمان نىيە بۇ درۋونەۋەى برىنەكانى
و دەرۋى ((خوين ۋەستان)) ىش تەۋاۋ بوۋە... بە پەلە بىگەيەننە
خەستەخانىەكە ئەۋ شتانەى ھەبى، دەى باۋكەكەم خىرا، خىرا با
نەمرى...

لە پىگا شۇڧىرى تاكسىيەكە بە فەرىدى گوۋت: كەى كىرىيەكەم
دەدەيتى: فەرىد كە شەۋ نەخەۋتبوۋ بە دەم باۋىشكەۋە ۋەلامى
دايەۋە: دوۋ سى پۇژى تر لە خەستەخانىەى شارەۋانى ۋەرى دەگرى.
مىشە كەرانەى زىندوۋ: كە گەشتىنە سىيەم خەستەخانىە، لە بەختى
برىندارەكە دىكتۇر و سىستەر و دەرمان و پىداۋىستى تەۋاۋ لە
خەستەخانىەكە دا ھەبوۋن.

تەنانەت دىكتۇرەكە بە فەرىدى گوۋت: بە پاستى شەنستان ھەبوۋ ھاتن
بۇ ئىرە، كە ئەمىرۇ ھەموۋ شتىك تەۋاۋە... كۋا لە ۋولاتى ئىمە
خەستەخانىەى بى كەم و كوپى ھەيە: كە ۋىستيان ناۋى برىندارەكە

تۆمار بىكەن، ناو نوسەكە لە شوينى خۆى نە مابوو. دىكتۆرەكە
گووتى: دەى خىراكەن ناوئەى تۆماركەن و بىبەنە ژوورى
نەشتەرگەرى. فەرىد گووتى: باشە دەيبەينە ژوورى نەشتەرگەرى دوايى
ناوئەكەى تۆمار دەكەين. يەككە لە فەرمانبەرەكان توورە بوو: بابە بە بى
تۆمار كردن چۆن دەيبەنە ژوورى؟ ئەى چۆن پىداويستى و دەرمانى بۆ
بنوسين؟

كاتى گىرفانەكانى گەپان برىندارەكە ناسنامەى پى نەبوو... سەرۆكى
برىن پىچەكان گووتى: گویتان لى بى: ئىمە لىستى تۆمارمان ھەيە
راپۆرتى مانگانە لەسەر ئەو لىستە دەنوسين. گوپى بگرە كاكى شۆفىرى
تاكسى ھەتا پارەى تۆش لەسەر ئەو راپۆرتە خەرج دەكرى. دىكتۆرەكە
لىيان ھاتە پىشەو. بە توورەيىو گووتى: ئەو ھەموو مشت و مېرى
ناوئەى، كابرا لە دوينئوھ برىندارە و خوینى لەبەر دەپرا، سستەرەكە
گووتى: گەورەم خو ئەگەر خوشت بئەوى نەشتەرگەرى بۆ بىكەى دەزگای
(وینە تىشكىيەكەمان)) لە دوينئوھ شكاو. بە پەلە برىندارەكەيان
بەرەو تاكسىيەكە ھىنايەو. لە پەر دوو ئۆتۆمبىلى پۇلىس بە لورە لور و
گلوپ ھەلكردن دەورەى فەرىد و شۆفىرى تاكسىيەكەيان دا، مىلى
دەمانچەيان راكىشا و ھاواريان كرد: نەجولین كۆپە خىرا دەستان
ھەلېن.

فەرىد بە دەم دەست ھەلېرینەو: كاكە چىە بۆ ئىمە چىمان كردوو و
دەورەتان داوین؟ چىتان كردوو سەگباينە.. ھا؟ خوتان گیل دەكەن؟ كوا
ئىستەرەكە؟ فەرىد گووتى: كاكە ئىستىرى چى؟ دەلیم خىرا
كوا؟ ئىستەرە، كەرە، بارگىنە؟ با پىتان بلیم سەعاتىكە بە

دواتانەوھەين،لايەكى شەقامەكانى شارتان كردووھ بە خوڤن...فڤر بوون
 كەر و بارگڤن سەر دەرپن و گوشتەكەى بە خەلكى قور بەسەر
 دەفرۆشن.باش بوو دكتورەكە پووى كردە پۆلىسەكان:كاكە ئەو
 دمانچانە لابەن،ئەو كورە ناوى فەرىدە شوڤىرى ئۆتۆمبىلى فرىاكەوتنى
 شارەوانىيە...پۆلىسەكان گووتيان سەيرە كەسك ئەوھندەى خوڤن
 ھەبى باوھرتان بى بارگڤن سەرپرە ئەوھندەى خوڤن لەبەر ئاپرا.شوڤىرى
 تاكسىيەكە بە فەرىدى گووت:ئەرى برا كرئەكەى من،كاكە خەمى كرئ
 نەبى وابزنە لە گىرفانتدايە.برىندارەكەيان سوار كردەوھ و بەرەو
 خەستەخانەيەكى تريان بردىن.

مىشەھرانەى ئازىز:باوھرت بى لەسەر خۆمەوھ بەزەيم بەو برىندارە قور
 بەسەرەدا دەھاتەوھ،لەو خەستەخانەيە برىندارەكەيان لە من
 جياكردەوھ،كە زانىيان من مردووم برديانمە ژڤر زەمىنىكەوھ خستيانمە
 ناو دۆلابىكى ئاسن كە ھەر چوار دەورى بەستبووى...ئۆف مىشە
 كەرانەى خۆشەويست ئەگەر عەقلىت ھەبى دەست لەو ژيانە خۆشە ھەل
 ناگرى،ئەگەر باسى ئازارەكانى مردنت بۆ باس بكەم ئەوسا دەزانى كە
 ژيان چەند خۆشە،ھەرچەندە ژيانى من و تۆ ژيانىكى كۆلە مەرگى
 بوو.بەلام زۆر لە مردن خۆشترە بۆيە تا پ...دەكرى لە ژياندا
 بمىنەوھ...

سلاو و رېزىم بۆت خۆشەويستەكەم

برات

((كەرى تۆپيو))

((نامەى دەيەم))

((كەرى تۆپىو باسى مەيتخانى بۇ مېشە كەرانى دەگىرېتەو))

خۇشەويستىم مېشە كەرانى:

ديار بوو كە سەرۆكى مەيتخانى لە مردنى من دوو دل و نىگەران
بوو. بۇيە بانگى ئەو دىكتۆرەى كە مەيتى منى وەرگرتىبوو، داواى راپۇرتى
مردنى منى لى كرد. دىكتۆرەكە چۆو بۇ ژورەكەى خۆى و بانگى
سەرۆكى برىن پېچەكانى كرد، لىنى پرسى: ئايا شىئەى مردنى من چۆن
بوو، ووتى گەرەم من لە سەر قسەى فەرەشەكە بەتۆم رەگەيانىد چۆنكە
ئەو گووتى ئەوەيان مردووە. دىكتۆرەكە گووتى با پېت بلېم من تا دلىيا
نەبم كە كەسىك مردووە هەرگىز راپۇرت نانوسم. بېرۇ بانگى فەرەشەكە
كە. فەرەشەكە هات و بە ترسىكەو گووتى گەرەم من لە سەر قسەى
نېاسەوانەكەى بەر دەرگا عەرزىم كردن كە ئەو پياوە مردووە. دىكتۆرەكە بە
تەرەپسەو گووتى: با پېتان بلېم: مردو زىندووى نەم زەمانە هېچيان
جىنگاى متمانە نېن، ئەو تا پۇژ نىيە هەوالى زىندوو بوونەوەى چەند
كەسىك لە مردووەكان نەبىستىن. كاتى شۇرپان دەكەنەو بۇ ناو
گۆر، يەكك دەپژمى، يەكك هاوار دەكا بۇ خاترى خوا لە
كويم، سستەرەكە بە دىكتۆرەكەى گووت: زۆر راستە گەرەم هەر مانگى

پیشوو بوو که راپورتان له سهر مردنی پیریژنیک نوسی. پیش نه وهی
نهو سهر ئاسنه گوږ به گوږ کهن هاواری کردبوو: نهی هاوار بو کویم
دهبن، توخوا وازم لی بیئن.

دیاره نه مردبوو نهی چون راپورتان نوسی: گه وره نه وهی راستی بی
ئیمه تهرمه که مان نه دی له سهر بوختانی بوکه کهی نویسمان. گه وره تا
بلنی بوکیکی جوان و ریک و پیک بوو، کومه لیک ژنی گه رکه و
دراوسیشی له گهل بوون، هه موو ژنه کان دهگریان، هه رگیژ بیرم له وه
نه ده کرده وه که نهو بووکه جوانه شتی وا بکات. دکتوره که
گووتی: ناخ... نه وه هه موو له نه نجامی نه زانینه به لی... نه زانین. به لام
ده بوايه تو بجویتیایه بو گوږستان، ههر به زور نهو پیریژنه سهر
ئاسنینه ته له گوږ نابا. تا خه لک نه لین پیریژنیکي مردوو راست دهکات
به لام دکتور و خهسته خانه و راپورت دروده کهن. گه وره: سی چوار پوژ
دوای نهو پروداوه بووکه جوانه که خه سوی هینايه وه بو خهسته خانه تا
دهرزی لی بدهین. له پیریژنه که تووږه بووم، پیم گووت: نه وه تو به سهری
سپییه وه شوریهی ناکی: نه وه هه موو گریان و له خودانهی بوکه جوان و
ژنی گه رکه که به فیژ دا. له لیواری گوږه که ته هاوارت کرد. پیریژن
گووتی: روله گیان بو پیت وایه من ههر نهو جاره مردووم! بووکه
جوانه کهم سال نییه دوو سی جار دهرمان داوم نه کات. نازانم بو
نامرم! سهر سه ختم، یان له سهر تاته شور، یان له کفن کردندا یان له
لیواری گوږستان به هوش دیمه وه. ناخ نامرم، تا نهو بووکه جوانه شم
بزگاری بی.

مېشه كهرانه: له بهر نه وهى دكتور كه زور پاست گو و به ويژدان
 بوو، ديسان باى دايه وه سهر شيوهى مردنى من. بو نه وهى توشى
 ليپرسينه وه نه بى، ته نانه ت لاشهى مردو وه كهى نه ديوه. بپريارى دا
 سسته ره كه و فه پاشه كه و پاسه وانه كه بكا به شاهيد. دكتور كه پووى
 تى كردن و ووتى: هه رچه نده دوينى شه و نوره نيشكى من نه بوو به لام
 برون پاسه وانه كه ش بانگ كه ن. هه رسيكيان له به رده مى
 پراوه ستان. گويتان لى بى: من له و دكتورانه م كه كار كهى خوم زور لا
 پيروزه، هه رگيز كه م ته رخمى له من ناوه شيته وه. گوى بگرن شه ويكيان
 نوره نيشكى من بوو، له گه ل يه ك دوو هاوپرى خوشه ويست چووين بو
 يانه، شه و زور درنگ هاتمه وه بو خه سته خانه، نه وه نده سهرخوش بووم
 قاجم نه رزى نه ده گرت، پييان گووتم: كه پاپورتى سى مردوويان ناماده
 كردووه ته نها رهامه ندى منى ماوه. به لام من ده ستم كرد به پشكنين و
 مه چه ك گر تنيان، مردووى يه كه م دلى زور باش لى ده دا! مردووى دووم
 دلى زور سروشتى بوو!... ديسان پووى كرده وه پاسه وانه كه، تو چونت
 زانى كه نه و پياوه مردووه؟ جه نابى دكتور من سى و پينچ ساله
 ده رگه وانى نه و خه سته خانه يه م، تو بللى مردوو و زيندوو ليك جيا
 نه كه مه وه. من له ماوهى نه و سى چل ساله وهك پسپوږى مردوانم لى
 هاتووه، باوه ركه سهرى مردوو كه م ده زانم مانگانه كه شى چه ند بووه. ده
 مادام وايه پيم بللى كه مانگانه كهى چه ند بووه؟ له چوارسه د ليړه كه متر
 بووه. چونت زانى؟ جه نابى دكتور نابيينى ناو قه دى هه ر نه وه ندهى مى
 ده بى، نهى نه وه نيه هه ردووك چاوى به قول دا چووه؟ دياره هه شت تا
 ده كه سيشى به خيو كردووه، نهى هه ردوو شانى داچه قيوى نابيينى

نیشانەى كۆل كېشى كۆلى گرانن. بەلام تا بلىنى پياويكى دانا و ژير
 بوو. دكتورەكە گووتى: ھەرچىيەكت گووت قبولمە بەلام چونت زانى كە
 پياويكى زيرەكە... ھا! لەبەرئەوھى كە ھىنايانە ژوورى پىكەنىنىكى
 زەرد لەسەر لىوى بوو ديار بوو كە گالتەى بە دنيا دەھات. كەواتە: تۆ
 شاھىدى كە مردووه. بەلى بەلى گەورەم ئەى چۆن؟ دكتورەكە
 گووتى: باوهر دەكەى من ھەتا ئىستاش لە مردنى نەو پياوھ دوو دلم.
 بېيارم دا ھىچ لى پرسراوييەك نەخەمە ئەستوى خۆم پاوھەنى
 ((پزىشكى دادوھرى)) دەكەم، سەر ئىشە لە كۆل خۆم دەكەمەوھ.
 باوهرت بى مىشە كەرانەى زىندوو:

من لە ژياندا ئەوئەندە نەترساوم...! گووتم بۆ خوايە گيان، بۆ من بووم
 بە معامەلەى پياوى ھەژار كە ناتوانن بەرتىلى لەسەر بەدن وا ئەم دايرە
 ئەو دايرەم پى دەكەن؟ بەلى دەينىرم بۆ پزىشكى دادوھرى تا كارى
 ھەموومان سەلامەت بى. دوايى گووتم قىر و سىا، بۆ ھەر شويىنىكم
 دەنيرن؟ بىمىرن ھەر لە خەستەخانە وەدەریم ئەنين، بلىن بېرۆ دەرەوھ بە
 زۆرىش بى ھەر دەبى بژى. مىشە كەرانەى خۆشەويست لە نامەى
 داھانوم بۆت باس دەكەم كە لە پزىشكى دادوھرى چىم بەسەرھات....

برات

((كەرى تۆپيو))

((نامەي يانزەھەم))

((چۆن كەسبىكى چىنى بوجوازى سەركەوتنى بە دەست ھېنا لە
كوشتنى خۆى دا))

ھۆ مېشە كەرانەي بەرېز:
وہك مردن، مردوم بەلام ھەتا ئىستاش مردنى من بە شيۋەيەكى
ياسايى پانەگەيەندراو، ژيان چەند ناخۆشە بە ياسا بژى لەوہش
ناخۆش تر ئەوہيە كە بە ياسا پەمرى. لېرە لە ژىر زەمىنى مەيت خانەي
سارد و سېدا كە پلەي گەرمى لە خوار خالى سفرەوہيە، كۆمەلەك
مردووى كەشى لىن. لە لاي چەمەوہ لاويكى سى سالە و لە لاي راستم
پېرېژنىكى لىيە. لە لاوہكەم پەرسى: گەورەم بەرېزتان بۆ مردوون؟ بۆيە
وشەي گەورە و بەرېزم بۆ بەكار ھېنا، چونكە بە مردوويش گىف
بوونەوہ و لووت بەرزى پىوہ ديار بو. لە چىنى پياوہ گەورەكان
بو. پووى لە من وەرگىزا وەك و قسە لەگەل خۆى بكا، بە ئەسپايى
گووتى: لەبەرئەوہى كە پىم خۆش بوو بمرم...! مردم بۆ ئەوہى جياوازى
چىنايەتى نەبىنم، تا چىتر لات و گەجەر و گوجەرەكان نەبىنم پياوہ
گەورەكان و دەولەمەندەكان بىزاكەن.

گووتم راسته: لیږه هه موو کهس پیکهوه راکشاون
گه وره، بچوک، پاشا، خزمهت کار، نه وانه ی له لیږه ی باوکی خو یان دا
تړیون یان نه تړیون.

به نه سپایی گووتی: زور سهیره زه لایمیک پرسیار له من دهکا، که هه تا
نیستا دکتوره کانیش نه یان زانیوه که هو ی مردنی خو ی چیه؟ سدیاره
له ناو مردووه کانیش پیاوی بی نه دهب هه ن.

له ژنه که ی ته نیستم پرس ی نهو پیاوه له گه وره کانه؟ دم و دهست
په شیمان بوومه وه، که به بی نه وه ی خو م بناسینم، کت و پر نهو
پرسیار هم کرد، دهنگم له بنی میچه که وه دهنگی دایه وه...

نافره ته که گووتی: به لی له گه وره کانه، خو ی کوشتووه. گووتم: بو خو
کوشتن هه ناوا ناسانه؟ دیسان لاوه که تووړه بووه، گوايه من خو م
له قسه کانی هه لقور تاندووه، له بهر خو یه وه زور به نه رمی له سه ر قسه کانی
روشت: ده زانی له ولاتی نیمه خو کوشتن زور له ژیان نار هه تره. له
پیش دا بپیارم دا خو م بخمه ده ریاوه. هه موو که نار هکان گه رام، بستیک
شوینی به تالم نه دوزیه وه خو می لی فری دمه ده ریاوه. بو
دهوله مهنده کان؟ به لی دهوله مهنده کان بستیک جییان نه هیشتوته وه نه یان
کردبی به باړ و گازین و قیلا و باغ و باغاتی تایبهت به خو یان؟ بو هه ر
شوینی که ده پړی تابلویه که هه لو اسراوه: وهستان لیږه قه ده غه یه، چوونه
ناوه وه ی نه م شه قامه قه ده غه یه! له راست ی نه م باغه ناوردانه وه
قه ده غه یه. ناتوانی لیږه وه بجیته قه راغی ده ریا، زور تابلوی تریش له م
بابه تانه. ویستم له که لیږی باغیک خو م ناودیو که م و بگه مه قه راغی
ده ریا تا کوتایی به ژیانم بینم، سی چوار سه گی پولیسی لیم راپه رین به

پەلە خۆم لە دەستیان پزگارکرد. کرد. تۆزیکى که پۆشتم داوام لە خاوەنى باغىک کرد. که پىنگەم بدن لە باغەکیانەوہ بچم بۆ کەنارى دەريا خۆم بخنکینم. خاوەن باخەکە زۆرى ئامۆزگارى کردم که مروڤ چون دلى دى ئەو ئەو ژيانە خوشە بە جى بىلى.... کچە ناسک و نازدارەکەشى که لە ناو گولى باغەکەدا دەهات و دەچوو، چەنجەى بۆ گولە پەنگا و پەنگەکانى باغەکە پاکيشا، بە راست چون دلت دى دنيای پر لە گولى پاراوه بە جى بىلى! بپيارم دا سواری کەشتیپەکی نەفەر هەلگر بم و خۆم فرى دەمەوہ ناو شەپۆل بى پایانەکانى دەریاوہ، بەلام خەلکىکى یەكجار زۆر خویان دابوو بەسەر شیشەکانى قەراغ کەشتیپەکەدا. خویان شوپ کردبوو و سەیری دیمەنى جوانى دەریایان دەکرد، هەرچۆنیک بى دېم بە خەلکەکە دا و خۆم فرى دا. دەم و دەست دەریان هینامەوہ. چوومە مالى، شوشەپەک ژەهرم خواردەوہ. بە پەلە بردیانم بۆ خەستەخانە و چارەسەریان کردم و نەیان هیشتم بمرم. چەند جارىکى تر ژەهرم خواردەوہ کەچى تەندروستیم پى باش دەبوو. دکتۆرى تايپەتیم گووتى: ھۆکارەکەى ئەوہیە کە خوینم بەرگرى دژى ژەھرەکان وەرگرتووہ. بیرم کردەوہ کە نەک ھەر من بگرە زۆرپەى خەلکى وولاتى ئیمە چون لەگەل ئەو ژەھرانە پاهاتون کە لە پاشماوہى گازى ئۆتۆمبیل و گازى چیشتم لىنان دا ھەن. بگرە زۆرپەى ئەو خواردنەوہ گەنیوانەکە لە لا کۆلان و حاویپەکاندا فرى دەدن گازى ژەھراوییان لى ھەلدەستى. بەلام وەک و پیم گووتى خەلک جوریک لەگەلیان پادین کە بەھیزترین گازى ژەھراوى کاریان لى ناکات.

بەلى مىشە كەرانە: ئەو فەرموو دەى كۆرى چىنى دەولەمەند بوو. ئىستا
لە ھۆكارى كوشتىنى من ھالى بووى: ۋەلاڭم دايەۋە: نەخىر گووتى: ئيان
لە لاي ئىمە شىۋەيەك گران بوو كەس بەرگەى ناگرى. لەو وولاتەى ئىمە
كە س شويىنى خۇى لە ناو كۆمەلگادا پى ديارى ناكرى. ھەموو
سەرەكان چوونە شويىنى قاچەكان: قاچەكانىش چوونە شويىنى
سەرەكان. پۇژىك دى ئەو كۆمەلگايەى ئىمە سەرلاە و بن دەبى.

ئەى چۆن خۆت كوشت: شەۋىك لەگەل سكرتيرەكەم لە دورگەى بسفۆر
دەھاتىنەۋە ئەوم دابەزاند و خۆم بە ئۆتۆمبىلەكەمەۋە فرى دايە
چاللىكەۋە. خۆم لەو ژيانە بۆگەنە پزگار كرد. بەلى لە داخى ئەو كەسانەى
كە سنورى خۇيان لە ناو كۆمەلگادا نازان. مردم بەلام ھەر پزگارم
نەبوو، ھەزم دەكرد لە ناو مردوۋەكانىش جياۋازى چىنايەتى
ھەبا. پرووى لى ۋەرگىپرام و بى دەنگ بوو...

مىشە كەرانەى خۇشەويست:

لە نامەى داھاتووم دا ھۆى مردنى كەسانى تىرىشت بۆ باس دەكەم.
چاۋەكانت ماچ دەكەم.

برات

((كەرى تۆپىو))

((نامەي دوانزەھەم))

((باسی ھەلبەستنی گۆرپک دەکات کە سابتەن شان و شکۆی بنەمالە))

((بیت))

میشە کەرانی خۆشەویست:

نازانم نامەکانم تا کوئ تۆیان بێزار کردوو. پەنگە ھەمیشە لە خوا
بپاریتەووە کە بە شیوەیەکی یاسایی بمرم و پزگارت بئ لە دەستم
منیش لە دەست یاسای بۆگەن پزگار بم.

خۆشەویستم: وەك لە نامەکانی پیشوو بۆم نوسیبووی کە نە مردن و نە
ژیان لە لای ئێمە ھەروا ئاسان نین. ئەوەتا ئەو پیریزنە ی تەنیشتم
دەلی: من چەند سالا عومری خوام کردوووە کەچی ھەتا ئیستا کاری
یاساییم بۆ نەکراوە و نەمردووم. لەو کاتەدا پیاویکی مردوویان لە
دۆلابەکە ی دەرھێنا. ھەموو مردوووەکان گوتیان: ئای ئەو پیاوێ چەند
بەخت دارە، ھەمووی چوار پوژ نابێ ھاتۆتە ئێرە کەچی ئەوا کاری
یاسایی بۆ تەواو کراوە و دەیبەن بۆ گۆرستان... دیارە کەس و کارەکە ی
خەلکی گەورە و ناسراون. گووتم: پورئ گیان ئەوە تۆ دەلیی چی؟ بۆ
مردوو بەختی چی؟ کەس و کاری چی؟ گووتی: ئای کوڕم تۆ تازە ی
ئاگاداری ئیش و کاری ئێرە نیت. من ئەو پوژە ی کە مردم ھەر ھەمان

پوڙ ناوی سەربازیم ھاتبوۋە. بیستوتە تا ئیستا ژن کرابیتە سەرباز بە دەست خۆم نەبوو پینکەنین گرتمی، گووتی: پۆلە شورەییە پی مەکەنە. نابێ ئیمە کاریک بکەین کە زیندوووەکان دەیکەن.

گووتم: چوری گیان خۆ تۆ تەمەنت لە شەست سال زیاترە، چون ناوی سەربازیت ھاتۆتەوہ بیجگە لەوہی کە ئافرەتی.

کوپە شیرینەکەم تەمەنم شەست و نۆ سالە، ئیستا ھەموو کوپەکانم خەریکی ئەوہن کە بیسەلمینن: یەکەم کە من ئافرەتم، دووہم کە تەمەنی سەربازیم بەسەر چووہ. ئەوی کە وایە بۆ کوپەکانت کاری یاساییت بۆ تەواو ناکەن؟

کوپم: ئەو کارەیان کرد، بە یاسا سەلماندیان کە من ئافرەتم و تەمەنم شەست و نۆ سالە. بەلام نایانەوی بەلگەنامە یە مردنم بۆ دەربینن، چونکە بریکاری خەلۆزەکەمان بە ناوی منەوہیە، سالی ملوینیک زیاتر لە فرۆشتنی خەلۆز قازانچ دەکەین، خوشت دەزانی سەرما و سۆلە ی وولاتی ئیمە چۆنە؟ بەلی کەسی پوری، خۆ ھەر من کیشەم نییە، سەیری تەرمی ئەو لاوہ کە مانگیک زیاترە لیڤە یە کەچی چەند پوژیک لەمەوہەر فەرمانی گرتنی بۆ دەرچوو بوو، پۆلیس ھاتبوون بیگرن. ھەمووی تاوانی دکتۆرەکانە کە ناتوانن نە کاری زیندوووەکان نە ھی مردوووەکان پیک بخەن. باوہەرت بی سەریان لە دادگا و دەزگا دەولەتیەکانیکەش تیک داوہ...

میشە کەرانی: کە ئاوپینکی لا ملم لە پیریزنە کە دایەوہ ھەرگیز لە مردوو نەدەچوو ئەوہندە بە جوانی و پیک و پیک قسە ی دەکرد... لیم

پرسی: ئەرئى بە راست تۆ مردوى "گووتى: وشەى مردن بۆ من بەكار
مەھىنە. ديارە تۆ پياويكى زۆر دەبەنگى و ئاگات لە پوژنامەكان نىيە؟
گووتم: بەئى من زىر ئاگام لە پوژنامەكان ھەيە و ھەميشە چەند
پوژنامەيەكم خويندۆتەو... ئەى چۆن ئاگادارىيەكانى كە لەسەر كوچى
دوايى من نوسرابوون نەتخويندۆتەو. بە راستى ئەو ھەموو نوسين و
پاگەياندنە جوانانە زۆر دل خۇشيان كردم و مردنم ھەر لە بىر نەما. ھەتا
ئىستاش مانىشتەكان لە خەيالمدادىن و دەچن لە يەككە لە پوژنامەكان
نوسرابوو...

لە دەست دانى سامانىكى گەرە...

لە پوژنامەكانىكەشدا ھەر يەكە و بە جۆرىك.

لە دەست دانى داىكى گەرە و پىرۆزمان

"كوپرەكانى"

لە دەست دانى خەسوى گەرە و بەرپىزمان

"زاوايەكانى"

لە دەست دانى دامەزىنەرى كۇمپانىيائى تيشكى زىرپىن...

"ھاوپەيمانەكانى"

كوچى دوايى خاتوو... نەوھى پاىە بەرزى ((سليمان سۆلو پاشا))
نەوھى ((محمود پاشا)) ى گەرە، خوشكەزائى قاسم پاشاى زاواى بەيرىم
پاشا. پىم گووت: باشە ئىمە لە دنياىدا ھەر شتىك بوو بىن و ھەر چۆنىك
بە شان و بائيان دا ھەندابىن، ھەموو ناگەرپىينەو بۆ ژىر دسەلاتى خواى
گەرە "گووتى: گىژە ئەو شتاتە راستە كە دادى مردوو نادەن، بەلام لەبەر
پىز و شان و شكۆى بنەمالەكەمانە، بۆ نمونە يەككە لەو ھۆيانەى كە من

تا ئىستا لىرە ماوم، گەپرانى كۆپەكانم و زاوايەكانمە بە دواى گۆپىكى
گونجاو بۆ من كە شايستەى بنەمالە بى... بەلام خۆت دەزانى كە ئىستا
جىگا گۆپ لە گۆپستانەكان بە شىۋەيەكى چەند بەر چاۋ و لە پادەبەدەر
گران بوۋە، ھەرچەندە ھاۋ پەيمانەكانى كۆمپانىيەكەم لە بازاپرى رەش
چەند جىگا گۆپىكىيان دەست نىشان كىردىۋو. بەلام ئەگەر بۆ خۆم لە
ژيان دابام دەمگوت كە ھەر ھەموويان بىكەن چۈنكە تا سالىكى كە
نرخيان چەند بەرامبەر لە ئىستا بەرزتر دەيىتەۋە...

براى ئازىزم مېشە كەرانە: خۆزگە ژيانى مردوۋەكان لە ژيانى
زىندوۋەكان نىزىك دەبوۋ، ھەتتا شتى باش لە مردوۋەكان فېر بېان. ئىستا
وام بە بېردا دى، كە دواى ئەۋەى زۆر شتى باش لە مردوۋەكان فېر
بووم. دەست لە مردنەكەم ھەلگىرم پېش ئەۋەى بە شىۋەيەكى ياساى
مردنەكەم رابگەيەندى. بەلام ئەگەر بېمەۋە بۆ ژيان، بىجگە لە درىشە
تىزەكەى تۆ و گرانى بازاپ و قەرزارى چىتر چاۋەپىمە. ھا كاكە گيان؟
ھەردوۋك چاۋت بە تاسۋقەۋە ماچ دەكەم...

برات

((كەرى تۆپىو))

((نامەى سىانزەدەھەم))

((باسى سىى مردوۋى سەير))

مىشە كەرەنەى نازىز:

مىۋە دۋاى مردىنىشى لە دەست زىندۋەكان پزگارى نابى...
جارى وا ھەيە دەمەۋى پىر بە دل ھاۋاركەم و بلىم: ۋەرن لىرە دەرم
بىنن، بىم بەن بۇ گۆپستان بىم نىژن، بەلام ھاۋارى من بى كەلكە، چونكە
زىندۋەكان دەنگى مردوۋەكان نابىست... دەزانم زۆر لە مردوۋانەى كە
لىرن، چاۋەپى نۆبەتى خۇيان دەكەن تا بىان بەن بۇ بەشى
ھەلدېرن... بە تايبەتى ئەۋانەى ھۋى مردنەكانىيان نەزانراۋە... لەۋانە
سىى مردويان زۆر سەيرن...! يەكىكىيان شەۋ و پۇژ پى
دەكەنى، يەكىكىيان زۆر بە سۆزەۋە بە بى راۋەستان ھەمىشە
دەگرى، ئەۋىكەشيان دۇش داماوە و خەرىكى بىركردنەۋەيە. لە پىش دا
چووم بۇ لاي ئەۋ مردوۋەى كە پىكەنن گرتۋىەتى، بەۋپەپى پىزەۋە
گوۋتم: گەۋرەم خىرە شەۋ و پۇژ بى راۋەستان پى دەكەنى؟

ئاخر مىشە كەرەنە: پىكەننىنى مردوۋ زۆر سەيرە، وايدانى كەسىك لەبەر
دەستت مردوۋە و پىكەنن گرتۋىەتى، زىاتر پىكەننەكەى لەۋە دەچوۋ
كە زانايەك ئامىرى پىكەننىنى دۆزىبىتەۋە كە بە ھىزى كارەبا كار بكات

و شەو و بۆژ پېكەنى چاۋەكانى ئاويان پېدا دەھاتە خوارى بە
 شيۋەيەكى پىچر پىچر لە نىۋان قاقا و قسەكردن بەسەرھاتى خۇى بۇ
 گىرۋامەو: باسەكە ھەتا بلىنى پېكەنىناوييە ناكرى پېنەكەنى، ھەر ئەو
 شەۋى كە بۇ بەيانى مردم لەگەل ھاوسەرەكەم چووين بۇ سەيرى
 شانۇگەرييەكى كۆمىدى، كە دەمىك بوو تامەزىۋى بووين... ھەر لە
 سەرھاتى پەردە لادانەۋە دەستمان كرد بە پېكەنن، چۆن
 پېكەننىك قاقايان دەگەيشتە دەرەۋى ھۆلەكە. كاتىك سەيرىكى دەو
 رو بەرم كرد دىتم بىجگە لە من و ھاوسەرم كەسى دى پى
 ناكەنى. ئەۋى تەنىشتىم بالى پاۋەشاندم و گووتى: كاكە بەس نىيە؟ بۇ
 پىدەكەنى؟ گووتم: پارەم نەداۋە؟ شانۇگەرى كۆمىدىيە ۋ پى
 دەكەنم. دوۋان لەولاتر ھەلىان دايە گووتيان: شانۇگەرى كۆمىدى
 چى؟ شىت بوۋى؟ ئەم شانۇگەرييە تراژىدىايە. نابىنى بىجگە لە تۆ و
 ژنەكەت ھەر ھەموۋمان دەگرين؟ يەكىكى كە گووتى: لىيان گەرىن، ئەۋانە
 دەيانەۋى پارەكەيان خەسار نەبى. ھىچ نەبى دەبى بايى پارەكەيان پى
 بكەنن. زۆرم پى سەير بوو كە ئەو خەلكە بۇ شانۇگەرييەك دەگرين، كە
 نوسەرەكەى نوسەرى شانۇگەرى كۆمىدى گەپ جارە. بەلى من و
 ھاوسەرم ھەر بەردەۋام بووين لەسەر پېكەننىنى خۇمان، گالتەم بەو
 خەلكە دەھات كە بۇ شانۇگەرييەكى كۆمىدى دەگرين. كاتى نىۋە شەو
 كە لەگەل ھاوسەرم گەراينەۋە مائەۋە... ھەموۋ دراۋسىكان لە قاقاي
 ئىمە خەبەريان بۆۋە. لەبەرە بەيان من ناو پەنچىك ھەلگەرايەۋە و
 مردم. تازە كۈا دەتوانم پېكەننىنەكەم راگرم ھا... ھا... ئەى ھاۋار مردم
 قا. قا. قا. گىژ بووم ناتوانم پېنەكەنم. ھا... ھا... پروۋى خۆم بۇ لاي ئەو

مردووه وەرگىپرا كه ههميشه دهگريا، لىم پرسى: ئەرى براه بۇ وا شەو و
 رۆژ ملت به گريانهوه ناوه؟ كه گوئى له دهنگى من بوو ئەوهندهى كه
 كوئى گريانى ههستا، وهك باران فرميسكى بهردانهوه. بهدم فرميسك و
 خلم سپينهوه گووتى: كاكه گيان ئەگەر من نهگريم ئەى كى
 بگريه؟ توخوا لىم گهپى گريان هەر بۇ من باشه، پيش نهوى بمرم يهكىك
 بووم له ئارهزوو مهندانى رۆژنامه خویندنهوه. به تاييهتى
 رۆژنامهى ((پىگای راست)) له لاپهه حهوتى ئەو رۆژنامهيه گۆشهيهك
 ههبوو به ناوى ((له دهست دانى سهروهران)) لهسهردنى كهسيك كه
 من نهم دهناسى پهخشانيك نوسرابوو، ئەگەر شاعيره عهربهكانى
 سهردهمى كۆن پىداههئدانى وایان نوسىبى. له ژيانمدا نوسىنى هينده
 به پىزو به هیز و دل تهزىم نهديبوو، نهخویندبووهوه...

هەرچهندم دهکرد نوسینهكهم پى تهواو نهدهكرا، فرميسك وهكو
 جۆگهلهى ئاو لهسهرد پوومهتهكانم ریز بووبوون... نوسیبوی بهئى
 رۆژگارى چهوت ئەو مروقى لى ستاندين كه هەرگیز جى پى
 نابيتهوه، ئەو مروقه نهمره خىرخوازه بۇ ههتا ههتايه له دلى كهسانى
 دهوور و بهرى هەر زیندووه و هەر دهمینى. كاره چاكهكانى كه ئەو نهمره
 پيش كهش به مروقايهتى كردوون له ژماره نايه و ههتا ههتايه
 كوتاييان نايه، بهدم گريان و ههنسكهوه كه من به مردووی خۆم
 بهزهيم پىدا دههاتهوه دهیگووت: هەر چۆنىك بوو نوسینهكهم تهواو
 كرد... به پهله و بهدم گريانهوه رامکرد بۇ نوسینگهى
 رۆژنامهكه، خوش بهختانه چاوم به نوسهرى ئەو پهخشانه بهرزه
 كهوت، پىم گووت: ئەگەر بزانم پهخشانيكى ئاوا جوانيش بۇ مردنى من

دەنوسى ئىستا دەمرم. دەلامى دامەو: نوسىنى جوان و ناشرىن به گوڭرەى زۆر و كەمى ئەو پارەيەيه كە ئەمدەنى. چەندى داوا كرد بۇ نوسىنى پەخشانەكە دامى. مردم، بەلى پەخشانىكى بۇ مردنى منىش نوسى. كەچى بى ويزدانە، دوو دىرى لەسەر من نوسىبوو كە شايستەى تۆپىنى نىرە كەرىكىش نەبوو... نەك من! پىم گووت: دە باشە بەقوربان هىچى كە مەگرى ئاگئات لىيە چىت لى ھاتوو، نەتزانى نووسەرەكە ناوى چى بوو؟ زۆر گەپام بە دوايدا تووشى كەسىك نەبووم ئەو پياوھ بناسى، بۆيە ھەتا ھىزم تىدا بىمىنى بۇ سۆز و جوانى ئەو پەخشانەى ئەو نووسەرە ھەر دەگرىم.

ورده ورده چووم بۇ لای ئەو مردووەى كە شەو و پوژىرى دەكردەو و دۆش دامابوو. لىم پرسى: ئەرى برالە ھۆى چىيە تۇ كە ئاوا ھەمىشە خەرىكى بىركردنەو؟ گووتى: بىر لەو دەكەمەو بزانم من مروقم يان نا؟ گووتم: بە دلتيايەو بەپىرتان مروقم. گووتى: منىش لە پىشدا وام دەزانى كە مروقم، بەلام بە دىرتايى تەمەنم نەمتوانى تەنھا جارىكىش ئەو بەسەلمىنم...! بۇ نمونە ئەگەر ئىستا من و تۆ ھاوار بکەين كەس گوڭى لە دەنگمان نابى، لەبەرئەو مىردووين... بەلام ئىستا بە سەدان ھەزار مروقه ھەن لە ژيان دان و زىندوون، لەبەر ھەژارى و نەدارى ھاوار ھاواريانە، بەلام بە داخەو كە كەس گوڭيان لى ناگرى وەكو مروقىش نەبن وايە... تۆ ئەوانە بە مروقه دەزانى كە تەنھا پوژى سەرژمىرى گشتى و باج وەرگرتن و ھەلبىزاردن يان بۇ خزمەتى سەربازى ناويان دەخەنە لىستەكانەو؟ پووى تىكردم و گووتى: ئىستا تۆ خۆت بە مروقه دەزانى؟ دلتيام نەخىر...! لەبەرئەو مىردووين دەبى وەكو مروقه بژى، بۆيە تا

لە ژيان دابوو نەمتوانی خۆم رازی بکەم کە مەوێم بەلام ئیستا کە
مردووم دەرفەتێکی چاکم بۆ پەخساوه کە بیرێکی زۆر قوڵی لێ
بکەمەوه، تا بزانی کە کاتی لە ژياندا بووم مەوێم بووم یان نا؟
میشە کەرانی خۆشەویست:

زۆرم بەزەیی پێدا هاتەوه، لێم پرسى: باشە لێرە دواى ئەو هەموو بیر
کردنەوهیە دُنیا بووی کە لە ژياندا مەوێم بووی یان نا؟ گوتى: تا ئیستا
بۆم ساغ نەبۆتەوه، بەلام ئەگەر مەوێم بام لە کاتی هەلبژاردن دا دەنگی
منیان نەدەکړی و دوايىش ئەو هەموو باجهیان لێ نەدەستاندم...

میشە کەرانی نازین: منیش هاتمە سەر پای ئەو مردووه، بە راستی
ئیمەش لە کۆمەڵەى ئەوین، وەک ئەویش دەنگمان
نەبێسترا، گۆرانییەکانیشمان تەنها بۆ دەرونی خۆمان... پەرەنگە
بەپێزىشت کە ئەم نامەیه ت بە دەست گەیش ت دەست بکەى بە
بیرکردنەوه، هیوام وایە تۆش شانۆ گەرییه کانت لێ تێک نەچى، نەکەى بۆ
شانۆگەرى خەماوى پێ بکەنى و بۆ کۆمیدیش بگرەى. خوایه لە
پێوه دانى میشە کەرانی بمانپاریزی...

هیواى کامەرانی ت بۆ دەخوازم...

((کەرى تۆپیو))

((نامەي چواردەهەم))

((گۆرانی تەرمی لاویک لە گەل تەرمی پیربژنەکە))

خۆشەویستی دل و گیان:

میشە کەرانی خۆت باش دەزانی ئەگەر کاریکت لە یەکیک لە دام و دەزگایەکانی دەوڵەت گیرى خوارد، بە چەند مانگ پزگارت نابێ، ئیتمەش راست وەك کاری فەرمانگەکانمان لى هاتوو. پۆژیک سەر لە بەیانی دەرگای ژێر زەمینە کە کرایەو، دوو کارگوزارو لادییەك خۆیان بە ژووردا كرد. لادییەك هاواری كرد: ئەي داد و بی داد کوا تەرمی کۆپەكەم؟ یەکیك لە کارگوزارەکان گووتی: خالە هاوار مەكە خۆ کۆپەكەتمان نەخواردوو... ئەگەر لیڤە ئەبێ دیارە هەوالەکیان بە هەلە پێداوی، پەنگە کۆپەكەت لە یەکیك لە هۆلەکانی سەرەو، بیت، لادییەك بە گریانەو دەیگووت: دەك کوێر بم، پۆلە گیان بە دەستی خۆم هینامی ئیستا دەلین لیڤە نییە. ئەي هاوار شیت بووم. کاکەگیان: بۆ پیت وایە لە ئەستەمبول بەم هەموو گەورەییە تەنھا ئیڤە خەستەخانە: مەگری کاکە مەگری لیڤە بێجگە لە بەرگە سەرىن و سەر چەف و مافی فەرانبەرانی هیچ شتیکی کە بزر نابێ، لادییەكە گووتی: کۆپینە تووڤە بوونی ناوی ئەو تا کارتەم وەرگرتوو ژمارەي دۆلەكەشی لەسەرە. یەکیك لە کارگوزارەکان کارتەكەي لى وەرگرت، سى چوار جار سەرە و بنی

کرد، له بهر دمه چې كه مېچ وده ستا. خاله نه وه كوپړه كې تويه نه خپل
نه وه كوپړې من نيېه... كارگوزاره كه تووړه بوو. گوايه نيمه دروت له گهل
ده كه ين نه وه نيېه هه مان ژماره كارت هكه كې تويه كابر زياتر نريك
بووه، جواتر سه يري تهرمه كې كرد و گووتې: به خوا نه وه كوپړې من
نيېه! بابو نه وه به هېچ جورېك له كوپړې من ناچې... كاكه گويت لې
بې: كوپړه كې تو دوو هفته زياتره ليړه يه، ليړه مردوو گوړانيان به سهر دا
دي زور كه س مردووي خويان نانا س نه وه. كابر پروي گرځي خوي كرده
كارگوزاره كان و گووتې: بابو خو نيوه چاو و عه قلتان هه يه نه وه تهرمه
تهرمي نافره ته و نافره تيكي به ساند چوو، تيگه شتي يان
نا: كارگوزاره كه گووتې: زوري له سهر مه پو نه وه مه يتي كوپړه كې
تويه... اتو له لاديوه هاتووي ناگات له دنيا نيېه، نيسا ليړه به هوي
پيشكه وتني زانست و ناميره كان ژن ده كه نه به پياو! لاو ده كه نه به
پيريژن! كابر ده ستي كرد به له خودان: ناي كوپر بم پوله شي ريني خوم
نه ناسيېه وه... تهرمي پيريژنه كه يان خسته سهر ((ده سته به ره)) و برديانه
ده ري، كابر اش به دوا ياندا...

لاويك له مردووه كان گووتې: خوزگه منيش لاديېيې كم لې پيدا
ده بوو، قير و سيا ده يكرم به دايكي، به خه سوي، به س ليړه پرزگاري
كرد بام...

ميشه كه رانه گيان: دواي نه وه به دوو پوژ كوپړې كابر اي لاديېيان برد بو
هه لدرين، دكتوره كان هه رچي كرديان هو كاري مردنه كه يان نه زاني به لام
له راپورته كه يان نوسيېوويان: پيمان سه يره نه وه لاوه به و هه موو
چه رمه سه ريېه ي ژيان چون گه يشتو ته ته مه ني بيست سالي.

ٻرل خۆشه‌وېستم مېشه كهرانه: لېره راپورټ وهك لای ئیوه نانوسن...!
 ((پوښی و ههرگیز جیټی پر نابېته‌وه)) به‌لكو دهنوسن: به هوی میكروټ و
 قایرۆسه‌وه گیلانی له دهست داوه... یان به هوی له كار كه‌وتنی یه‌كېك
 له ئەندامه‌كانی له‌شییه‌وه، مېشه‌كه‌رانه‌ی هاورپښی دلسۆزم، نه‌گهر مردنی
 من به شیوه‌یه‌کی یاسایی راگه‌یه‌ندرا تابلویه‌كم بۆ هه‌لواسه و له‌سه‌ری
 بنوسه: هاورپښی كوچ كر دووم، شاعیری مردووی بی مېشك مردووه پښی
 وایه زیندووه، كوچی دوايي كر دووه...

ههر بژي به شادی...

مېشه كهرانه‌ی هاورپښ... كه‌ری تۆپيو

((نامەى پانزەھەم))

ئازىزەكەم مېشە كەرەنە لە دواییدا ئەو ئاواتەم ھاتە دى و پۆزىك
بردىانم بۆ پزىشكى ياساى، ئەو شوپىنە وەك قەساب خانە و شوپىنى
سەرپرېنى مېشەك وایە. لە پىشدا مردووەكە دەبەن بۆ ھۆلىك كە لە سەر
شىوھى ((فرىزەر)) دا دروست كراو، بۆ ئەوھى مردووەكان ھەتا نۆبەى
ھەلدرېن و پارچە پارچە كۆرەن دىت لەو ((فرىزەر)) دا پەيىننەو و
بۆگەن نەكەن... ھەر كە لە نىوان مردووەكاندا درىژيان كۆرەم پىنچ شەش
كەس خۆيان بە ژووریدا كۆرە ئەنجامى گەت و گۆ و قەسەكانيان زانیم
كە ئەوانە پزىشكى ياساى و كارگوزارى ئەو شوپىنە، چەند بېرىكەيان
دا و چوونە دەرى. لام وابى سى شەو و سى پۆرم لەو شوپىنەدا
پاواردا. لەوى زوو زوو ئەو جۆرە مېوانەمان دەھات كە بە دواى يەكەك
لە ئەندامى بنەمالەكەيان يان خزمەتكەياندا دەگەران...

بە تايبەت ئەوانەى كە كەس و كاریان ون بوبون... ئەو مېوانە زۆر بە
دەقەت سەیرى مردووەكان دەكەن! ھەر كاتىك يەكەك كەسكى خۆى
ناسىيەو خیرا راپۆرتىكى بۆ پىر دەكەنەو و مردووەكەيان
دەدەنەو. ئەوئەندەى نەمابوو تەرمەكەى من بدەنە پیاویك كە ماوھى
چوار مانگ بوو ژنەكەى لە دەستى ھەلھاتبوو. دوو مندالىشى بەسەردا

بەجىيەشتىبوو... بەلەم باش بوو لە لىستەكەدا بەرامبەر ناوى من لە خانەى رەگەز نوسرابوو((نۆر))، دەوام ئەوەندەى ئەمابوو تەواو بى كە لاويك خۆى بە ھۆلەكەدا كرد، ھەولئى ئەوەى بوو كە تەرمى بىزايەكەى بدۆزىتەو بەستە زمانە لە شارىكى زۆر دوورەو ھاتبوو، دواى گەپانىكى زۆر كە نەيتوانى مەيتى برازا نازدارەكەى بناسىتەو بە ئاومىدى بەرەو دەرگای ھۆلەكە پۆشت، بەلەم كاتى نەيتوانى دەرگا كە بكا تەو. دەستى كرد بە لىدانى دەرگا و بە ھەموو ھىزى خۆى ھاوارى دەر كە: تەكايە لە ژوورەو بەجى ماوم... بەلەم كەلكى نەبوو،... كە زانى ھىچ چارىكى نىيە ھەستى لە خۆى بىيە راستى لاويكى ئازا و بە جەرگ بوو... لە ناو ئەو ھەموو مردوانە، پلەى گەرمى ھۆلەكەش پانزە پلە لە ژىر سەفرەو ھە. تا بەيانى يان دەمرى، يان شىت دەبى!

دەستى كرد بە جگەرە كىشان تۆزى پاما و بىرىكردەو، سىمى ناو پاكەتە جگەرەكەى دەرھىنا وەك و كلىل كردى بە شويىنىكى ناو دەرگای سارد. كەرەكە و يەك راست كۆژايەو، ناوا خۆى لە مردن پىزگار كرد... بەيانى كاتىك يەكەك لە پاسەوانەكان دەرگای ھۆلەكەى كردەو دىتى كەسىكى زىندوو لەبەردەمى وەستاو، ھەتا ھىزى تىدا بوو ھاوارى كرد و دەرپەرى، لاوھەكەش بە دوايدا پايكرد: كۆپە رامەكە، مەترسە من زىندووم، كۆپە وەرە من دويىنى شەو بەھەلەى تۆ لە ناو مردواندا پۆژم كردۆتەو، كاكە وەرە دەرگای ھۆلەكە داخەو، ئىمەى مردووش مردىن ئەوەندە پىيان پىيەكەن...

بەلئى مېشە كەرەنەى بەرپۆز:

لەو خەستەخانەییە زۆر بە خوشی پامان دەبۆارد. بەلام بە داخەوێ لێرە
 جێت خاڵییە، خۆزگە لێرەش لەگەڵم دەبووی تا پێکەوێ کاتیکی
 خوشمان لەگەڵ ئەو مردووانە بەسەر دەبرد...
 بە راستی ئەو سی پۆرژە تەمام لە مردن کرد... خۆزگە لەوێش بەسەرھاتی
 یەك بە یەکی مردووەکانم دەزانی....
 پەیمان بێ لەمەو لاش ھەر پروداویکی ئاوا خوشم بینی لە نامەیی
 دواییمدا بۆت بنوسم ئەو میژێ کەرانی خۆین مژ
 سلاو و خوشەوێستیم بۆ بەرێزت

برای مردووت

((کەری تۆپیو))

((نامەى شانزەھەم))

((جۈلەكەبەك لە تەمەنى ھەشتا و چوار سالىدا منالى بوو))

ميشه كەرانهى خوشەويست:

ئىرەيىم پى مەبەكە مردووم باوەرت بى مردنیش بەشى خۆى كيشەى
ھەيە، زىندووەكان كيشەكانيان بە ھەرا و ھۆريا و قىژە قىژ چارەسەر
دەكەن، بەلام مردووەكان بە بى دەنگى بە پۆژ زۆر نىگەرانىن لەبەر ژاوە
ژاوە و جولەى مرقەقەكان بەلام كاتى شەو دادى و بىدەنگى بالى بەسەر
شاردا دەكىشى، ئارام دەبينەو و دەحەسىنەو، بۆيە پىمان خوشەكە
ھەميشە ھەر شەو بى...

مردووەكان ھەموو شەوى تا بەيانى لەگەل يەكترى گەفت و
گۆيانە بەسەرھاتى تال و شىرىنى خويان بۆ يەكتەر
دەگىرپنەو، پىرىژنىكى زۆر بە تەمەن كە لەبەر پىرى دەمارەكانى سەر
دەستى و لا مى ھەموو شىن ببونەو، دەتگوت پەنگى زى و
پروبارەكانن لەسەر نەخشەى وولاتەكان كىشراون... بۆ تەنھا جارىك
بەشدارى ئىمە ينەكرد. تەنانتەن من چەند جارىك لە بارەى مردنپەو
پرسىارم لى كرد. بەلام ئەو بە ھىچ جورىك وەلامى منى
نەدايەو. دەتگوت تەنھا ئەو بە راستى مردووە. ئىوارەيەكى پۆژى

شەممە مردوھەكى تازەيان ھىنا بۇ ھۆلەكە پىرىژن ئەو مردوھى ناسىيەۋە، خىرا لىي نىزىك بۆۋە و لىي پىرسىئاي ((ئەفرايىم)) ئەۋە تۆشيان ھىنا بۇ ئىرە؟ ئەفرايىم پىياۋىكى جۈلەكە بوو كە لەسەرتاسەرى ولات كەتس لەو دەۋلەمەندەر نەبوو، خىرا لە پىرىژن نىزىك بۆۋە و ناسىيەۋە زانى ئەۋە ھاسەرى پىياۋىكى دراۋسىيى بوو كە بىست سال پىش ئىستا كۆچى دوايى كىردى، بە ھال بىرى مابوو...

ئاي مېشە كەرانە: ۋەك دەلئىن سامانى پىياۋى دەۋلەمەند چەنەى ھەژار شل دەكات. بۆيە كەۋتمە چەنە بازى: باشە ئەگەر ئەو پىرىژنە دراۋسىيى ئەو پىياۋە دەۋلەمەندە بوو، ديارە ئەۋىش خاۋەن سامان بوو؟ ئەى بۇ تا ئىستا لىرە كەۋتوتەۋە. پىرىژنەكە گۈۋتى: پۆلە گيان ئەۋەندە لە شت ھەل مەدەرى، ئەو ئەفرايىمە لە گەۋرەترىن قىلا لە ناۋ باغىكى زۆر جوان و فراۋان بە تاقى تەنيا دەژيا، تەنانەت كارەكەرىشى نەبوو. ئەفرايىم خرمى زۆرى ھەبوون، مانگى دوو سى جار دەھاتنە سەردانى، لە مالىكەى شەپ بوو لە نىۋان كچى خرمەكانى لەسەر ئەۋەى كى جەلكانى بۇ بشۋا، كى جەلكانى بۇ ئوتو بىكات، ھىندى مالىيان پاك دەكردەۋە، ژنەكانىش خواردنيان ئامادە دەكرد. ھەموو بىريان لەۋە دەكردەۋە كە ((ئەفرايىم)) مرد باشتىن مىرات بۇ دىسۆزترىن خرم دادەنى... بۆيە ھەموو خرمەكانى چاۋەپىيى مردنى ئەفرايىم بوون... بەلى ھەموۋيان چاۋەپىيى ئەو پۆژە خۆشە بوون. دواي چەند پۆژىك لە مردنى ((ئەفرايىم)) مردوۋىكيان ھىنا كە بە پروداۋى ئوتومبىل گيانى لە دەست دابوو.

پیریژن و ئەفرایمی زۆر باش دەناسی. دواى چاك و چۆنیهكى گهرم ئەفرایم داواى لى کرد كه به سه رهاتى دواى مردنى خوى بو بگيریتتهوه، بو ئهوى بزانی كامه له خزمهكانى دلسۆزى بووه و كامه لهوان به دل بوى گریاهه، كابراش دهستی پى کرد: گهرم دیاره كه به پیرتان خزم و كهسیكى زۆر هه بوون و هه میشه سهریان لى داوى، ئای كاك ئەفرایم وهك دهلین: كیو به كیو ناگات، به لام ئادهمی به ئادهمی هه دهگات... گهرم منیش دواى سى پوژ له مردنى تو مردم، ئهوه تا له شوینه بى نازه به یهك گهیشتن... ئه و به یانییهى كه به پیرت كۆچی دراییت کرد. یهكێك له خزمهكانت هات بو سهردانت. دواى له دهركادان و زهنگ لیدانیكى زۆر كردى به گریان و لهخۆدان، ئهوهندهى نهبرد هیندهى دانیشتوانى شارێك خزم و كهسى تو له بهر مالهكەت كۆ بوونهوه و وهك پوژى ههشرى لى هات. منیش ههلمدايه: جا هوى چى بوو ئه و هه موو خهلكه لهوى كۆبوونهوه؟ مردوه تازكه كه به مهراپیهوه گووتى: دیاره تو مسته ((ئهفرایم)) ناناسی كه چهند پیاویكى دل گهوره و بهخشنده بوو، چهندین رهوشتی بهرزى مروقاییهتى ترى تیدا بوون. ئەفرایم گووتى: ئه ی دواى: گهرم دواى پۆلیس ئاگادار کرایهوه له گهل پزیشكى دادوهرى هاتن و دهركای مالى ئیوهیان شكاند. له نیوان خزمهكانت بوو به مشت و مپ، یهكێك دهیگوت خوى كوشتووه، یهكێك دهیگوت دهك کویر بم دهрман داو كراوه، دووان دهیانگوت كوزراوه دواى بو ئهوى پۆلیسهكان توشى لیپرسینهوه نهبن تویان رهوانه ی پزیشكى دادوهرى کرد.

میشە کەرانی ئازیز: بۆ ئەوەی بزانیت کە مەزگە چاک و بەخشندە لە قیامەتیش سەر فرازە. هەر خێرا دەستەیک پزیشک و کارگوزار هاتن. ئەفرامیان برد بۆ هەلدەین، دواى دوو کاترەمێر هینایانەوه. من زۆر زوو تەبیبی ئەوەم کرد کە ورگی زۆر ناوسا بوو، ئەوەندەى پێ ئەچوو کە خەڵکیکی زۆر پزانه ناو هۆلەکە و تەرمی ئەفرامیان برد بۆ کەنيسه بۆ جی بە جی کردنی پێو پەسمی بە خاک سپاردنی. دیار بوو کە پزیشکەکان هۆی مردنە کەیان دیاری کردبوو.

میشە کەرانی خۆشەویست: چاک گوی بگرە، دیار بوو لە کەنيسه پووداویکی زۆر سەیر پووی دابوو کە پێشتر پووداوی لەو جۆرە نەدیتراوە نەگەسیش بیستویهتی... بەلام نێمەى مردوو چۆن درێژەى ئەو بەسەر هاتە بزانین؟ خوا و راستان دواى ماوهیەک تەرمی ئەفرامیان هینایەوه بۆ هۆلەکە. نێمە نەماندە توانی بیجگە لە دەم و چاوی ئەفرام هیچ شۆینیکی ئەفرام ببینین، چونکە بە پارچەیهکی پەشی گەورە هەموو گیانی داپۆشرا بوو. دواى ئەوەى کە لە نێوان خزمەکانی بوو بە هەرا و هەرا، ئەفرام هاواری کرد: وەك فەرمانی سەربازی پێ دابن هەموو بێدەنگ بوون... گویتان لێ بێ با من نەینى ئەو کارەتان پێ بێم: کاتیک منیان برده هۆلی هەلدەین لەسەر مێزێک درێژیان کردم، بە دوو سێ پزیشک دەستیان کرد بە هەلدەینی ورگم، لەو کاتەدا ئافەرەتیکی مردوویان هینا، لە تەنیششت من دایان نا، دکتۆرەکان دەستیان کرد بە هەلدەینی ورگی ئەویش کە دوو مندالی مردوو لە سکی دابوون کە یەكەم منالیان دەر هینا خستیانه سەر ورگی من، لەبەر ئەوەى منیش ورگم هەلدرا بوو منالەکە کەوتە ناو سکمهوه و دوریانمەوه بە بێ

نەۋەي دىكتورەكان بەۋ كاردى بزان. دوايى وركى ساغرىتەكەيان دوورييەۋە
يەككە لە دىكتورەكان توۋرە بوۋ: مەن بە دەستى خوم دوۋ مىندالم لە سكى
ژنە مردوۋەكە دەرھىنا چۈن ھەر يەك مىنال ماۋە....
بەلى مىشە كەرانە: كاتىك مىستەر ئەفرايم ئەۋ بەسەرھاتەي بۇ خزمەكانى
دەگىزايەۋە ھەموۋ بە بىدەنگى بەرامبەرى ۋەستابوۋن، دەتگوت
ھەناسەيان لەبەردا نەماۋە... دووبارە دەستى پى كىردەۋە: كاتىك
خاقانەكە لە كەنىسە ئاۋى بە دەم ۋ چاۋمدا دەكرد ۋ پاكى
دەكردەۋە، دەستى كەۋتە سەر سىم ۋ ھەموۋ تەقەلەكان ھەل ۋەشانەۋە
ۋ مىندالەكە لە سىم ھاتە دەرى.

يەككە لە خزمەكانى گوتى: كويىر بىم بۆت ئەگەر مىندالەكەش مايا بۇ
ئىمە ھەر باش بوۋ. خزمىكى كەي كە پىش مىن پراۋەستا بوۋ پوۋى
تىكرد، بە توپەيۋە پى گوت: سەگى سەگىباب ۋس بە با نەكىشم بە
دەمىتا ئەگەر ئەۋ ھەتيۋە نەمردبا بۇ كەسمان لە مىراتى ئەفرايم سەلكە
پىيازىكىمان پى دەبرا...

مىشە كەرانەي ھاۋرپىم:

چاۋت لىيە لىرە شتى چۈن پوۋ دەدات، ھەر چەند لە ئاۋ زىندوۋەكاندا
شتى سەير دەبىنىن بەلام لە ئاۋ مردوۋەكاندا شتى سەيرتر....
ھەرچەندە ژيان بەلى ژيان لە خەيال خىراترە بەلام ھەتا ئىستا نازانم
مردن لە سەسر خۇيى ۋ خىرايەكەي چۈنە...

ھەربىزى بە خۇشى مىششە كەرانەي بەختەۋەر

برات

كەرى تۆپىو....

((نامەى حەقدەھەم))

میشە كەرانهى پەزا سوک: لیرە هیچ كەس بايەخ بە من نادا، ھەر وەك لە
بیریان چویتیتمەو وایە...چۆن تا لە ژیانیشدا بووم كەس منى لە بیر
نەبوو. خو لیرە كەس دەنگى مردوو نابیستی... ھەزار جار ھاوار
كە: نەو، تام لیرەم، بۆ خاترى خوا ئاوړىكم لى بدهنەو، كەس نییە
و لەم تەبداتەو... ھەرچەندە من تا ئیستاش لە مردن بیزار نیم چوئە
هیچ جیاوازییەكى نییە لەگەڵ پوژگارەكانى ژيانمدا... بەلى چاوەكەم با
بمى، دەزانى ئیمە زۆر پیش ئەوێ بمى مردووى... یان پیش ئەوێ
بمانەوێ بمى لە ناوختدا دەمى. ئەو تا پیش تاوێك تەرمى
كوړىكیان هیناو ناوى ((شەوكت)) ە بە دەم ھەنسك و گریانەو
بەسەرھاتى خوێ دەگیریتەو، ئەگەر دلت بەرد بى بوى دەبى بە
ئاو... یەكێك لە مردووكان بە چاوى پر گریانەو لى پرسى: كاكە بە
چى مردووى؟ بە دەم نوزە و نالەو ھاوارى كرد: تۆلە بەلى تۆلە جەرگى
بنەمالەكەمى برى... چەند پوژىك پیش ئیستا بەشەرھاتىكم بەسەرھات
كە ھەرگیز بە خەیانمدا نەدەھات... بۆ تۆ كەسیكت
كوشتبوو؟ نەخیر... چەند سالىك پیش ئیستا كۆرە مامىكم لەگەڵ كۆرپى
پیاویكى دەولەمەندى بە دەستەلات بوون بە ھاوړى گيانى بە گيانى

يەككەرى ھەرچەند باۈكم و مامەكانم ھاۋاريان كرد: پۇلە ئەوانە
 كەسانىكى دەۋلەتمەند و بەھىزن، ئىمە خەلكى كاسب و فەقىرى مالى
 خۇمانىن، ئىمە و ئەۋانيان نەگوۋتوۋە... بەلام ئەو كۆپەي ئامۇزام قەسەي
 باۈكم و مامەكانمى بە گویدا نەچۈۋە، لە كۇتايىدا بە ھەردووكيان ھەزىيان
 لە كچىك كرد. ئامۇزايەكەم بە دزىيەۋە كۆپى كابرالى دەۋلەتمەندى
 كوشتبوو... كە پروداۋەكە ئاشكرا بوۋ، باۈكم زۆرى ھەۋلدا كە
 مەسلەھەت بىكات بەلام ئەۋان بە ھىچ شتىك رازى نەبوۋن... ھەر دەيان
 گوۋت خوۋىن رشتن بە خوۋىن رشتن چارەسەر دەكرىت... نىۋە شەۋىك
 دايان بەسەر مالى مامدا خۇي و كۆپەكەيان كوشت... بەۋەش وازيان
 نەھىنا، بىريارى بنە بىر كىردنى بنەمالەي ئىمەياندا، وىرە وىرە لىيان
 دەكوشتىن تا باۈكم و دوۋمامى كەم و چۈار ئامۇزاي كەيان
 كوشتم... پۇژىك كەمىنىكىيان بۇ من دانا گولەيەك بەر قۇلم كەۋت، خوا
 پاراستمى و نەمردم. ناچار دايكم بە دزىيەۋە ناردىمى بۇ مالى خالەكانم بۇ
 گوندىكى يەكجار دوۋر. كە ناۋى سەربازىم ھاتەۋە ھەر لەمالى
 خالەكانمەۋە چوۋم بۇ خىزمەتى سەربازى، ئەۋ كاتەي سەربازىم تەۋاۋ
 كرد. دايكم ھات بۇ لام بىرى پارەي بۇ ھىناۋوم گوۋتى: پۇلە بۇ خۇت بىرۇ
 بۇ ئەستەمبول، ناۋى خۇت بگۇرە و دەست بگە بە كار و كاسبى و ژنىك
 بىنە، دۋايى مېنىش دىم بۇ لاتان و ھەر خىزمەتى خۇت و مال و مىندالت
 دەكەم. بۇ ئەۋەي ئەۋ دوژمانانە نەت ناسنەۋە و زەفەرت پىي نەبەن، پۇلە
 كزەي جەرگم. ھىچ رىنگە چارەيەكى كەمان نىيە. لەسەر داۋاي دايكم خۇم
 پىنچايەۋە، ئەستەمبول بگرە ھاتم... لە دى لەگەل خاۋەنى مىۋان خانەيەك
 رىك كەۋتم كە شەۋ تا بەيانى ئىش و كارى مىۋان خانە راپەپرېنم بەۋ

مەرجهى من كرى نەدەم و ئەۋىش مانگانە نەدا بە من بەو شىۋەيە
 شۈينى نوستىنم دابىن كىرد. بە پۇرۇش كرىكارىم دەكىدەلە ژۇرىك لەگەل
 مەسعود ناۋىك دەخەۋىم كىرى چوار مانگى خاۋەنى ئوتىلەكە قەرزار
 بوو. شەۋىك ھاتمەۋە ھەۋالى مردنى مەسعوديان دامى زۇرم پى ناخۇش
 بوو، كابرا گەردەنى مەسعودى ئازا كىرد بەلام دەيويست ناسنامەكەى
 بفرۇشيت لە برى قەرزەكانى. ئەۋە بۇ من ھەلىك بوو
 ھەلكەۋت. ناسنامەى مەسعودم لى كىرى ناسنامەكەى خۇم و ھىندىك
 پارەم دا پىنى. ئىتر لەمەۋلا من ((شەۋكەت حىسین)) نىم بگرە ((مەسعود
 كەرىم ئۇغلۇ)) م... لەمەۋلا باۋكى دوزمەكانىشم من
 ناناسنەۋە. ئوتىلەكەم بەجى ھىشت، بىيارمادەھەرگىز بە لای ئەۋ ئوتىلەدا
 . نەچمەۋە. ئاى ئەۋ نەگبەتەى كە ناسنامەى من دەكىپىت ئەگەر پۇرۇك
 بکەۋىتە دەست دوزمەكانم دەم و دەست لەت و پەتى دەكەن... بە ھەر
 حال ئىستا من كەسىكى تازەم ناوم ((مەسعود)) شەۋكەت حىسین ھەر
 ناناسم. لەبەرئەۋەى شۈينى نوستىنم لە كىس چوو، وردەۋردە پارەكانم
 پرويان لە كىزى دەكىدە، ناچار دەستىك نۆيىم كىرى شەۋانە لە باغى
 گىشتى دەخەۋىم. بە پۇرۇش ھەر لە نىزىك جىنى نوستنەكەم بۇياغچى
 بووم. پۇرۇك پىلاۋم بۇ كابرايەك بۇياغ دەكىدە. پۇرۇنامەيەكى بە دەستەۋە
 بوو، سەرم ھەلپى لە لاپەرەى دواۋە نوسرابوو... دۆينى شەۋ ھالأتىيەك
 بە ناۋى ((شەۋكەت حىسین)) خەلكى گوندى ئەسكەلىب كوژراۋە تا
 ئىستاش پۇلىس خەرىكى لىكۆلىنەۋەيە. لەۋ كاتەدا زۇر دىلشاد بووم و
 زۇرىش غەمبار بووم. جا چۆن مۇۋە لە يەك كاتدا دىلشاد و غەمبار
 دەبى؟ بەلى من وابووم. دىلشاد بووم لەبەرئەۋەى پىزگارم بوو لە

دوژمنه كانم، غه مبار بووم له بهرئه وهی هه والی مردنی خۆم له پوژنامه دا
 خوینده وه. نازانم چهند شهو بوو له باغی گشتیدا دهخه وتم... به یانییهك
 زوو له سهر سهنده ئییهكی باغهكه پاكشا بووم، ئه وهندهم زانی به سهدان
 خهك له ههر چوار لاره پژانه ناو گوڤه پانی بهردهمی باغهكه، بوو به ههرا
 و تيك هه لدانیک ههر مه پرسه. به شهش جهوت كهس هیزشیان دهكرده
 سهر یهك دووانیک تا بیهوشیان دهكردن تییان هه لدهدان. سی چواریک
 په لاماری منیان دا هاواریان كرد: بالی راستی یان چهپ؟ منیش
 گووتم: خهكی میراوام، گوتیان: كه رباب كهس پیی گووتوی خهكی
 کوئی...؟ خیرا پیمان بلی بالی راستی یان چهپ؟ منیش له بهرئه وهی
 ناسنامه ی كهسیكی كهم پییه له ترسا گووتم: نازانم...! په لاماریان دام و
 لیدانیکیان لی دام كافر له مالت نا ئومید بی. وایان لی كردم خۆم به
 پیوه نه دهگرت. وهك تایه ی ژیر عه ره بانه كه ولاغ رایكیشی تل
 ده بوومه وه و ئه ملا و ئه ولام دهكرده. هاواریان دهكرده: دوو ماكه ری وهك تو
 ولاتی ئیمه یان ویران كردووه هینده ی بارگیرك ده بی، ده لی نازانم بالی
 راست و چهپ چییه... كه به جییا نه یشتم، ئه وهنده ی كه ویران
 بووم، به وهی كه ئه خهكه كه به سه رمندا رایان دهكرده نه مده توانی
 هه ستمه وه و پاكهم... هیشتا به ته واوی هه لئه ستا بوومه وه كه كۆمه ئیكی
 كه گه یشتنه سه رم. خیرا بیلی راستی یان چهپ؟ له دلی خۆمدا گووتم با
 یه کیکیان بلیم، گووتم: له سایه ی خواوه بالی راستم. له قسه كه م
 نه بوومه وه كه له دواوه شه قیكی وایان تی هه لدام. وهك گۆله له دهستی
 پیریزن بكه ویته خواری تل بوومه وه و چوار مه تر ئه ولاتر خۆم
 گرته وه... بهر چاوم تاریك بوو، كه چاوم هه له ینایه وه یه كيك به تیلاوه له

سەر سەرم وەستابوو. گووتی: گویدریژ راستی یان چەپ؟ وامزانی ھەر
 ئەوانەى پێشووون گووتە: لە خوا بە زیاد بێ چەپم. تىلای ھەلپىرێى ھەر
 دا، باش بوو یەكێکیان گووتی: وازی لێ بێنن بێ دەچى شەقى چاکی
 خواردبى، خۆتانى پێو ھىلاک مەکەن، تۆزىكى کە بۆ خۆى دەمرى... ھەر
 ئەوانە پەلامارى دوانى کەیان دا، خێرا چەپ یان راست ھىشتا وەلام لە
 دەمیان نەھاتبو دەرى کە دەم و لوتیان پەر کردن لە خۆین. بە راستى
 سەیرە...! مرۆڤ لە کاتى تەنگانەدا ھىزىكى بەرگى گەورەى لەلا
 دروست دەبى کە بەرگەى شتى لە ئاسن و پۆلاش پەقەر
 دەگرى... ئەوانەى بە لای مندا دەھاتن، وایان دەزانی کە مردووم بۆیە
 وازیان لە من ھىنا... یەكێک بە لای مندا رايکرد بانگیان کرد نەپۆى کوپە
 وەرە... چەپى یان راست؟ شوکور بۆ خوا چەپم... زۆر باشە لە خۆمانە
 کوتایان ئەمما کوتایان... ھەتا نیوەرۆ ھەر خەلک بوو یەکتریان
 دەگرت، وەرە راستى یان چەپ؟ من بە چاوى خۆم نەمدى ھىچ کەس لە
 تىلا و شەق پزگارى بى دەيگوت چەپم تىیان ھەلەدا دەيگوت راستم
 ھەر دەيخوارد، خۆینىكى زۆرم لەبەر پۆیى بووبەرچاوم تاريک بوو، ناگام
 لە خۆم نەما... کە چاوم کردەو لە ئۆتۆمبىلى پۆلیس دا بووم، تەنانەت
 زمانیشم نەدەگەرا. نەک ھەر من بە دەیان برىنداریان ھىنا بوو بۆ
 خەستەخانە، لە ژێر چاودىرى پۆلیس پەوانەى قاوشى خەستەخانە
 کراين، چەند کەسىک ھاتنە سەر سەرم، یەكێکیان گووتی: ئەو ھەش بەرن
 مردووە، توانای جوڵە و قسە کردنم نەما بوو تا پىیان بلىم: بۆ خاترى
 خوا مەمبەن، نەمردووم... ئەفسەرىک ھاواری کرد: خێرا ناوی
 مردووەکان. جا ناوی مردووەکان بۆچى تۆمارکەين؟ تا توشى

لېږسىڼه وه نه بېن... له دلى خۇدا گووتم: نه مېرؤ به بهرچاوى دهوله ته وه
 به دهيان كه سى زىندوى بى تاوانيان كوشت هيچ له گورې نه بوو. دياره
 ليره له سهر مردووه كان زياتر له خهك ده پرسنه وه... دكتوريك هاته
 سهر سهرم: بانگى كرد: نه وه يان ماوه. ناهيك له دلم گهرا، پاسه وانه كه
 گووتى: وهرن بيبه ن بؤ مه يتخانه، دواى توژيكى كه له وى گيانى
 دهرده چى! كهى نهو مانه نهو كوپه ماوه! ناسنامه كه يان له گيرفانم
 دهره يان، كام ناسنامه! هى مسعود كريم ئوغلو، تا ناوم له ليستى
 مردووه كان تومار كه ن... له گه ل چه ند مردوويكى تر فرياندانينه
 ساردخانه وه. به هوى ساردى شوينه كه وه ورده ورده هاتمه وه سهر
 حال، هه ستامه وه سهر پى، بونيكى يه كجار ناخوش پهريشانى
 كرد بووم. به ههر حاليك بوو شوشه ي يه كيك له په نجه ره كانم
 شكاند، به سهر ديوارى خهسته خانه وهك بروسكه بوى دهرچووم
 ده تگوت نه وه من نه بووم نهو هه موو شوق و تيه له دانه م خواردووه. چه ند
 كۇلان نه ولاتر خوم كرد به چايخانه يه كدا. هيشتا چايه كهى به رده م
 نه خوارد بووه كه كۇمه ليك پۇليس خويان كرد به ژوورى
 چايخانه كه دا. ده ست هه لېږن كه س نه جوئى...! لاچاويكم دايه نه وانه ي
 ته نيشتم، هه مووويان وهك گه لاي پايزى دم په شeba دهله رزين، من
 هه رچه نده هيژى له رزينيشم نه بوو ناچار دهستم كرد به
 له رزين، ده ستيان كرد به پشكنينى خه لكه كه، له سايه ي خواوه من نه
 ده مانچه و نه خه نجه ر و نه چه قوم پى نه بوو... ته نانه ت
 دهرزيه كيش... پۇليسيك پى گووتم: ها خويږى نهو شوين برينانه چين
 به سهر و چاوته وه! پيش نه وهى دم بكه مه وه نه وهى ته نيشتى

گووتى: پېناسنامەكەت خو ناكرى بلىم له فلانه خەستەخانەيە كە
 لىوھى ھەلھاتوم. گووتم: گەورەم لىم ونبوو، فرىيان دامە ناو نۆتۆمبىلى
 پۆلىسەوھ كە پر بوو لە خەلكى سەر و گوى شكاو. برديانين بو
 بەرئوبەرايەتى ئاسايش لەوى وەك ئاژەل لە ژىر زەمىنيكيان كردىن... تا
 سى پۆژ لىيان نەپرسىنەوھ. لەوى نان و ئاويكيان دەداينى، ھەر چۆنيك
 بى لە مەيتخانە چاكر بوو. ئەوانەى لەوى پارەيان پى بوو حالىيان باش
 بوو، خواردن و جگەرە و تەنانت پۆژنامەشيان بو دەھات. لەيەكى لەو
 پۆژنامانە خویندمەوھ نوسرابوو: ئەو تاوانبارەى كە شەوكەت حوسىن
 ى كوشتووھ پېناسەى خوى بەجىھىشتووھ، ئىستا بەپېناسەس
 كوژراوھ كە دەگەپى...! كەواتە دەبى من خۆم خۆم كوشتبى. دواى سى
 پۆژ بانگيان كردم، دوو پۆلىس قۆليان گرتم و بو سەرەوھيان بردم
 برديانمە ھۆلىكى گەورە، چەند كەسىك دانىشتببون ديار بوو كە ئەوانە
 دادوھرن، يەكيكيان لى پرسیم: ناوت چىيە؟ خو ناكرى ناوى
 راستەقىنەى خۆم بلىم كە ((شەوكەت حسين)) ە لە دادگا ناوى بە
 كوژراو تۆمار كراوھ. گووتم ناوم (⊗) (مەسعود كەرىمە) خەلكى
 كوئى؟ گەورەم خەلكى مەسعودىەم... يەكيك لە دادوھرەكان گووتى: ئەو
 ((مەسعود كەرىمە)) يەكيكە لەو كەسانەى كە تاوانبار كراوھ بە كوشتنى
 ((شەوكەت حسين)) ئەوھش دان پىدانانى خاوھن ئوتیلەكە كە لە لای
 ئىمە تۆمار كراوھ... زۆر ترسام زانىم كە خاوھن ئوتیل و مەسعود كەرىم
 فىلىكى چۆنيان لە من كردووھ! پەنگم تىك چوو. زانىم كە بە ھىچ جورىك
 لەم داوھ پزگارم نابى... بريا ھەر لە سارد خانە بام و دواى چەند پۆژىك
 بو خۆم دەمردم، چارەم لە چارەى پۆلىس و ئەو ژيانە پر ئىش و نازارە

دەبۇزە. ديسان لىي پرسیمەو: تۆلەگەل شەوگەت حسین لە یەك ژوردا بوون؟ یان نا؟ بەلى گەورەم بەیەكەو بوین... ئەى لەسەر چى كوشتت؟ بىلى ئەو پیاوخت بۆ كوشت؟ ھاوارم كرد: من نەم كوشتووه، بەخوا من پیاو كوژ نیم... ئەى ئەگەر نەت كوشتووه بۆچى هەمان شەو ئوتیلەكەت بەجیهیشت؟

باشە دەكری پیاو خۆى خۆى كوشتبى و لەبەر دەمى دادگاش وەستابى؟ دادوهر بانگى كرد: خیرا تاوانبارەكانى كەش یەك یەك بانگ كەن. لە پێشدا منداىكى تەمەن پانزە سالیان بانگ كرد، دیار بوو ئەو نەدیان لى دابوو بە پێو خۆى نەدەگرت. قسە بكە كۆپە، گەورەم منى بانگ كردە ژوورەكەى خۆى كە بېرى پارەم بە قەرز بداتى، كە چوومە ژوورەو داواى لى كردم جەكەم داكەن، لەبەرئەوێ من لەو جۆرە كەسانە نەبووم لە ژوورەكەى ھاتمە دەرى و ئوتیلەكەم بەجیهیشت. دووم تاوانبار كە هیئایان پیاویكى یەكجار پەزا گران بوو، دیار بوو بە لیدان ھەلا ھەلایان كردبوو: من چووم بۆ ژوورەكەى تا ئەو بېرە پارەى كە لیم قەرز كردبوو پێى بدەمەو، تەنەت لە ژوورەكەشى دانەنیشتم كە من ھاتمە دەرى ئەو زپ و زیندوو بوو... لە دادگا ھەموو گراناىیەكیان خستە سەر من، شەو تا بەیانى ھەلواسین و دارگارى، بە پۆزیش لىكۆلینەو... تا شەویكیان لە ژیر لیدانىك كە نەمتوانى خۆمى بۆ پاگرم، ھاوارم كرد: بەلى من كوشتم، بەخوا من كوشتم... خیرا پۆلیسێك پاكردە لای چوار تاوانبارەكەى كە و مژدەى پى دان، كە لە تاوانىكى گەورە پزگاریان بوو، تاوانبار مەسعود كەرىم دانى بە تاوانەكەیدا نا كە ((شەوگەت حسین)) ی بى تاوانى

كوشتووه. يەككە لە دادوهرەكان گوتى: چاوتان لىيە؟ ھەموويان يەكەم
 جار دەلەين: نازانم، ناگادار نيم، بەخوا من نەمكوشتووه... كوتەك دەزانى
 قوناغ لە كويىيە: پىيان گووتەم: بزەين چ تاوانيكي ترى لەو جۆرەت
 كردووه؟ گووتەم: گەورەم سەريشم بېرى درۆ ناكەم، لەسەرەتاو ھەتا
 كۆتايى بەسەرھاتى خۆم بۆ دادوهرەكان گىرپايەو... بەللى ئەوھى كە
 ئيو دەلەين كوژراو ھەو منم من ((شەوكتە حسين)) م كە لە ترسى
 تۆلە، سەرگەردان و ويلى ئەو شارە گەورە و بى سەر و بەرھە بووم؟ من
 لەسەر بالى راست و چەپ توشى ئەو كارەساتە بووم كە ئىستاش نازانم
 بالى راست چەپ ماناي چيە... چۆن لە مەيتخانە پام كرد و گىرام، بە
 دەم كولى گريانەو بەردەوام بووم لەسەر گىرپانەوھى بەسەرھاتى
 خۆم...! سەرۆكى دادگا گوتى: ئەي چۆن دانت بەو ھەدا نا كە
 كوشتوتە؟ گەورەم: گووتەم: بالى راستم تىيان ھەلدام گووتەم: چەپم
 داركاريان كرد، ھەتا دەمگوت من نەمكوشتووه. زياتر لىيان دەدام و لە
 ئاوى ساردىيان ھەلدەكيشام. بانگى پۆليسەكانى كرد، وەرن بىبەنەو
 خواري، ھەر كە دوو پۆليس ھاتن بمبەنەو بۆ ژيەر زەمينەكە، مەم بەسەر
 شانى يەككيان دا لار بۆو و كۆتايى بە ژيان ھات... جاريكى كە
 ھينايانەو بۆ ساردخانە، ئەمجارەيان بە راستى مردم...
 مېشە كەرانە: خۆ چاكت گوي لە بەسەرھاتى ئەو كۆرە بەستەزمانە
 بو... لە ناو ئەو ھەموو مردووانە من بە دەنگ ھاتم: واتە تۆ دوژمنەكانت
 نەيان كوشتويەو، ئەي كەوايە بۆ مردى ئەو مردووي تەنيشتەم
 ھەلدايە: شىتە كەسيك چەند شەو و چەند رۆژ ھە ناسايش تىيان
 ھەلدايە دەبى لىي بېرسى: بۆ مردووي؟

بەلئى مېشە كەرانبە نازدار: دواى دوو پوژ تەرمى كۆپەكەيان بىر بۆ
هەلدېرىن، داىكى كۆلۈشى ھەتا ھەتايە چاۋەپىيى نامەى كۆپەكەيەتى...

بىرەى مەرووت

((كەرى تۆپىو))

((نامەى ھەژدەيەم))

خۆشەويستى گيانم: مېشە كەرەنە بە پاستى ئەو تامەى كە لىرە لە مردنم
كردوومە ھەرگىز لە پۆژگارەكانى ژيان نەكردووه،، كە ھەر بە ناو زىندوو
بووم.... تۆش ھەر لە ئىستاوە لە ھەولى ئەوەدا بە كە سەفەرى مەرگت
ھاتە بەر، ھەتا دەتوانى لە مەيتخانە بمىنەوہ... چونكە لىرە بە تايبەتى
شەوانە تا بلىى ئارام و بى دەرگە... شەو ھەر كە بىدەرگى بال بەسەر
مەيتخانەدا دەكىشى، مردووەكان پىيان خۆشە ھەتا دەتوانن قسە
بكەن، بۇ نمونە دويىنى شەو گەفت و گۆى نيوان مردووەكان وەك
كۆنگرەى پارتيكى سياسى لى ھات. يەكەك بە دەنگىكى گەرە
گووتى: تەكايە با يەك يەك باسى ئىش و كارەكانمان بکەين. من
ھەلمدايە: بەرپىز گيان لىرە كوا ئىش و كار، نابىنى ھەموومان بى
كارين؟ لىم تووپە بوو گووتى: گۆى درىژ لىرە نالىم، كاتىك كە زىندوو
بوين، بۇ نمونە من پزىشكى پسپۆپى گۆى و لوت بووم، ئەوہى بۆنىكى
كردبى يان شتىكى بىستبى زەكاتى نەخۆشى داوہ بە من. لە
مردوويەكى لاويان پرسى تۆ كارت چى بوو؟ من پۆلىس بووم بەلام
داخەكەم بە جوانە مەرگى سەرم نايەوہ، باوكم ھەموو تواناى خۆى
خستە گەر تا كردمى بە پۆلىس...

مېشە كەرانه: ئەو بەشە لېرەش وەكو لای ئىو ھەموو جۆرە كەسك
 ھەن... باو ەرت بى بە ووشەى پۇلىس، دار و دەمانچە و فېكە و كەلەپچەم
 بىر كەوتەو. بەلام لېرە ئەو شتانه بە كار ناين... پۇلىسەكە لەسەر
 قسەكانى پۇشت، دواى سالىكى خزمەتم لە وىستگەى پۇلىسى كە كارم
 لىي دەكرد نوسراوئىكيان دامى بۇ يەكك لە خەستەخانەكان، تا
 ئەزمایشى سالانەم بۇ ئەنجام بەن، ئەزمایشى خوین و ميز و پيسايان
 بۇ كردم. بەلام بە داخەو بە ھوى دەرکەوتنى قايرۇسى نەخۇشییەكى
 كوشندە لە مېزەكەمدا. زۆرم پى سەیر بوو، لاوئىكى وەكو من كە بە لای
 خۆمەو شېرم بە گوى دەگرت...؟! توشى نەخۇشى لەو جۆرە بم. ھەموو
 پۇژىك ھەشت دەرزىيان لى دەدام، زۆریەى خواردنەكانيان لى قەدەغە
 كردم، پۇژ بە پۇژ لاواز و لاوازتر دەبووم. شوین نەمابوو لە لەشى من
 ئەگەر پارچە گوشتى لى نەكەنەو و نەینیرن بۇ ئازمایش، ماوہى سى
 مانگ لە خەستەخانە مامەو. پۇژىك پياوئىك ھەرایەكى گەورەى لەو
 خەستەخانەیدا ساز كرد... تاقى كردنەوہى خوینى ژنەكەى لەگەل ھى
 پياوئىكى پیردا گۇرا بوو ئەگەر فریای نەكەوتبنا ھەر ئەو پۇژە
 نەشتەرگەرى وەرەمى مېشكيان بۇ دەكرد، ئەو ژنە بەستەزمانە دواى دە
 سال ھاوسەرى تازە نیشانەى دوو گيانى لى ديار كەتبوو... كە باوكم
 ھات بۇ لام بۆم گىپرايەو... دواى بە دوا داچوونى ئەزمایشەكەى
 من، دەرکەوت كە لەگەل ھى پياوئىكى نەخۇش گۇپراو، باوكم بەپەلە
 لەسەر خەرجى خوى منى برد بۇ ئەنقەرە، دكتۆر نەما نەمبا بۇ لای، لە
 ئەنجامى بەكارھىنانى ھەب و دەرزە ھەلە پىكھاتەى خوینم گۇرا
 بوو. دكتۆرەكان وایان دانابوو كە من تەنھا چەند پۇژىكى كە دەژیم... بە

ھۆى ھىلاكى و سەرما و سۆلە باوكم نەخۆش كەوت ھەر زوو تەمەنى
 درىژى بۇ ئىوۈ بەجىنھىشت ئىتر كەس نەما ھات و چۆى دىكتۆرەكانم پى
 بىركات، بىرم كىردەوۈ كە من لە ماوۋى ئەو نەخۆشىيەمدا بە دەيان دىكتۆر
 بوون بە ھاوپىم، دىكتۆرەكان پىگايەكى نوپيان بۇ پارە پەيدا كىردن پەچاۋ
 كىردوۋە، ئەگەر بچى تە لاي پىسپۆرى قوپگ و گۆى دەتنىرى بۇ لاي
 دىكتۆرى ددان و ئەویش بۇ لاي دىكتۆرى گورچىلە و ئەویش بۇ لاي
 پىسپۆرى دل بەو ناوۋى كە دىكتۆرەكان دلىيا بىنكە ھىچ كام لە
 ئەندامەكانى لەشت توشى نەخۆشى نەبوون. خۆم كىرد بە دەلالى
 دىكتۆرەكان... پۆژى چەند نەخۆشىكم دەبرد بۇ لاي پىزىشكە پىسپۆرەكان
 و پارەيەكى باشم لى وەردەگرتن، دىكتۆرەكانىش ئەو كارەى منيان زۆر
 پى باش بوو، ھەمىشە واپان لە نەخۆش و كەس و كارەكانيان دەگەياند
 كە با خاترى من ھەم پارەيان كەمتر لى دەسىنى، ھەم نەشتەرگەرى
 باشترىان بۇ دەكەن. يەكك لەو دىكتۆرانە بىرياريدا خوينەكەم بۇ
 بگۆرى. كە بۇ من قىرانىكى تى نەچو، چونكە لەو خوينە زىادەى
 نەخۆشەكان كە نەشتەرگەرييان بۇ دەكرا بىجگە لەوۋى كە مانگى چەند
 بوتلىكم دەفرۆشت، ھەوت دانەشم بۇ گۆپىنى خوينەكەى خۆم پاشقول
 دابوو... دواى گۆپىنى خوينەكەم، يەك پۆژەم دوو پۆژە بوو، ئاسەوارى
 نەخۆشىم پىوۈ ديار نەما... واى لى ھات بووم بە ناسراوترىن دەلالى
 پىزىشكەكانى ئەنقەرە... لە ماوۋى چەند سالىك سەد بەرامبەر ئەو
 پارەيەم دەست كەوتەوۈ كە باوكم بۇ نەخۆشىيەكەى من دابوى بە
 دىكتۆرەكان... دوايى بە ھۆى راپۆرتىكى پىزىشكى و بىرك بەرتىل
 گەرامەوۈ سەر كارى پۆلىسى و ھەموو ئەو موچەيەشم وەرگرتەوۈ كە

فەوتابوو. كارەكەم گواستەوہ بۇ ئەنقەرە. مانگی بېرىك پارەم دەدا بە
ئەفسەرەكەم. تەنھا سەرى مانگ بۇ موچەكەم دەچوومە
فەرمانگە... جوانترین ئۆتۆمبېل و جوانترین خانوم كېرى، پارەيەكى
زۆرىشم لە بانكدا دانابوو... سەيرى چارەنوسى بنيادەم كەن بەو
نەخۆشییە كوشندەيە نەمردم. تا شەوئك بە سەرخۆشى لە رېنگای
گەرەنەوہم بۇ مائەوہ خۆم كېشا بەو كۆمەلە خشتەى كە گەلەبەيەك لە
ناوہ راستى جادەكە ھەلى رشتبوو، دەم و دەست گيانم سپارد، ئەوہ تا
ھیناويانم بۆ ئيرە...

مېشە گەرانەى نازدار: ويستم چەند پرستەيەكى پر پېكەنن لە
بەسەرھاتى ئەو پۆليسە ھەلبژيرم و بۆت بنيرم، تا ھېچ نەبى تۆزىك
مۆتەكەى ژيانت لە كۆل كەمەوہ بەلام لەبەر تالى بەسەرھاتەكە نەم
...توانى بە داخەوہ...

ھەردوو چاوہ شينەكانت ماچ دەكەم...

بە ھيوای ديدار

دەسۆزت

((كەرى تۆپيو))

((نامەي نۆزدەھەم))

((كەري تۆپيو باسى ناشننى خۆي دەكات))

ميشە كەرانه: ژيان ليړه زور نارام و خوشه، تهنه شتي كه ئيمه نارېحه ت
دهكات، نهو كەسانه ن كه به دواي مردواندا دهگهړين، بۇ نمونه پياويك
ژنه كەي بزر بووه، نايا خوي خستبيته دهرياوېه يان ئوتومبيل لي
دابي. ژنيك كچه كەي له ماله وه هه لاتووه بي سەر و شوينه، به لي
هه ميشه نهو جوړه كەسانه سەرداني مه يتخانه دهكەن... دوييني ئيواره
لاويكي لاوازي پەنگ زەرد هاواري لي هه ستاده يگوت به پاستي بيزارم
ليړه، وهك ئوتومبيلي ناو پيشانگامان لي هاتووه بونيتمان هه لده داته وه
و به نارەزووي خوياني سەيرمان دهكەن. گووتم: بابە تۆ دوو پوژه
هاتووي بۇ ئيړه، خو تۆ هوکاري مردنه کەشت زانراوه. له وانه يه هر
نه مېرؤ ليړه لاتبەن و به خاکت بسپيرن، لاوه پەنگ زەردەكە گووتي: نه
بابە تۆ ناگات له كيشه ي من نيه، دايمك داواي له سەر چەند دكتوريك
تۆمار كردووه، كه بونه ته هو ي مردني من هه تا دادگا نهو كيشه يه يه كلا
نه كاته وه من هر ليړه ده مينمه وه... ميشه كەرانه ته ماشاي نهو لاوه قوې
به سەر بهكه، پوژيك دواي نان خواردني نيوه پو. گه ده ي توشي نازار

دەبىت، دايكى دەبىت بۇ خەستەخانە دىكتورەكان دەلن كۆرەكت
 توشى رېخولە كۆرە بوو. نەشتەرگەرى بۇ دەكەن بەلام ئەو كۆرە
 ئازارى تەواو نابى و چاك نابىتەو، دووبارە دايكى دەبىتەو، ھەمان
 خەستەخانە. لە ترسى ئەو، نەكا شتىك لە ناو ورگى بەجى
 مابى... دووبارە ھەلىاندېرېيەو. بەلام ھېچ شتىكى نامۇيان
 نەدۇزىيەو. بۇيە دووبارە ورگيان دروۋەو. ئەو لاو، بەستەزمانە پۇژ بە
 پۇژ وەكو مۇم دەتوايەو... ناچار دايكى بردى بۇ خەستەخانەيەكى
 تر، كاتى نارديان بۇ بەشى تىشك، شتىكى نامۇ لەسەر شىو، نىشانەي
 پرسىار^(۴) لە وىنەكەدا دەرچوو بوو... بەلى لە كاتى جى بە جى كردنى
 نەشتەرگەرى دوو، مەستىك لە ناو ورگى كۆرە پەنگ زەردەكەدا بەجى
 مابوو... بۇ مىشە كەرەنە پىت وايە ورگى ئادەمىزاد كالەكە ھەرچى بى
 چەقۇى لى نى و قاشى كا؟ زۆر سەيرە خۇ ھەرگىز دىكتورەكان شتىان لە
 بىر ناچى، تەنەت پارەى دەنكە ھەيكىش، ئەى بۇ زۆر جار شتىان بە
 ناو ورگى نەخۇشەكاندا لەبىر دەچى؟ كاتىك بۇ جارى سىيەم كۆرەيان
 بردەو، بۇ ژوورى نەشتەرگەرى و بى ھۇشيان كرد و خستىانە سەر
 مىزىكى گەرە و دەستيان كرد بە ھەلدېرىنى. كارەبا
 كورايەو، دىكتورەكان ھاورايان كرد خىرا مۇلىدە داگرسىنن، بەلام دەنگى
 نەبوو، قوربان مانگىك دەبى دلۇپىك بەنزىن بېردە نەھاتو، كاكە فرىا
 كەون، چرايەك، مۇمىك... ھەر چۇنىك لەبەر شقارتە بە بى ئەو،
 مەستەكە دەرېننەو، ورگيان دروۋەو... ھەر لەو كاتەدا لاو، كەگىيانى
 سپارد و كۇتايى بە ژيانى عەزىزى ھات... دايكەكەشى داواى لەسەر
 بەرېوبەرى كارەبا و كار پىكەرى مۇلىدە و چەند دىكتورىك تۇمار

کردبوو...مردوویه کی پیر به دهنگیکی بهرز گووتی:ئەری براينه من
 چەند شەوہ گوی لەبەسەرھاتەکانتان دەگرم. دە ئیوہش کەمیک گوی لە
 من بگرن باوەر بکەن مردنی من لە مردنی ھەمووتان سەیرترە، دەستی
 کرد بەگیرانەوہی: ساغ و سەلیم بووم. پیم شک نایە لە ھەموو ژیاندا
 پوژیک نەخۆش کەوتبم... کوپەکەم ھەموو پوژیک یەخە ی دەگرتم. بابە
 گیان...تۆ زۆر کەمتەرخەمی بەرامبەر بە تەندروستی خۆت! منیش
 دەمگووت: کوری شیرینم کە من هیچ نەخۆشییەکم نەبی، ئاخەر بۆ
 کەمتەرخەم! کوپەکەم دەمگووت: بابە گیان لە ناو کۆمەنگای پیش
 کەوتو، ھەموو کەس شەش مانگ جارێک سەردانی دکتۆرەکان دەکەن
 بە بێ ئەوہی هیچ جۆرە نەخۆشییەکیان ھەبێت. پازییان کردم کە
 سەردانی دکتۆریکی ھاویرم بکەم، کە بروانامە ی پسیپۆری لە ئەمریکا
 وەرگرتبوو، ناریدینی بۆ بەشی cheek_up واتە نازمايشی گشتی...

نازمايشی خوین، میز، پیسای، وینە ی تیشکی و ھیلکاری دلیان بۆ
 کردم... کاتیکی سەیری ئەنجامەکانی کرد، بە کوپەکەمی گووت: پیم
 سەیرە باوکت ھەتا ئیستا چۆن ماوہ؟ تا ئیستا سی جار توشی فشاری
 دل بووہ... گووتم: دکتۆر تۆ دەلێی چی؟ ئەفشاری خوین؟ ئە ی چۆن من
 نەمزانیوہ؟ دکتۆر گیان پیم خۆشە چاک بزانی من ھەرچی نەخۆشی ھەیە
 نیمە بە ھەر حال لەگەڵ کوپەکەم چووم بۆ لای دکتۆریکی خۆ ولاتی، کە
 سەیری ھیلکارییەکە ی کرد دەستی کرد بە پیکەنین، ترسی ناوی چونکە
 ئەو دکتۆرانە ی کە لە ئەمریکا و ئەوروپا دینەوہ لە ئامیری ھیلکاری
 نیرە نازان، چونکە لە لای ئەوان کارەبا بەرز و نزمی ناکات... ئەو بەرز و
 نزمییە ی لە ھیلکارییەکە دا ھەیە، ھی کارەبا یە نەک فشاری خوین... خۆم

و كۆپرەكەم دۇنيا بوۋىن و بەرە و مال پۇشتىنەۋە: بەلەم لەو پۇژەۋە
 توشى بىر كىرەنەۋە و دلە پراۋكى بووم: و رەدە و رەدە نەخۇشىم لى بە دىار
 كەۋتەن ھىزىم لى برا و توشى نەخۇشى دەرونى بووم: تا لە خوارىدەن
 كەۋتەم: جۈلەم نەما: مردم و عومرى دريژم بۇ ئىۋە كۆپرەكانم بە
 جىھىشت كۆپىنە مردنى من سەيرە... پىم وايە ئەگەر نەچۋوبام بۇ ئەۋ
 شويىنەى كە لە ولاتانى پىش كەۋتو: ھەر شەش مانگ جاريك خەك
 دەچن ئازمايشى خۇيان دەكەن زۆر لە ئىستا زياتر دەريام...

لە يەكەك لە خانەكاندا مەيتى كچىكى زۆر جوانى تىدا بوو... كە
 سىخوار قز و برژانگەكانى گرتىبوو. لىم پىرسى بە چى
 مردوۋى: گووتى: مردنى من پۇمانىكى دلتەزىنە: لەو جۆرە پۇمانانە لە
 ولاتى ئىمە زۆرەن ۋەك پلەى گەرما و نرخی زىپ و پۇژ نىيە چەند
 دانەيەكيان لى بلاۋ نەيىتەۋە: لە بارەى ژيان و مردنى من شتى سەير و
 سەمەرەيان بلاۋ كىردەۋە: بۇ نمونە پۇژنامەيەك نوسىبوۋى بەمزوانە
 بىرەۋەريەكانى خوالىخۇشبوو دەكەۋىتە بازاپەرەۋە: كە من لە ژياندا
 تەنھا وشەيەكىشم نەنوسىۋە... ئەرى بە راست جوانىيەكەم ماۋە: بەلى
 جوانىيەكەت ۋەك خۇيەتى: چونكە ئەۋ گوللانەى كە لىيان داۋى بە
 دەۋرە بەرى مايۋكەت كەۋتەن: بىجگە لەۋەش ھەر كە تۇيان ھىنا بۇ
 ئىرە تۆم ناسىيەۋە: ھەموو پۇژى كە كارمەندانى مەيتخانە پۇژنامەيان
 دەھىنا ژۋورى: ۋىنەى تۇيان بە گەرەيى بلاۋ دەكرەۋە دەربارەى ژيان
 و مردنى تۇ دەيان نوسى... گووتى: بەلى راستە بەلەم ئەۋەى پۇژنامەكان
 دەياننوسى فېيان بەسەر ژيان و مردنى راستەقىنەى مەۋە نەبوو... بە
 چىرۋكىش ئەۋ شتانەم نەبىستىبوو... بەلى مىشە كەرەنەى ئازىز... من

مردم و تۆش له دنيا له شوپى منى. سازانم بى من دهرزىيه تيركهت له كوى دهچه قىنى. مېشه خوشه ويسته كه م: نه گهر بى بى ئيره و سهرىكم لى بدهى بۇ حالى من گريانت دى، ليوه كانم وشك هه لاتوون وهك گه لاي گولى نىوان په ره كانى كتيب. دوو دلۆپ فرميسك به سهر هه ردووك چاوه كانمه وه مه بىون هه رچه نده به و مردنهم خه لكىكى زور له دهستم رزگارى بوو. نه وانهى چاويان پىم هه ننه ده هات. نه وانهى حه زيان نه ده كرد سلاوم لى بكن، يان نه و دراوسى يانهى كه ئوتومبىليان هه بوو كه ده گه شتنه راستى من خويان به شتىكه وه ده خلافاند گوايه منيان نه ديوه... منيش رزگارم بوو له لومه و پاشقولى نه وان... به لام دلنيام ئىستا ده لىن: خوى لى رازى بى به راستى پياوى چاك بوو، تا بلنى پياويكى نوكته باز و قسه خوش بوو... به يانى زوو ده رگاكان كرانه وه، به فهرموو فهرموو كومه لىك قوتابى كولىجى پزىشكى به دوى پروفيسور يكداهاتنه ژوورى، به هاوكار فرمانبه رانى مه يتخانه منيان ده رھينا و له سهر مېزىك داياننام، پروفيسوره كه له سهر من ده ستى كرد به وانه وتنه وه له كو تايى وانه كه دا دوو سى شته كولهى كيشا به سهرما و پرووى كرده قوتابيان: نه وه كه لله سهرى مروقه، له ناو كه لله سهردا مېشك هيه هه ر مروقىك نه زانى به كارى بىنى له ژياندا چه ندين كيشه و چه رمه سهرى دېته رى... نه وهى كه بزانى به كارى بىنى به سهر رازى ژيان ده باته سهر... وانه كه ته واو بوو... مېشه كه رانهى نوك تىز: وه كو ده زانين كه رى توپيو چاللىكى بو هه لده كه نن و ده يخه نه ناوى و كه مېك گل و خولى به سهردا ده كن... به لام نه وهى له من پرويدا شتىكى چاوه روان نه كراو بوو. به ئوتومبىليكى رازاوه به گولى

سروشتی بردیانم بۇ گۆرستان و زیاتر له دوسەد ئۆتۆمبیل دوی
 تەرمەكەم كەوتیبوون.كە گەیشتیئە گۆرستان ئەو ھەموو ھەشامەتە
 دابەزین و ھەر یەك دەسكە گۆلئیكی گەورە ی لەسەر دارە مەیتەكەم
 دانائ...میشە نازیزەكەم..باوەرت بیئت بووم بە ژێر خەرمانئیكی گۆلی
 سروشتییەو.كە دەمپوانییە غەمباری خەلكەكە دەمگوت پەنگە بە
 ھۆی ئەو چەند چیرۆكەو بیئت كە لە ژیانمدا بلأوم كردبوونەو،بەلأم
 تەنھا كەسیكی پۆشنیر و كتیبتارم لە ناو قەرەبالغییەكەدا
 نەدی...ھەموو پیاوی دەولەمەند و سەرۆکی فەرمانگەكانی دەولەت
 بوون...وتار خوینی مژگەوتی گەورە ھاتە سەرینم دەستی كرد بە پێدا
 ھەلدانی من.بە راستی سامانیكی گەورەمان لە دەست چوو...ئەو پیاو
 سەرورە چل سال پێش ئیستا توانی یەكەم كارگە ی بنیشت لە
 ئەوروپاوە بێنی و لە ولاتی خۆماندا دایبەزینی.بە ھۆی دەولەمەندی
 و زۆری كارگەكانی ھەتا ئیستا چەندین ملوین باجی داوہ بە
 دەولەت...بە راستی پۆلە ی بە ئەمەكی نیشتمان بوو،لەو كاتەدا یەكێك
 ھاواری كرد:مامۆستا گیان بوەستە،وتارەكەت راگرە،ھەرچەندە مردوو
 لە ھیچ ناترسن بەلأم من زۆر ترسام لەو ی جارئیكی كە لە گۆرەكەم دەرم
 بێننەو و بمبەنەو بۇ ناو ساردخانە ی مەیتخانە...كابرا دووبارە
 ھاواری كرد:مامۆستا برايان وەرن بۇ ئیتر،تەرمی پیروزی جەنابی
 جەغفەر بەگ پاشا ئەوەتا لێرە یە...!ھە ی لەو ی دەسكە گۆلی خۆی
 لەسەر گۆرەكە ی من بفرینی و بیباتە سەر گۆری جەغفەر پاشا...!سەر
 گۆرەكەم چۆل بوو مەلا نامەردەكەش نە یكرد تەلقینم بدا ئینجا
 بپرا...میشە گیان منیان بە بی تەلقین بە خاك سپارد.دواين كەس كە

گۆرەكەى منيان بەجى ھىشت بەريوبەرەكەم شەرىفى و ژمىرىارى
بوون.خىراكە شەرىف با برۆين.نەردى ناشتمان تەرمى ئەو گۆر بە
گۆرەيە كە پەنجا لىرەمان دا پىي.وەك كەرى تۆپيو پەنجا لىرەكەى
خوارد،مىشە كەرەنە گيان:بە ناچارى گووتم ئىستا دوو فرىشتەى خوام
دېنە سەرى...خوا ھىدايەتم بدا:خوا بەزەيى پىمدا بىتەو...فاتىحا...
لەگەل رىز و خوشەويستىم

((كەرى تۆپيو))

من له ژيانمدا ھەرگىز ھېسىم بە بېزارى و نارەھەتى نەکردوو... ھەر كاتىك كە خەوم دەھات يەك راست پادەكشام و دەنوستم نەمدەگووت ئىرەيە ماله وەيە يان لاپىگايە، زىندانە، ئوتىلە، يان باغى گىشتىيە، لە ھەموو كات و شوئىنىك دەمنوسى، لە چايخانە لە ماله وە لەسەر مېز، سەر ئەرز، لەسەر پىخەفەكەم، لەسەر ئەرئۆم، بە پىچەوانە وە زۆر لە نوسەرەكان تا كەش و ھەوايەكى زۆر باشيان بۆ نەپەخسابا، نەياندەتوانى بنوسن... بەلام نوسەرىك ھەبوو نەمالى ھەبوو نە حال، تەنانەت شوئىنى نوستنى نەبوو، نازانم ئەر ھەموو شىعر و چىرۆكە نايابانەى چۆن و لە كوى دەنوسىن. ھەر كە ئەر نوسەرەم بىردەكە وىتە وە، ئەر سرودەم دىتە وە ياد. كە لە قوتابخانەى سەرەتايى فېريان كىردى بوئىن... كە دەمانگووت: ژىرمان خاكە و سەرمان درەخت و ئاسمان، دەپۆين و پاناوەستىن، لە تى كوشان...

مىشە كەرانە: بە راستى ناو گوپەكە ھەتا بلىى خوش و بىدەنگ بوو كاتىك پىشتم سېر بوو، ويستم تۆزىك قاچم پاكىشتم، دەنگىكى ئاقۇلا لە ژىرمە وە ھات... كوپە زۆر جولە جولە مەكە نابىنى من لە ژىرتە وەم، گووتم: جا بۆ ھاتويە ژىر من؟ من نە ھاتومە ژىر تۆ، تۆ ھاتويە سەر من... گووتم: من بۆ خۆم نە ھاتووم، ھىنايانم، باشە ھەموو دوو

كاترمير نابي هاتوويه ئيره، زمان دريژي مهكه، خو ئيره مالى باوكت نيه، گوتم: ئيمه بو ههتا ههتايه بووين به دراوسى، توژيك دهنگ و دورت خوش بى، خو تاپوى باوكى توش نيه. گووتى: راست دهفهرمووى بو باوكم به زيندوويش تاپوى ههبوو تا به مردوويى ههيبى، بهلام ئهوش بزانه له ژير منيشه وه ژنيك نيژراوه... كهواته ئيمه جياوازي نيه له نيوان مردن و ژيانماندا، چونكه به زيندوويش سى سى له سهر يه كه سندهلى له ناو پاسى گهرهك دهيان ناخنين...

ميشه كه رانه: ناو گوپ بو من زور ئاساييه، خوت دهزاني ئيمه ههشت سهر خيزان له كونه گورگيكا ده ژيان بهلام ئه وهى ژيرمه وه زور ناروحت بوو... پيم گووت: ئه گهر حالت وايه بو گوپيكي تايبه تيت نه ده كرى، گووتى: به ناخيرم له پيش مردندا له بازاري رهش ئيره به پارهيكي زور كرى. بهلام زوربهى گوپ فروشهكان فيرى تهلهكه بازى بوون، فهرموو: من ژنيك له ژيرمه وهيه پياويكيش له سهرمه وهيه... فير بوون هه موو گوپيك زياتر له جاريك ده فروشنه وه... بو نمونه ئه و پياوهى كه له تهنيشت ئيمه نيژراوه، شهو و پوژ ناخ هه لده كيشتى كه له گوپدا چى به سهرهات، بهلى گوپه كهى نه ولاتر گوپى ژنه كهيه تى كه چهند سال به خوشه ويستى و پاكي بهيه كه وه ژيانيان برده سهر، كه ژنه كهى مرد، گوپى تهنيشت ژنه كهشى بو خوى كرى، كه پياوه كهش مرد و ناشتيان، دواى ئه وه كه سهيرى كرد ژنه كهى له باوهشى پياويكي بيگانه دايه... پياوه كه زور سهر زهنشتى ژنه كهى كرد كه له دواى مردنى گوپاوه و ئه وى بير چوته وه و له باوهشى پياويكي بيگانه دا پال كه وتوو... ژنه كهى پيى گووت: كه دواى مردنى ئه و به چهند پوژيك

دووباره گۆرەكەيان بەو پیاوھ فرۆشتوو و لە پال ئەودا
ناشتویانە... ئاوا ئەو ژنە چۆتە باوەشی پیاویکی بیگانهو...

میشە گیان وامدەزانی لە دواى مردنمان هیچ جیاوازییەك لە نێوان
هەژار و دەولەمەنددا نامینی. ئەوێ ژێرمەو گوتی: پراستە
نامینی! بەلام ئەو پۆرەى مروڤ بێ دەبی، چونكە هەتا یەك زیندوو لە
ژیاندا بمینی ناهیلی مردووێكان بەسینەو... لە پڕ ھاوارم كرد: كۆرە
ئەو شتە لا بە كە لە منت چەقاندوو... ئەرى كاكە دەلیی تو لە كۆشك و
تەلاردا ژیاوی، باوەرپت بى هیچم تى نەچەقاندووی. من كە زیندوو بووم
بە حەوت كەس لە ژووریكدە ژیاين، نەدەزانم چیم لە كى چەقاندوو. نە
چییان تى چەقاندووم. گوتم: كاكە بمبوره تو نەبووی، ئەو هەتا ئەو
بەردەیه لە كەلەكەم چەقیو... ئەوێ ژێرمەو گوتی: تۆزى لەسەر خو
با ئافرەتەكەى ژێرمەو گویى لى نەبى... گوتم: جوانە! ژنەكە بە قرخە
قرخ گوتی: بى دەنگ بن، تۆزىك پەروشتتان تیدا بى و قسەى جوان
بكەن... خو من ئەگەر ئیستاش جوانیم نەمابى وەختى خوێ جوانترین
كچى ئەم شارە بووم... گوى بگرن با بەسەرھاتى خۆمتان بۆ باس
بكەم... پیاوھكەى ژێرمەو گوتی: ئەرى نەپرایەو لەو هەتەى من ھاووم
پەنجا جارت ئەو بەسەرھاتە گێپرایەو... ژنەكە گوتی: تۆ گوى مەگرە
من بۆ ئەو پیاوھى سەرەوێ باس دەكەم، خو ئەو گویى لى نەبوو...

میشە كەرانی خوین خۆر: بە گوێرەى قسەكانى خوێ ئەو ژنە
ئافرەتیكى یەكجار جوان بوو: لە سەرەتایی لاویەتى چوار شوی بە
چوار پیاوی زۆر دەولەمەند كردبوو... لەبەر زمان درێژی خوێ تا
تەمەنى بوو بە سى سال چوار جار تەلاق دراو... ھەر جارەى

مارەییەکی زۆر باشی لە میژدەکانی ستاندرۆه. دواوی شوی بە پیاویکی پیری دەولەمەند کردووه. کە کابرا دەمری میراتیکی زۆر زۆری بۆ بەجی دەمینێ، وەکو بۆ خۆی دەیگوت کە نافرهتییکی زۆر دل تەر بووه. بە هۆی ئەو پارەییە کە دەستی کەوتبوو کام لاوهی پێ قۆز با دلی بۆ لای خۆی رادەکێشا... چەند سالیک پێش مردنی لایکی هەژاری یەكجار جوان خۆشەویستی خۆی بەرامبەر بەو ژنە پیشان داوه. بە هیچ جوړیک داواي پارە و پولی لی نهکردووه... دواي ئەوهی ژنە کە توشی نهخۆشییەکی کوشنده دەبی، ئەو لاوه جوانه له خۆی ناگۆری و وهک میژدیکی بە وهفا هەمیشە له ژوور سەری دەبی و خزمەتی دەکات...

میژە کەرانی خوین خۆر: ئەو ژنەش له وهفای ئەو هەموو خزمەت و چاکەیه کە میژدە لاوه جوانه کە له گەلی دەکات، سەنەدیکی داد نوسی بۆ مۆر دەکات کە له پاش مردنی هەرچی هەیهتی له خانو و کارگه و پارە هەمووی بۆ میژدە جوانه کە ی بێت. بە هەر حال ژنە کە دەمریت. وەکو ژنە کە بۆ خۆی دەیگوت له دواي مردنی تەنانهت کفن و گۆریشی بۆ نهکریوه و ،شارەوانی به خیری خویان هیناویانه لهو گۆرەدا به خاکیان سپاردووه... جاریک له سەر داواي ئەو ژنە کە به پارە و مالی من هینابووی هاتنه سەر گۆرە کەم، ژنە کە گەلیک نزا و پارانەوهی له لای خوا کرد کە بێ به خشی و به بههشتی به رینم شاد بکات... کەچی ئەو میژدەم کە له ژياندا ئەوهنده منی خوش دەویست و خزمەتی دەکردم تەنها نزیایەکی خیری به دەمدا نههات، تەنانهت فاتحیایەکی بۆ نهخویندم... ئیستا زانیم کە ئەو لاوه، به پیشاندانی خۆشەویستی و دلسۆزی دەستی به سەر مال و سامانی مندا گرت...

میشە كەرانبە:رەنگە باوەر نەكەى كە بلىم چەند تامەزرۆى دیدارى تۆم، داواكارم كە بەو زوانە بە دیدارى يەكترى شاد بىن. ھەقتە ئەگەر باوەر نەكەى مردوو و دیدار كوچا مەرحەبا بەلام بە يەك دەگەين...تۆ بلى چۆن؟ كاتىك كە چاوت بە كەرىكى زىندوو كەوت لە لاپالىك دەلەوەرپى، بە يادى من بۆى بفرە و دەرزى لە لاملى بچەقینە و يادى من بكە...منیش لىرەو بە خەيال دىمە ئەو لا پالە چۆلە، كە ئىمەى ھەژار تەنھا لەو جۆرە شوینانە ھەستمان بە ئازادى دەكرد...لە كۆتايى نامەكەم جوانترین سلاو بۆ دەرزىيەكەت كە لە پشت مىلى دەولەمەندەكانى رادەكەى، بە تامترین ماچیش بۆ خۆت ئەى مىشە كەرانبەى خوين شیرين...

ھاوړى دلسۆزت

((كەرى تۆپيو))

((نامەى بىست و يەكەم))

خوشكى نازىزم مىنشە كەرە: لەسەر گۆرەكەم تەپە تەپىك پەيدا بوو، ديار بوو دەنگى پىيى مروفەكانە... ئەو ەى ژىرمەو ە گووتى: دەزانى شەو درەنگە...! گووتم: تۆ لە ژىر ئەرزى، چۆن دەزانى شەو ەيان پوژ؟ گووت لەو تەپە تەپە نىيە ئەوانە ەيان كفن پوزن ەيان كىل دز... ەيندىك لەوانە كە كىلى گۆرەكان دەتاشن دىن ەەر لىرە گۆپى كەسىكى مردوو سەر لە نوئ دەتاشنەو، بە ناو و نىشانىكى تازە سەر لە نوئ دەيفرۆشنەو... گووتم: بۆ ئەم گۆرستانە پاسەوانى نىيە؟ بەلى ەيەتى بەلام لەگەل دزەكان شەرىكە... گووتى: لەبەرئەو ەى تۆ تازەيت ئاگات لە حالى گۆرستان نىيە، چەكە گولى سەر گۆرەكان دەدزن. كۆمەلىك دز ەن تەنھا تاقمى ددانى زىر و پلاتىنى ناو ئىسقانى مردوو ەكان دەردىننەو ە دەيفرۆشن... دواى چەند كاتر مىرلىك گووتم: ئەرى پوژ نەبۆتەو؟ گووتى: شەو و پوژت بۆ چىيە؟ ئىستا ئىمە لە دەرەو ەى بازنى كاتداين... لەو كاتەدا دەنگى دارمانى خاكىك ەات، پىيى گووتم: ئىستا نزىكى نىو ەپۆيە، گووت لە دەنگى پاچ و خاكەناز نىيە؟ لە سەر و ئىمەو ە

يان له تەنېشتىمان خەرىكى ھەلەكەندى گۆپىكن... ھەژارلىكى ۋەك ئىمەى تى فېرى دەدەن، بە پاستىش ئەۋە پۈۋى دا، ئەۋ گلەى كە بەسەر لاشەى مىدا كرابوۋ ھەلىان دايەۋە و... تەرمى پىياۋىكى پىريان لەسەر مىن دىرژ كىرد، ھەر ۋەك خوى بىكەن بە خەيارەۋە گلەكەيان كىردەۋە بەسەر كابىراى مردوۋدا... ئەۋانەى كابىرايان ناشت، دوۋ يان سى كەس دەبوۋن زىاتىر نا... دىسان بى دەنگى بالى بەسەر گۆپىستاندا كىشايەۋە، چوینەۋە دەرەۋەى بازەى كات. مردوۋى ژىر مىن لە مردوۋە تازەكەى پىرسى: كاكە ھۆكارى مردنەكەت چى بوۋ؟ مردوۋە تازەكە بە نوزە نوز گۈۋى: بەخۇا ھۆى مردنەكەم نازانم، بەلام بە گۈيرەى مىشت و مېرى دىكتۇرەكان كە لىم كۆ بېۋنەۋە، يەككىيان دەىگۈۋ: باشترىن نەشتەرگەرى بۇ كىردوۋ دەستى خۇش بى... ئەۋى كەيان دەىگۈۋ پىرۋىزىلى لى دەكەم بۇ ئەۋ نەشتەرگەرىيە سەرەكەۋتوۋە، بەلام بەستەزمانە چى بىكات، پىش ئەۋەى بېھىنن بۇ ھۆلەكە دەرۋى ((كۆرتى زۇن)) يان لىداۋە... مىش پىم گۈۋى: لىتان تىناگەم بۆم پوۋن بىكەنەۋە... دىكتۇرىكىان گۈۋى: تۆ باشترىن نەشتەرگەرىت بۇ كىراۋە. بەلام دىكتۇرەكە راپۇرتەكەى نەخویندۆتەۋە كە تۆ ئەمىرۋ نابى نەشتەرگەرىت بۇ بىرى. بەلام خۇ تۆ لە تەمەنى خەفتا و شەش سالىدا مردوۋى تا تۈانىۋتە زىاۋى، ئەگەر نەش مردىبى پىم نالىۋى دۋى ئەۋ تەمەنە چىت دەكىرد؟ مردوۋە تازەكە بى دەنگ بوۋ، دۋى كەمىكى كە بە دەنگ ھاتەۋە: ئەرى ئەم گۆرە چەند كەسى تىدايە؟ گۈۋىم: بە تۆۋە چۈار لە ژىر مەۋە پىياۋىك ھەيە، ئەۋىش ژىكى لە ژىرەۋەيە... ھەر خۇاش دەزانى لە ژىر ژەكەش چەند مردوۋى كەى لىيە. گۈۋى: چەند پوژىك پىش ئەۋەى بىرم لە پوژنامەيەكدا

پاپورتىڭم خويندەۋە نوسرا بولۇپ، نەگەر پېژەنى مندال بولۇپ كەم
 نەكەينەۋە دۋاي چەم سالىڭكى كە شوپۇن نامىنى مردوۋەكانى لى
 بشارىنەۋە... كابرادەستى كىر بە باس كىردى سۈدەكانى كەم
 كىردىنەۋە مندال... دەيگوت: نەگەر لە ولاتى ئىمە دوو مليۇن كەس
 بژى ھەموو كەس دەيتتە خاۋەن خانو... ئەۋەى ژىرمەۋە قاقايەكى
 لىدا، گوتى: بۇ لە ولاتى ئىمە دوو مليۇن كەس ھەن كە ۋەك مۇق
 بژىن، گوتى: باشە ئىمە بۇ سەرى خۇمان بە زىندوۋەكانەۋە
 بىيەشىنىن؟ ئەۋەى ژىرمەۋە گوتى: تۆ بۇ لە باسى زىندوۋەكان
 دەترسى؟ نەتبىستوۋە؟ (كەرى تۆپىو لە گورگ ناترسى) (لە دلى خۇمدا
 گوتىم بلىنى ئەۋ پىاۋە ھىچ لەبارەى ژيان و مردنى من بزانى؟ لەۋ كاتەدا
 دەنگى جۇق و مۇسقىقا لە نىزىك گۆپەكەى ئىمە بەرز بۆۋە... ئەۋەى
 ژىرمەۋە گوتى: توخۇا بى دەنگ بن، با بزانىن ئەۋ مۇسقىقا خۇشە
 چىيە؟ ئاى داخەكەم ئەۋە يەكىكە لە خۇشتىن ئاۋازەكانى ((شۇبان)) تا
 دەھات ئاۋازەكە لە گۆپەكەى ئىمە نىزىك دەبۆۋە. ھەستەم دەكرە كە بە
 سەر ئىمەدا دەپۇن... گۆپەكە لەبەر دەنگى لىدانى تەپل و تەپەى قاقى
 مۇسقىقا ژەنەكان دەلەرىيەۋە وردە وردە لە ئىمە دوور كەۋتەۋە. دىار
 بو تەرمى پىاۋىكى دەۋلەمەندىان بەرەۋ گۆپۇستان بە پى دەكرە...
 خۇشەۋىستەم مېشە كەرانە: ئىرەش ۋەك شارەكەى خۇمان ۋاپە، گەپەكى
 دەۋلەمەندەكان جىايە لە گەپەكى ھەژارەكان. مېشە گىيان: داۋاكارىيەكم
 ھەيە... ئەگەر پارەى زىادت لايە، بەلكو پەنجا لىرەم بۇ بەدى بە
 بەرپۇبەرە كۈنەكەم... ئەۋ پۇژە كە لەگەل تەرمى ((جەغفەر پاشا)) ھاتبو

بۇ گۆرستان، ئەۋەندە چاۋم شۆپ بوو بەرامبەرى، باۋەپت بى' لە پروم
نەھات سلاۋىكى لى' بىكەم و بلىم: گەورەم چۆنى ھەر لە خوشیدا بى.

برات

((كەرى تۆپيو))

ھاۋرېنى گيانى بە گيانىم: مېشە كەرەنە نازانم چەند لە گۆردا
مامەۋە، بەلام پۇجەكانمان شەو و پوژ دەپۇشتن، گەشتىنە
جىگايەك، دەيگوت شوينى بېينى بلىتى دىيائى خۇمانە، بەلى لەسەر
ئەنجامدا لاشەكان پزىن و بوون بە خاك و خۆل، پۇجەكان بە كارەكان
هەلدەستان... بۇچونەكەم وە پاست گەرا لەوئش شوينىك هەيە بلىتى
كردارەكانت دەدەنە دەست كەدپتم بە هەزاران كەس لەبەردەم شوينەكە
پزى بوون منىش وەك ئەو خەلكە چوومە پزەۋە، هەر كەسى كە بلىتى
خۆى وەردەگرت، دوو فرىشتە قۇليان دەگرت و دەيان برد بەرەو
شوئنىكى ناديار... مېشە كەرەنە دەزانى ئەو كچەى كە لەوئى بلىتى
دەبېرى ناسىمەۋە... ((فرىشتە خان)) ى بلىت بېر بوو، كە لە ژيانىشىدا
دەيان سال بوو خەرىكى ئەو كارە بوو... ھاوارم كرد: فرىشتە خان، ئەۋە
منم لىرەم...! دەنگىكى ترسناك لە ژور سەرەۋە هات، بى دەنگ بە
كوپە، جوان پاۋەستە، خاۋەنى دنگەكەم نەدى دەتگوت دنگەكە لە
ئاسمانەۋە دى... كە فرىشتە خان سېرى هەلېرى و سەيرى كرد، لە دلى
خۇمدا گووتم: خوايە گيان خۆ كە من مردم فرىشتە تەمەنى پەنجا سال
زىاتر بوو، چۆن وا جوان و گەنج بۆتەۋە؟ كە نۆرەم هات و گەيشتە
بەردەمى فرىشتە خان لە لاي چەپمەۋە بلىتىكى سوريان دايە دەستى
چەپ منىش بلىتەكەم دايە فرىشتە خان، بە ترسەۋە گووتم: فرىشتە خان
نامناسىيەۋە؟ ۋەكو هەر گوئى لە من نەبووبى، گووتى نامەت

پنیه؟ گووتم: نامەى چى؟ نامەى پياويكى گەورە؟ گووتم: بە داخووە هېچ جوړه نامەى هەكم پى نيه... له ناو و نيشانمى پرسى گووتى: كه مېك چاوه پى؟ بە پهنجهى نا به دوگمەيه كدا. دؤسيه يه كى گەورە هاته به رده مى كه وينه ي مانگى يه كه شهو له سەر بهرگه كى بوو. مؤرىكى سوري لى درابوو له ژیره وه نوسرابوو... ((زۆر نهينى و تايهت)) له ناو لاپهركانى دؤسيه كه دهنگه دهنگ و چرپه چرپ دههات: ئه وه تا، خو به تى، به لى ئه وه... فرشته خان گووتى: ئه وه توى؟ به لى منم نامناسيه وه؟ جارىكى كه دهستى نايه وه به دوگمەيه كدا... دهم و دهست فرشته يه كى دۆزهخ هات... قولى گرتم و بردمى بۆ ژوورى ليكۆلينه وه... دوو دهست له ديوارى ژوره كه هاته دهري و وهك گاز گرتيانم. دهنگى كى قه به ي ترسناك له ديواره كه هاته دهري گووتى: ئه زانى ئه وه دهسته كيه توى گرتووه؟ ئه وه دهستى دادپهروه ريه، دادپهروه رى...! له هەر شوينيك بى دهتگاتى، له گوڤستان، ته نانه ت له دۆزه خيشدا.

ميشه كه رانه: ئه وه هه موو به سه رهاته كه چى نه خوّم نه كه سيشم دى دهم بكا ته وه، هه موو شتيك له وى پوحييه. دياره ليره ش دهستى دادپهروه رى هەر دهگاته هه ژاران. دوايى هينايى نمه هۆلىكى زۆر گه وره، خه لكى كى يه كجار زۆر دانيشتبوون، گووتم: به لكه خزميك يان ناسياويكى خوّم ببينم، له به رده مى ئه وه خه لكه ئافره تيك دانيشتووه هه ردووك چاوى به سراو ته وه... ته رازوويه كى له به رده م دانرا بوو...! له وهى به رده م پرسى: ئه وه كيه؟ گووتى: ئه وه فرشته ي دادپهروه ريه، گووتم: ئه ي بۆ چى به سراو ته وه؟ بۆ ئه وهى كه س نه بينى و جياوازي نتيوان هېچ كه سيك نه كات. بۆ ئه وهى كه كورپكى شوخ و شهنگ هاته به رده مى به

گوڤرمى كرداره كانى دادگاسى بکات. به لām له وى شتيكى زور سهىرم دى
 نه وىش نه وه بوو كه پياويكى زور ناشيرين و په زان گرانم دى له دواى
 فريشته كه وه وه ستابوو جار جار كراسه ئاوريشميه سپيه كه دى
 فريشته دى دادى هه لده دايه وه و سهىرى ده كرد به ژيړ كراسه كه دى دا و
 دووباره سهىرى ده رده هينايه وه هاوارىكى ده كرد: كه من نه مده زانى ده لى
 چى... دووباره پرسيمه وه: نه و پياوه كنيه؟ گووتيان: نايناسى؟ نه و پياوه
 بى شه رفه ، خوږيه شه يتانه...! گووتم: نه دى بو وا
 ده كات: گووتيان: له بهر نه وه دى هه موو پوژيک ليړه سه دان هه زار خه لك به
 پى ده كهن، نوره پرى له م ده كهن... گووتم: كه وابى ليړه ش دادپه روهى
 نيه... يه كيک گووتى: تيناگه دى؟ هه موو پوژيک فريشته دى داد هاوار
 ده كات چاره نوسى شه يتان ته نها به ده ستي خواى گه وره يه... نوره م
 هات گه يشتمه به رده مى فريشته دى داد و ته رازوو لى پرسيم: هو دى
 مردنت چى بوو؟ له بهر نه وه دى چووم بو هاوينه هه وار و ئازا ديم
 هه لېژارد، گووتى: يه كه م تاوانت نه وه يه ميزت به ره و قيبه كردووه، دووه م
 تاوانت شتى زور نا به جى و دژ به ئاينت نوسيوه، له وه دى ته نيشت منى
 پرسى: له دنيا دا كارت چى بوو؟ وه لām دايه وه: ((پنكهينه رى كارى
 سيكىسى)) فريشته كه گووتى: پى ده چى كاريكى ديار و شياو بى، نه و
 كار كه رتى تايهت بوو يان سهىر به يه كيک له وه زاره ته كان بوو؟ كه رتى
 تايهت بوو به لām په يوه نديمان له گه ل هه موو وه زاره ته كاندا
 هه بوو، كارتان چى بوو؟ كابر گووتى: ئيمه بازركانى خوشه ويستى
 بووين، كه چى گه جهىر و گوجهىر پنيان ده گووتين ((گه واد)) كاتيک
 دوسيه دى گه واده كه يان له ناو ته رازوووه كه دانا، دهنگيک له بهر زايه وه

ھات گوتى. نەى ئادەمىزاد لەبەرئەوھى ئەو پوزەى كە لە خەستەخانە
 لە دايكىكى داوین پاك ھاتویتەتە خواری مەلایك لە تەنیشت تۆ لە
 دايكىكى بى ئابېرھو لە دايك بوو. بە ھۆى ھەلەى كارمەندانى
 خەستەخانەكەو گۆپاۋن. تۆيان داوہ بە ئافرەتە بى ئابېروو كە، تۆ بووى
 بە گەواد و ئەویش بە پیاوێكى گەورە. لەبەرئەوھى لێرە دادپەرورەى
 سەرورە بریارماندا جیگایەكى تايبەتت لە بەھەشت بۆ
 دانین... راستەوخۆ كارتىكى سەوزیان دایە دەستى. بە بەردەمى مندا
 بەرەو بەھەشت كەوتە پى، پىنش ئەوھى لە من تىنپەر بىت پىم
 گووت: پىرۆزبايىت لى دەكەم، كەچى بە تورپەيەو وەلامى دامەو، كاكە
 راستە من بەرەو بەھەشت دەروم بەلام من لە تەمەنى پەنجا و پىنج
 سالىدا مردووم واتە چل سال گەوادىم كردووە، ئەگەر لە تەمەنى ئەوھ
 و پىنج سالىدا مردبام ھەشتا سال گەوادىم دەكرد، جىگایەكى زۆر
 باشترم دەست دەكەوت. دەنگىك لەسەرەو ھات: لەبەر ئەوھى ((كەرى
 تۆپىو)) نوسىنەكانى دژى ئايىن و خوا بوون لاوانى ولاتى بۆ پىش
 كەوتن ھان داوہ بریارماندا بىخەينە دۆزەخەو... گەوادەكە
 گووتى: كاكى نوسەر زۆر بە داخەو، گووتم: سوپاست دەكەم بەلام
 كارەكەى من راست پىچەوانەى كارى تۆيە، برىا منىش سى سال ژىابام
 نەك ھەشتا و پىنج سال، ئەوسا فرىاى ئەوھ نەدەكەوتم ھەفتا سال
 بنوسم پەنگ بوو ئەوسا ھۆدە و ھەيوانىكم لە بەھەشت پى پرابا...

دەسۆرت

((كەرى تۆپىو))

((نامەى بىست و سىيەم))

((دواىن نامەى كەرى تۆپىو كە نايەوى بە قەرزارى بىمىنەتەو))

دواى ئەوى دۆسىيەكەمىان سەرە و بن كىر،بە تاوانى نووسىن
...بىريارىان دا بىم خەنە دۆزەخەو،بەلام دۆزەخ بۇ تاوانەكانى من كەم
بوو،بۆيە خىستىانمە بنى بنەوى دۆزەخ...

مىشە گىيان بىرت دى لە دونيا چۆن بە دۆزەخ دەيان ترساندىن،كە چۆن
ئاگر و گەرمى ھەراسانت دەكات و داواى شوئىنىكى سارد دەكەيت بۇ
من ھەر وەكو ئەو وايە درىژە بەژيانى دنيا بىدەم سەرماى زىستان و بى
نەوتى،گەرمای ھاوین و بى كارەبايى،ھىچ نەبى لىرە كە تاوان بارىكى
تازە دىننە ژوورەو،دەرگا دەكرىتەو و تۆزىك فىنك دەبىننەو ئەوى
كە من لە دۆزەخ زۆر پىنى دلشادم كە ئەوئە مىشە كەرانەى وەك
بەرىزت:بە سالى تىشكىش ناتوانن لىمان نرىك بىنەو...لىرە دراوسى
دراوسى بىزار ناكات بەوى دەنگى تەلەفزیون و رادیوكەى بەرز
بكاتەو...لىرە ھەرا و ھۆريای مندالى گەرەكى لى نىيە،ھاواری
عەرەبانە چى و شت فروشى گەرەك نابىستى و جارى وا ھەيە كە
سەرماى سەختى زىستانى ئەوئە بىر دەكەوئەو...دەست لەبەر ئاگرەكە
رادەگرم،دەلئەم ئوخەى لەوئەتەى ھاتومە ئىرە گەرمم بۆتەو...!مىشە

كەرەنە ھەرچەندە دۆزەخ زۆر ناخۆشە، بەلام لىرەش ھىندى شتى خوش ھەن... بۇ نمونه لىرە كىشەى نىوان خاوەن خانوو و كرىچى نىيە. ھەرگىز كەل و پەلى مالى فەرمانبەر نابىنى لەبەر قەرزارى ھەراچيان بکەن. لىرە زۆر تاوانبار ھەن بەرگەى گەرمى و نازارى دۆزەخ ناگرن. ئەندام پەرلەمانىكى لىيە... ھاوارى كردوو: ئەگەر بىتو ھەلم بژىرن ولات دەكەم بە بەھەشت. بەلام دواى ھەلباردن خوى لە ھەوادارەكانى شار دۆتو، بۇ تەنھا جارىكىش نەيان ديو.

مىشە كەرەنە چۆن لە دۆزەخى ژيانمدا تەنھا جارىك چووم بۇ ھاوینە ھەوار... لىرەش بە ھەمان شىو پوژىك برديانىن بۇ بەھەشت، بۇ ئەو ھى بزائىن ئەوانەى لە دنیا چاكەيان كردوو چۆن ئەو ھى پاستى بى چووين بۇ بەھەشت، بەلام نەمانتوانى ھەموو بەھەشت بىيىن. بەلام لەو بەشەى كە من تىيدا گەرام كۆشكىكى گەورەم بىنى. باسى جوانىكەى بەدەم ناكرى. لەناو پاستى باغىكى قەشەنگ و گەورەدا دروست كرابوو، ھەرچوار دەورى بەگول داپشرابوو ھەموو لایەك ھەر ئاوو كانى بوو.

تابلوى قەدەغەكراوى بەھىچ جورىك نەدەبىزان... پرسیم ئەو كۆشكە جوانە كىتى تىدا دەژى... گوتيان ھى پىاوىكە كە لەدنى چاكەو خىرى كردوو... خەستەخانەىەكى گەورەى بۇ نەخۆشى سىل دروستكردبوو... لىرە لەجىياتى ئەو چاكەىە ئەو كۆشكەيان پىداو.

واتە پىاو لەژياندا دەبى چاكە بكا. چاكەش پارەى دەوى، گووتم باشە ئەو پىاوە ئەو پارەىەى لەكوى ھىناو.

گوتیان تۆ دياره له گوی گادا نوستووی لهوی به دهیان کارگهی هه بوون.
ته نانهت کرێکارهکانی خۆی تووشی نهخۆشی سیل ده بوون. له
خهسته خانهیه به خۆپایی چاره سهر ده کران.

میشه که رانه گیان: کهه گه راینه وه بۆ دۆزهخ پیاویکی ناسیاوی خۆم
بینی که چه ند سالیك دواي من مردبوو زۆر دلم پینی کرایه وه. دهنگ و
باسی دنیا و ئیوهم لی پرسی: گووتی: چیم لی ده پرسی: گووتم: له تاس
و له هه مام گووتی: تاس هه مان تاس و هه مام هه مان هه مام: ئیسته ئه و
هه مامانه بوونه ته شوینی ئاسه واری ولات، نۆژهن کردنه وه دیان قه دهغه
کراوه.

خوشکی شیرینم میشه که رانه گیان: ئه وه کۆتایی و دواين نامه ی منه بۆ
توی خوشه ویست، ئه و نامانه په نگه له دنیا بایه خیکیان هه بی. کۆیان
که وه و بیانبه بۆ به ریوبه ره کۆنه که م، تا به چاپیان بگه یه نی و بلاویان
بکاته وه، له قازانجه که ی په نجا لیره قه رزه که ی من هه لگریته وه... مه گهر
هه ر ئاوا بتوانم قه رزه که ی خۆم بده مه وه. خوا حافیزی هه میشه ییم و
سلاوی کۆتایی دواين نامه م پیش که ش به به ریژت.

چاوه کانت ماچ ده که م

سلاو. سلاوم بۆ زیندووه مردووه کان

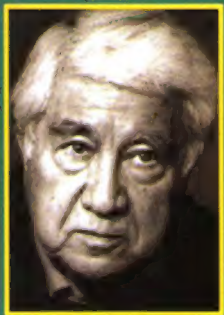
ئه گهر تۆش مردی خوا عافوت بکات.

برات

((که ری تۆپیو))

کۆتایی

كەرسى تۆپىيە

لە راستىدا ناسىنى غەزىز نەسىن كاريكى دژوار نىيە ،
بەھۇي ئەو شىۋازە گالتە ئامىزىيەۋە دەتۋانين لەگەل
چىرۇكنووسەكانى دىكە جوداى بىكەينەۋە .

غەزىز نەسىن تاكە نوسەرە كە ئەتۋانىت ژيانى نىۋ
كۆمەل لەژىر كراسى شىرىن خەندەۋە بىخاتە بەردەم
خوينەرەن .بەبرۋاى من لەم كارەشدا سەر كەۋتنى
تەۋاۋى بەدەست ھىناۋە چونكە ئەۋەندەدى من ئاگاداربەم
ھەموو چىرۇك و رۇمانەكانى بەتەۋاۋى زمانە
زىندوۋەكانى دونياۋە ۋەرگىپراۋن و خوينەرە تايىبەتى
خۇي ھەيە

ئەم پەرتوكەش يەككىكە لەرۇمانە ناۋازەكانى غەزىز
نەسىن

HAREM

لەبلاڭرادەكانى خاتىرى چاپ و بلاڭرادە ۋەزىرى چەتەرچا